

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ДВАНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина п'ятнадцята

Стенограма пленарного засідання
29 жовтня 2024 року

Київ 2024

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ДВАНADЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина п'ятнадцята

*Стенограма пленарного засідання
29 жовтня 2024 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Вівторок, 29 жовтня 2024 року)

Частина п'ятнадцята

Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...10
Голосування пропозиції про надання доручення Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики щодо невідкладного розгляду проектів законів України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо нульового розмитнення транспортних засобів для учасників бойових дій та інших громадян, які постраждали внаслідок військової агресії проти України» (№ 10353), «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо нульового розмитнення транспортних засобів для учасників бойових дій та інших громадян, які постраждали внаслідок військової агресії проти України» (№ 10354) на засіданні комітету та їх підготовки до розгляду і прийняття рішення Верховною Радою України	...17
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...18
Прийняття законів України:	
«Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні»	...18
«Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку проведення загальної мобілізації»	...18

Прийняття рішення про надання доручення Комітету
Верховної Ради України з питань національної безпеки,
оборони та розвідки щодо невідкладного розгляду
проекту Закону «Про внесення змін до Глави XII
«Прикінцеві положення» Закону України «Про військовий
обов'язок і військову службу» щодо врегулювання питання
звільнення з військової служби під час мобілізації
військовослужбовців, які не досягли 25-річного віку»
на засіданні комітету та його підготовки до розгляду
і прийняття рішення Верховною Радою України ...23

Прийняття в першому читанні за основу проектів законів України:

«Про внесення змін до Закону України «Про засади
внутрішньої і зовнішньої політики» щодо формування
комплексного підходу до внутрішньої політики
у ветеранській сфері» ...24

«Про ветеранське підприємництво» ...27

Голосування пропозиції про надання доручення Комітету
Верховної Ради України з питань національної безпеки,
оборони та розвідки щодо невідкладного розгляду
проекту Закону України «Про внесення змін до статті 26
Закону України «Про військовий обов'язок та військову
службу» щодо відновлення права військовослужбовців
на звільнення з військової служби під час дії воєнного
стану з причин загибелі або зникнення безвісти
їх неповнорідних брата чи сестри» (№ 11531)
на засіданні комітету та його підготовки до розгляду
і прийняття рішення Верховною Радою України ...31

Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням
положень відповідно до частини першої статті 116
Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України
«Про внесення змін до деяких законів України
щодо уточнення норм, що регулюють питання надання
соціальних гарантій особам, яких визнано ветеранами війни
та членами сімей загиблих Захисників і Захисниць України» ...31

Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо правового статусу громадських об'єднань ветеранів війни»	...34
Внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення процедур проведення медико-соціальної експертизи	...39
Прийняття рішення про надання доручення Голові Верховної Ради України Стефанчуку Р.О. щодо невідкладного підписання прийнятого Верховною Радою України 29 жовтня 2024 року Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення процедур проведення медико-соціальної експертизи» та негайного направлення його на підпис Президентові України	...40
Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо особливостей складання кваліфікаційного іспиту»	...41
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів притягнення юридичних осіб до відповідальності за підкуп посадових осіб іноземних держав»	...44
Внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України щодо вдосконалення регулювання угод про визнання винуватості у кримінальних провадженнях щодо корупційних кримінальних правопорушень та кримінальних правопорушень, пов'язаних з корупцією	...48

Прийняття рішення про надання доручення Голові Верховної Ради України Стефанчуку Р.О. щодо невідкладного підписання прийнятого Верховною Радою України 29 жовтня 2024 року Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України щодо вдосконалення регулювання угод про визнання винуватості у кримінальних провадженнях щодо корупційних кримінальних правопорушень та кримінальних правопорушень, пов'язаних з корупцією» та негайного направлення його на підпис Президентів України	...56
Внесення змін до деяких законів України щодо державної підсумкової атестації та вступної кампанії 2025 року	...56
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про Єдину інформаційну систему соціальної сфери»	...60
Прийняття рішення про направлення на повторене перше читання проекту Закону України «Про внесення змін до статті 8 Закону України «Про державну таємницю»	...64
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України: «Про внесення змін до Закону України «Про Державну прикордонну службу України»	...68
«Про внесення змін до статті 4 Закону України «Про правовий режим майна у Збройних Силах України» щодо особливої процедури списання військового майна	...71
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про обрання голів, перших заступників, заступників голів, секретарів, членів комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання»	...75
Голосування пропозиції про включення до порядку денного сесії проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про лікарські засоби» щодо особливостей державної реєстрації лікарських засобів, які можуть закуповуватися особою, уповноваженою на здійснення закупівель у сфері охорони здоров'я»	...79

Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підготовки, безперервного професійного розвитку та професійної діяльності за професіями у сфері охорони здоров'я»	...79
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про надання згоди на звільнення Президентом України Костіна А.Є. з посади Генерального прокурора»	...82
Розгляд проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Рахункову палату» та деяких інших законодавчих актів України»	...90

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
29 жовтня 2024 року, 12 година 6 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні колеги, звертаю увагу, згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою усі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви у пленарному засіданні. Прошу всіх колег неухильно дотримуватися прийнятого українським парламентом рішення та відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

Шановні колеги, у разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні, і всі ми маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні народні депутати, сьогодні день народження у Голови Верховної Ради України Руслана Олексійовича Стефанчука (*Оплески*) та наших колег Михайла Михайловича Лаби, депутатська фракція «Слуга народу», Наталії Ігорівни Приходько, депутатська група «Відновлення України», Ярослава Івановича Рушишина, депутатська фракція «Голос». Давайте привітаємо народних депутатів, побажаємо міцного здоров'я, наснаги та нових досягнень на благо України (*Оплески*). Вітаємо, колеги!

За парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Веде засідання Голова Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, триває 979-й день незламного протистояння України повномасштабній збройній агресії російської держави – терориста. Наші воїни стійко утримують позиції, героїчно захищаючи Вітчизну, незалежність і територіальну цілісність України. У ці дні 80 років тому

Український народ звільнив свою територію від фашистських загарбників, а сьогодні нам протистоять рашистські загарбники, які щодня чинять жорсткий терор проти мирного населення України.

Шановні колеги, до Верховної Ради України надійшла сумна звістка: пішов з життя наш колега народний депутат України дев'ятого скликання, юрист, громадський діяч Олег Анатолійович Макаров. Висловлюємо щирі співчуття родині та близьким Олега Анатолійовича.

Вшануємо пам'ять нашого колеги і схилимо голови у хвилині мовчання. Вшануємо світлу пам'ять наших захисників і захисниць, які віддали своє життя заради вільного європейського майбутнього України. Також прошу вшанувати світлу пам'ять усіх мирних громадян, безневинно вбитих російською державою – окупантом.

(Хвилина мовчання).

Дякую. Прошу сідати.

Шановні колеги, дозвольте коротко поінформувати вас про те, що 21-25 жовтня цього року очолюваною мною делегацією було здійснено робочий візит до трьох балтійських держав: Литви, Естонії та Латвії. Головним результатом візитів до згаданих країн стало підтвердження непохитної підтримки України з боку офіційних Вільнюса, Таллінна і Риги у її боротьбі проти російської агресії. Усі три країни, безумовно, підтримали План перемоги, презентований Володимиром Зеленським 16 жовтня цього року у Верховній Раді України.

Хочу повідомити, що 23-24 жовтня у Ризі відбувся Третій Парламентський саміт Міжнародної Кримської платформи. Перші два були успішно проведені разом із хорватськими та чеськими партнерами, а цього разу нас зустрічала Латвія. Саміт зібрав понад 70 парламентів і парламентських асамблей.

Парламентський саміт Міжнародної Кримської платформи без перебільшення є однією із ключових подій у міжнародному парламентському житті. За підсумками саміту було схвалено спільну декларацію, яка містить, зокрема, важливі положення стосовно підтримки територіальної цілісності і суверенітету України, невизнання анексії Криму, безумовного звільнення усіх політв'язнів, необхідності виконання рішень першого Глобального саміту миру та підтримки Плану перемоги Президента України.

Також у Ризі було проведено конференцію, присвячену пункту 5 Формули миру щодо виконання Статуту ООН та відновлення територіальної цілісності України.

Я хочу подякувати всім народним депутатам з усіх фракцій і груп, які взяли участь у робочому візиті до країн Балтії, а також Апарату Верховної Ради України за високий рівень організації заходів. Дякую, колеги!

Шановні народні депутати, на засіданні Погоджувальної ради ми домовилися про надання часу (до 3 хвилин) для виступів уповноважених представників депутатських фракцій і груп.

Прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на виступи.

Від фракції «Голос» слово надається народному депутату України Костенку Роману Васильовичу.

Прошу, Романе Васильовичу.

Осадчук виступатиме? Будь ласка.

ОСАДЧУК А.П., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Шановні колеги, пане Голово! Сьогодні ми втратили нашого колегу, друга, побратима Олега Макарова. Я хочу розказати вам дуже коротку історію про людину, якій було не байдуже.

2 січня цього року (ви пам'ятаєте, це був один із дуже масованих обстрілів міста Києва) ми домовилися разом поспідати. Ми часто зустрічалися просто поговорити за сніданком. І коли домовилися, то завжди дотримувалися того, про що домовилися. Це було в кафе на вулиці Бульварно-Кудрявській. Абсолютно пусте місто, десь початок на десяту, ми пили якийсь чай і обговорювали все, що відбувалося. Пам'ятаєте, ранок був дуже емоційний, в Києві загинули люди, було багато руйнацій, і в якийсь момент Олег Анатолійович дуже спокійно каже мені: «Слухай, звичайно, у мене діагноз не дуже, але давай піду повоюю трохи. Ну, я ж командував якимось підрозділом в радянській армії, розумію і люблю зброю. Чому б мені не піти? Я досвідчена людина». Я на нього дивлюся і кажу: «Слухай, ти ж знаєш, в якому ти фізичному стані, може, це не найкраща ідея, можливо, тобі краще далі продовжувати щось робити у Верховній Раді?». Він зрозумів, що я не дуже поділяю цю його ініціативу, почали обговорювати інші питання. І ось, напевно, десь буквально за тиждень тут, внизу, в нашій їдальні, ми з ним пили каву і він так по-хлопчачи мені каже: «Ех, не взяли». Запитую: «Куди тебе, дорогий, не взяли?». Каже: «Та ходив в третю штурмову бригаду на співбесіду. Там покрутили мої документи і сказали, що ні, йдіть працюйте за основним місцем роботи». Це було сказано абсолютно щиро, без пафосу, без жодного бажання для красивої фотографії чи ще чогось. Він просто хотів зробити максимум, що міг.

На жаль, поки що ми не можемо перемогти деякі хвороби, які «косять» багато людей у цьому світі, але можемо продовжувати робити те, що робили і роблять тисячі українців для порятунку нашої країни. Давайте робити все, що від нас залежить, так, як це робив наш друг і колега Олег Макаров, і пам'ятати про нього. Я дякуватиму всім за добру пам'ять про цю світлу людину.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Світла пам'ять!

Слово надається народному депутату Галайчуку Вадиму Сергійовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ГАЛАЙЧУК В.С., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Пане Голово, прошу передати слово колезі народному депутату фракції «Слуга народу» Павлу Сушку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Сушко. Будь ласка.

СУШКО П.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Шановні колеги! Триваюча збройна агресія росії проти нашої країни – це випробування для всього суспільства, а найболючіше те, що страждають від неї діти. Тисячі дітей є постраждалими в Україні внаслідок повномасштабної збройної агресії рф. Встановити їх реальну кількість у зонах активних бойових дій та на окупованих територіях поки неможливо. За даними державного порталу «Діти війни» близько 20 тисяч дітей депортовано або незаконно переміщено. Питання щодо їх повернення та надання гарантій порушується представниками України в усіх міжнародних організаціях як ключове.

У січні завдяки зусиллям нашої делегації ПАРЄ ухвалила резолюцію «Ситуація щодо дітей України». Також асамблея створила постійну платформу для розв'язання проблем українських дітей в Україні, за кордоном, на окупованих територіях та в окупації. У межах країни маємо понад 313 тисяч дітей, що отримали статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів.

Під час війни порушуються всі базові права дитини: право на життя, право бути з сім'єю та в громаді, право на здоров'я, право на розвиток особистості, а також право на турботу та захист.

У країні фіксуються випадки зростання насильства над дітьми в родинях та закладах, коли діти отримують травми, гинуть від рук батьків або через їхній недогляд. Очевидно, що громади, де живуть родини, воліють не помічати дітей в біді або просто не знають, як вони мають їм допомогти. Причиною цього є незавершена децентралізація повноважень у сфері захисту дітей та провальна соціальна політика. Усі відповідальні за дітей структури центральної та місцевої влади, що мали б виявляти дітей, які в небезпеці, і допомагати їм, демонструють свою неспроможність. Тому актуальною залишається проблема розмежування повноважень між центральними і місцевими органами влади та надання громадам повноважень у сфері захисту дітей. Я наголошую саме на наданні реальних повноважень та відповідальності.

Звертаюся до уряду України з проханням невідкладно проаналізувати та переглянути діяльність створених ним центральних органів влади та урядових дорадчих органів, які мають опікуватися питаннями захисту дітей, бо система захисту дітей потребує термінових змін.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Бакунець Павло Андрійович, група «Довіра». Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановний пане Голово! Шановні народні обранці! Дорогі українці! Цими днями, у 80-ті роковини від дня смерті, ми разом вшановуємо пам'ять велета українського духу, великого будівничого Української держави, духовного провідника митрополита Андрея Шептицького, який 1 листопада 1944 року відійшов у вічність. Велич цієї людини була настільки особливою, що, незважаючи на окупацію України, прощання з велетом духу тривало п'ять днів. Він пережив дві війни, і у своїх працях, зокрема в посланні «Як будувати рідну хату», залишив поради, які актуальні для нас і сьогодні. Він зазначає, що воєнні часи приносять нам не одне терпіння і не одну спокусу.

Щодо терпіння. Сьогодні це стосується родин наших героїв, перед якими ми схиляємо голови, родин наших зниклих безвісти, родин військовополонених. Я закликаю уряд більше працювати з ними. Вкрай важливо підтримувати цих людей, повертати додому, підтримувати їхні родини. Також важливо здійснювати соціальні виплати тим, хто отримав інвалідність через війну. Таких людей велика кількість, і я закликаю уряд дбати про них.

Зараз у комітеті на розгляді проект бюджету. Я звертаю вашу увагу, що нам обов'язково треба згадати про тих, хто формує наше майбутнє, – про наших вчителів, про освітян. Є спеціальна поправка, яка дає можливість збільшити розмір заробітної плати наших вчителів. Закликаю зал підтримати цю поправку, бо саме від вчителів залежить формування української нації завтра і в майбутньому, а також наш вступ до НАТО і Європейського Союзу. Нам потрібно обов'язково підтримати освітян у цей складний період.

Щодо спокус. Можемо сказати, що, на жаль, у нас купують і продають рішення про встановлення інвалідності, а військові, щоб довести свою інвалідність через війну, стоять у великих чергах. У нас наживаються на війні. Тому нам потрібна негайна реформа в прокуратурі, силових органах, щоб нарешті покласти цьому край і навести порядок.

Закликаю вас звернутися в ці дні до книги «Як будувати рідну хату», аби почерпнути мудрість.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кубів Степан Іванович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

КУБІВ С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Петру Олексійовичу Порошенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Порошенко Петро Олексійович. Будь ласка.

ПОРОШЕНКО П.О., член Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Декілька днів тому в цьому залі був презентований Президентом України План перемоги. Численні оплески, привітання, підтримка запрошення до НАТО, вимоги до партнерів, вимоги щодо постачання зброї, щодо санкцій, єдність, міжнародна діяльність парламенту. Єдине, що залишилося за бортом, – що Україна має зробити для того, щоб наблизити перемогу. У тесті про те, що саме ми повинні зробити, є один ключовий документ, який конституційно має приймати парламент, – бюджет.

Який має бути бюджет? Він має бути бюджетом воєнного часу з одним пріоритетом – оборона держави, фінансування Збройних Сил, захист військовослужбовця, фінансування оборонно-промислового комплексу. Але хочу вас розчарувати, нічого такого в документі, який виноситиме на голосування бюджетний комітет, ви не знайдете. А які пріоритети визначені? Подивіться бюджет російської федерації: у порівнянні з бюджетом на 2024 рік, в якому на фінансування армії було виділено 105 мільярдів, на 2025 рік вона збільшує це фінансування на 35 відсотків, до 142 мільярдів. А що з армією, яка протистоїть агресору? Якщо ви переведете за середньорічним курсом долара, то в 2024 році – це 37 мільйонів, а на 2025 рік закладається 34 мільйони. Не армія є пріоритетом, а «інваліди»-прокурори – зростання фінансування на 26 відсотків, пріоритетом є зростання фінансування спостережних рад державних підприємств, силовиків (окремим збільшать фінансування до 70 відсотків), корупційний кешбек з купівлею голосів виборців, дорожній фонд, індустріальні парки, «інвестняні», «Єдиний марафон», стратегічна інвестиційна рада та інше, на що спрямовується понад 100 мільярдів.

Друзі, підтримайте оборонний бюджет, підтримайте наші поправки, підтримайте спецфонд для військових витрат, підтримайте обмеження максимальних зарплат до рівня військовослужбовця на фронті. Інакше це ганьба!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Павленку, група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Шановний український народ! Сьогодні тільки ледачий не критикує бездіяльність і некомпетентність Міністерства соціальної політики, яке в умовах повномасштабної війни мало б стати органом захисту людей, а, по суті, перетворилося на ініціатора постійних антисоціальних ініціатив. Провал в політиці захисту і забезпечення прав дитини, про що вже сьогодні говорилося з цієї трибуни. Міністерство за два роки не спромоглося створити політику підтримки і захисту української дитини, яка страждає від російської агресії. Неспроможність забезпечити якісне і безкоштовне протезування військових, зважаючи на те, що коштів у державному бюджеті на цей рік було достатньо. Самоусунення від відповідальності за корупцію у МСЕК, розбалансованість і несправедливість пенсійного забезпечення, створення хаосу в державних виплатах сім'ям з дітьми. І цей перелік безкінечний. Однак, на кожний провал своєї діяльності очільники міністерства мають принципову, але, на жаль, некомпетентну позицію, яка тільки погіршує ситуацію. Черговим підтвердженням цього стала Стратегія демографічного розвитку України, затверджена Кабінетом Міністрів 30 вересня цього року, і план до неї. Нагадую, Україна перебуває в глибокій демографічній кризі: одне із останніх місць за рівнем народжуваності, одне із перших місць за рівнем смертності, понад 5 мільйонів громадян України виїхало за кордон. Що в цих умовах пропонує Міністерство соціальної політики та уряд? Стратегія виписана загальними фразами, звинувачення за демографічну кризу покладається на населення України. Як стверджує уряд, саме громадяни не народжують і рано помирають, а отже, винні в кризі. Погіршення демографічних показників пояснюється їх традиційністю, а не надзвичайними умовами війни. Стратегічні цілі та завдання демографічної політики, крім загальних фраз, сформовані як економічна самодостатність сімей, самозбереження, самореалізація осіб похилого віку. Це цитати із стратегії. Тобто все покладається безпосередньо на громадян. Якщо громадяни повинні все робити самі, щоб зберегти державу і націю, для чого тоді таке міністерство?

Звертаємося до уряду і колег: давайте зробимо все, щоб Міністерство соціальної політики почало працювати, давайте покладемо на міністра соціальної політики персональну відповідальність за провал державної соціальної політики в країні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Славицька Антоніна Керимівна. Будь ласка.

Я прошу потроху запрошувати депутатів до залу. У нас буде ще кілька виступів.

ГНАТЕНКО В.С., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 49, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане Голово! Дорогі колеги! На цьому пленарному тижні відбудеться розгляд проекту Державного бюджету України на 2025 рік у першому читанні. Події відбуваються на фоні позитивних сигналів з боку наших партнерів. Ідеться про поступову реалізацію політичного рішення «Великої сімки» щодо виділення Україні кредиту у розмірі 50 мільярдів доларів. Таким чином держава матиме надійну фінансову подушку на цей та наступний роки.

Депутатська група «Відновлення України» закликає врахувати в проекті Державного бюджету України на наступний рік її пропозиції стосовно програми «єВідновлення», яка є інструментом соціального захисту українських захисників, їхніх родин, а також вразливих прошарків населення. Вважаємо за необхідне зафіксувати мінімально допустимий рівень фінансування «єВідновлення» у розмірі не менше 10 мільярдів гривень (більше можна, менше – ні). Потрібно розглянути можливість компенсацій не лише за знищене чи пошкоджене житло, але й за приватні автомобілі. Для багатьох людей втрачений транспорт був єдиним джерелом доходів для життя.

Ми неодноразово пропонували взяти під контроль питання підготовки та перепрофілювання тимчасового та комунального житла, санаторіїв, будинків відпочинку, які повинні були використовуватися для потреб ВПО. Але, на жаль, це не пройшло. Якби розглянули кількість подібного житла в громадах, змогли б підтримати ВПО, покращити їх умови проживання.

Не відпрацьовано питання щодо компенсації зруйнованого житла. Постраждала особа не завжди може отримати фотопідтвердження зруйнованого житла, іноді це є недосяжним, а питання зруйнованих об'єктів підприємств взагалі не вирішено. Як ми плануємо підтримувати малий та середній бізнес, якщо наразі є непоодинокі випадки, коли зруйнований виробничий цех, обладнання, а податкові органи надсилають податкові повідомлення та загрожують штрафами? Така жахлива позиція не тільки обурює підприємців, а й знищує їх останню надію на справедливе ставлення держави до громадян, які на неї працюють, створюють робочі місця.

Ми також переконані, що кошти з ремонту доріг державного значення, акцизу на пальне мають іти на сферу безпеки та оборони. Наразі така вимога часу. Уряд прийняв рішення щодо запровадження субсидій на оренду житла для ВПО. Однак чомусь ця норма діє лише в дев'яти областях. Хіба ВПО, які проживають у Києві, Житомирі чи Львові мають менше фінансове навантаження? Однозначно, політика держави стосовно ВПО має бути якісно перезавантажена. Люди мають отримувати реальну допомогу, а не повертатися знову в окупацію.

Ми віримо, що маємо потенціал. Консолідуймося перед нашими викликами і працюймо разом на Україну.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Констанкевич Ірина Мирославівна. Будь ласка. Потім ще виступить Юлія Володимирівна.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 23, Волинська область, самовисуванець). Шановні колеги! Сьогодні у Верховній Раді особливий день, і я прошу звернути увагу, в порядку денному є пакет законопроектів стосовно ветеранів, ветеранської політики, забезпечення ветеранів усім необхідним. У залі присутня міністерка у справах ветеранів пані Калмикова, і ми разом будемо сьогодні обговорювати ці питання. Українське суспільство має стати ветераноцентричним, бо це ті люди, які захищають Україну, виборюють нашу незалежність, наш суверенітет. Ми повинні на належному рівні забезпечити їм реінтеграцію в суспільство. Для цього є різні можливості: працевлаштування, освіта, гідне соціальне забезпечення, гідна медицина. Ми це все маємо зробити. Але чи в повній мірі в проекті Державного бюджету України на 2025 рік передбачені видатки на ветеранів? Ні, їх недостатньо, і ми не зможемо забезпечити інклюзію для ветеранів. Ветеран, який приїде на візку, не зможе потрапити до закладів освіти, культури, медичного закладу.

Тому, дорогі колеги, ми пропонуємо вам підтримати усі поправки, які стосуються збільшення видатків на ветеранську політику, тому що ветерани, як вони самі кажуть, не хочуть подачок, хочуть мати належні гарантії від держави. Мені здається, ми є тими людьми, які розуміють, що ветеран заслуговує на цю підтримку.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

І завершальний виступ. Будь ласка, Юліє Володимирівно.

Прошу запросити колег до залу. Ми будемо переходити до розгляду питань порядку денного.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, щодня в цьому залі ми починаємо пленарне засідання Верховної Ради з вшанування пам'яті всіх наших героїв і героїнь, які загинули на війні, хвилиною мовчання. Але так само в неоплатному боргу ми і перед тими, хто пішов захищати Україну і втратив

здоров'я настільки, що не може далі продовжувати нормальне життя. Ідеться про тяжко поранених військових.

Ви знаєте, що я очолюю тимчасову слідчу комісію щодо надання медичної допомоги пораненим військовим, до складу якої входять представники всіх фракцій і груп. Хочу вам сказати, як країна, як цей парламент, як ця влада сьогодні ставляться до поранених військових, така і мораль у цієї влади, у держави в цілому.

Наведу лише один епізод, і вам стане зрозуміло, з чим ми маємо справу. Наша тимчасова слідча комісія встановила, що на харчування пораненого військового в день, покращене за стандартами НАТО, виділяють 39 гривень 70 копійок. Рік наша тимчасова слідча комісія бореться за те, щоб виділили, вдумайтесь, на харчування поранених військових достатню кількість грошей. Рік Кабінет Міністрів, Міністерство оборони не можуть вирішити це елементарне питання. І сьогодні керівники лікарень стоять на колінах перед фермерами, волонтерами, місцевими органами влади і просять нагодувати поранених військових. Де совість? На цьому тижні Міністерство оборони знову не знайшло часу, щоб видати наказ відповідно до закону, який ми абсолютною більшістю прийняли, про те, як харчувати наших поранених героїв і героїнь. Досі у Міністерства оборони не знайшлося на це часу.

Тому зараз я хочу попередити керівництво парламенту та уряд, якщо до завтра наказ про харчування поранених військових не буде виданий, наша фракція припиняє голосування. Ми будемо робити все, щоб парламент не запрацював, доки не буде забезпечено нормальне харчування пораненим військовим. Таке вже приниження, що навіть соромно про це говорити в голос, але доводиться. Прошу парламент підтримати мене.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, час для виступів вичерпано. Прошу колег зайняти свої місця.

Шановні колеги, Мазурашу наполягає на виступі з процедури. Будь ласка. Георгію Георгійовичу, тільки з процедури, будь ласка.

МАЗУРАШУ Г.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (одномандатний виборчий округ № 203, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Руслане Олексійовичу, оскільки до мене звертаються не лише мої помічники – добровольці ЗСУ і Сил спеціальних операцій, а й багато інших захисників з передової, прошу поставити на голосування пропозицію про надання протокового доручення профільному комітету щодо невідкладного розгляду законопроектів [№ 10353](#), [№ 10354](#) стосовно нульового розмитнення авто для учасників бойових дій та їх підготовки до розгляду Верховною Радою.

Колеги, прошу почути. Це не багато з того, що ми можемо зробити для учасників бойових дій, які просять нас підтримати законопроект стосовно нульового розмитнення для учасників бойових дій. Прошу підтримати пропозицію про надання протокольного доручення профільному комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Георгію Георгійовичу.

Шановні колеги, ви почули? Георгій Георгійович наполягає на наданні протокольного доручення профільному комітету щодо невідкладного розгляду законопроектів, які він озвучив. На превеликий жаль, у мене номерів немає, але, думаю, ви почули.

Ставлю на голосування пропозицію Мазурашу. Прошу голосувати.

«За» – 220.

Рішення не прийнято.

Рухаємося далі. Шановні колеги, відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань порядку денного пропоную провести сигнальне голосування. Нагадую, необхідно одночасно утримувати сенсорну кнопку та зелену кнопку «За» до появи результатів голосування на табло.

Шановні колеги, прошу взяти участь у сигнальному голосуванні.

«За» – 268.

Проголосували: за – 268, проти – 7, утрималися – 0, не голосували – 58.

Шановні народні депутати, перелік питань, який був попередньо узгоджений на засіданні Погоджувальної ради, вам надано. Переходимо до його розгляду.

Шановні колеги, на засіданні Погоджувальної ради ми домовилися про об'єднаний розгляд проектів законів «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» ([№ 12151](#)) і «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку проведення загальної мобілізації» ([№ 12152](#)). Але це вирішують 150 голосів у залі, а не хтось. Тут не може якась фракція заблокувати. У нас була домовленість, тому я ставитиму цю пропозицію на голосування.

Шановні колеги, відповідно до пункту 31 частини першої статті 85 Конституції України до повноважень Верховної Ради України належить затвердження указів Президента України про введення воєнного стану в Україні та про загальну мобілізацію.

Згідно з пунктом 31 частини першої статті 85, пунктом 20 частини першої статті 106 Конституції України, статтею 5 Закону України «Про правовий режим

воєнного стану» та Законом України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» Президент України вніс на розгляд Верховної Ради України проекти законів України: «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» (№ 12151), «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку проведення загальної мобілізації» (№ 12152). Відповідні матеріали вам було надано.

Відповідно до статті 189 Регламенту Верховної Ради України питання розглядається Верховною Радою без голосування щодо включення їх до порядку денного пленарного засідання за процедурою першого читання та прийняття законів у цілому.

На засіданні Погоджувальної ради відповідно до пункту 2 частини першої статті 28 Регламенту Верховної Ради України ми домовилися об'єднати обговорення законопроектів № 12151 і № 12152 та розглянути їх за скороченою процедурою.

Шановні колеги, прошу зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію об'єднати обговорення та розглянути законопроекти № 12151 і № 12152 за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 254.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, переходимо до розгляду питань.

Слово для доповіді надається Секретарю Ради національної безпеки і оборони України Олександрю Валерійовичу Литвиненку.

Олександр Валерійовичу, представляйте одразу два законопроекти, бо ми об'єднали їх обговорення. Будь ласка.

ЛИТВИНЕНКО С.А., Секретар Ради національної безпеки і оборони України. Шановні пані та панове народні депутати! Шановні присутні! Враховуючи триваючу майже тисячу днів широкомасштабну збройну агресію російської федерації проти України, член Ради національної безпеки і оборони України Головнокомандувач Збройних Сил України генерал Сирський 11 жовтня 2024 року вніс подання щодо продовження строків дії воєнного стану в Україні та проведення загальної мобілізації на 90 днів з 05 години 30 хвилин 10 листопада 2024 року.

Відповідно до пункту 31 частини першої статті 85 Конституції України Президент вніс на розгляд Верховної Ради відповідні проекти законів.

Кілька слів щодо параметрів мобілізації. Усього до сил оборони було призвано 1 мільйон 50 тисяч громадян. Планується призвати понад 160 тисяч осіб. Зазначене забезпечить доукомплектування військових частин до 85 відсотків.

Прошу розглянути та прийняти за основу та в цілому вищезазначені проекти законів України.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До слова для співдоповіді запрошується голова Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки Олександр Михайлович Завітневич. Будь ласка.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Відповідно до доручення Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки на своєму засіданні 28 жовтня 2024 року розглянув проект Закону «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» (№ 12151 від 28.10.2024), поданий Президентом України.

Комітет рекомендує Верховній Раді України за результатами розгляду у першому читанні прийняти законопроект за основу та в цілому як закон, затвердивши рішення Президента України. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на виступи: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату України Лабі Михайлу Михайловичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ЛАБА М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 70, Закарпатська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Завітневичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Михайлович Завітневич. Будь ласка.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М. Колеги, прошу підтримати ініціативу Президента. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Хлапуку Максиму, фракція «Голос».

ХЛАПУК М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Роману Лозинському.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний

багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Рада вчергове продовжує мобілізацію, інших варіантів немає, бо росія нікуди не ділася, бойові дії на фронті не припиняються. Але що у нас з мобілізацією ресурсів? Не лише з мобілізацією людей і особового складу, а з мобілізацією ресурсів? І йдеться не про ці драконівські підходи – збільшимо податки, заплатимо, в тому числі оборонні видатки, а про мобілізацію ресурсів органів місцевого самоврядування.

Шановні колеги, чотири місяці тому в цьому залі був прийнятий закон, норми якого дозволяють місцевим радам легально передавати кошти на сили безпеки і оборони. Чотири місяці! А з моменту реєстрації законопроекту вже скоро буде два роки. І що ви думаєте, закон досі не підписаний Президентом. Тобто ми розуміємо, з одного боку, коштів на Збройні Сили не вистачає, з іншого боку, Президент досі не підписав закон, який дозволяє спрямовувати десятки мільярдів гривень на мобілізацію ресурсів, які рятуватимуть життя українців на полі бою. Ідеться про більшу кількість безпілотників, що штурмуватимуть позиції ворога і робитимуть розвідку, і це нарешті буде війна технологій, а не війна піхоти. Чотири місяці закон лежить непідписаний. Це злочин, це ганьба! Про яку мобілізацію можна говорити, якщо ми не будемо якісно мобілізувати ресурси?

Ми очікуємо, що закон буде невідкладно підписаний і тоді парламент серед пріоритетів матиме мобілізацію ресурсів, які допоможуть воювати технологіями, а не лише людьми.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці Южаніній Ніні Петрівні, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ЮЖАНІНА Н.П., *член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»)*. Прошу передати слово Софії Федині.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Софія Федина. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р., *член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»)*. З початку повномасштабного вторгнення фракція «Європейська солідарність» одноголосно і системно голосує і підтримує всі ті рішення, які забезпечують збереження нашої державності. Але стовідсотково військовий стан не є приводом і прикриттям для знищення демократії, свободи слова, переслідування військових і ветеранів. Водночас військовий стан не є приводом і часом мовчати про кричущі речі, які послаблюють або і знищують обороноздатність нашої держави.

Коли ми вчергове продовжуємо термін дії воєнного стану і мобілізацію, то маємо давати і відповіді на запити суспільства, першим із яких є чіткі терміни служби. Фракція «Європейська солідарність» вже давно подала такий законопроект, але його ніхто не збирається розглядати, бо він від опозиції, а законопроекту, який мала подати влада у жовтні, і досі немає. Це зриває мобілізацію, якщо ви цього не усвідомили. Це перше.

Друге. Служба в обраних підрозділах. Маємо широко розрекламовану кампанію: оберіть підрозділ, оберіть посаду. У результаті після навчання тих, хто обрав собі конкретний підрозділ і посаду, кидають в абсолютно інші підрозділи і на абсолютно інші посади. Це підриває мобілізацію.

Третє. Підготовка і навчання. Чи може таке бути, що після п'яти днів підготовки з тактичної медицини людину кидають на передову, на Харківщині, і в результаті за кілька днів або поранений, або мертвий. Це підриває мобілізацію.

Так само із забезпеченням військових, з проблемами з МСЕК, військовим збором з військовослужбовців, проблемами з лікуванням і протезуванням. Водночас у нас є кошти на «інвалідів»-прокурорів, «інвестнянь», дороги, а на військовослужбовців не вистачає. Це підриває нашу обороноздатність.

І головне, ви не маєте права плювати в очі нашим військовим, але чомусь влада це систематично робить.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І завершальне слово, будь ласка, Цимбалюк.

Ви передаєте слово Андрію Кожем'якіну, так? Будь ласка.

КОЖЕМ'ЯКІН А.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Добрий день, шановні колеги! Звичайно, наша фракція підтримає ці два законопроекти, як попередньо підтримала дванадцять разів, і буде завжди підтримувати Збройні Сили України.

Але я хотів би сказати трохи про інше. Щорічно у першу неділю жовтня ми відзначаємо День територіальної оборони України. У цьому році це свято ми відзначали 6 жовтня. На жаль, в парламенті ця подія була відзначена тихо. Я хотів би повернутися назад і привітати, хоча і з запізненням, бойових побратимів, які проявили свою сміливість і мужність з перших днів повномасштабної війни і донині захищають державу вже в лавах Збройних Сил України.

Колеги, ми дуже часто тут аплодуємо тим, хто мужньо доїхав до Києва, нашим партнерам, які набралися сміливості і разом з нами. Але чомусь ми стидаємося і ніколи не згадуємо про те, що 67 народних депутатів цього скликання 24 лютого пішли добровольцями, створювали добровольчі формування зі всіх політичних сил, що 143 народних депутати в органах МВС отримали

зброю на руки, понад 100 народних депутатів чинного парламенту долучилися до волонтерства і допомагають Збройним Силам України.

Колеги, знаєте, ми іноді стидаємося цього, але, я пропоную разом з вітанням військовослужбовців ТрО, Збройних Сил України, Сил оборони України привітати й нас, тому що ми були і залишаємося тут як парламент.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава! Дякую, Андрію Анатолійовичу.

Шановні колеги, обговорення питання завершено, переходимо до прийняття рішень. Будь ласка, займіть свої місця.

Відповідно до пункту 31 частини першої статті 85 Конституції України, статей 189, 190 Регламенту Верховної Ради України, статті 5 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» ([№ 12151](#)) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 311.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, відповідно до пункту 31 частини першої статті 85 Конституції України, статей 189, 190 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку проведення загальної мобілізації» ([№ 12152](#)) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 304.

Рішення прийнято.

Закони прийняті. Дякую, колеги.

Рухаємося далі. З процедури? Разумков, що у вас? Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Руслане Олексійовичу, щойно було проголосовано продовження строку проведення загальної мобілізації. Але за Верховною Радою залишився борг перед тими, хто визнаний обмежено придатним. Після того відбулася мобілізація осіб віком від 18 до 25 років. Є відповідний законопроект...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що у вас з процедури?

РАЗУМКОВ Д.О. Я зараз скажу, Руслане Олексійовичу. Є відповідний законопроект [№ 12147](#), підписаний багатьма народними депутатами, у тому числі й мною як одним із співавторів. Я хотів би вас попросити поставити на голосування пропозицію про надання доручення відповідному комітету щодо невідкладного розгляду цього законопроекту та підготовки його для розгляду Верховною Радою на пленарному засіданні. Усі народні депутати це обіцяли, тим паче була позиція, що осіб віком від 18 до 25 років не будуть мобілізувати. Цей законопроект дасть можливість демобілізуватися за бажанням. Це буде чесно стосовно тих, чії права сьогодні також порушені.

Будь ласка, поставте мою пропозицію на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Разумкова на голосування. Прошу голосувати.

«За» – 241.

Рішення прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» щодо формування комплексного підходу до внутрішньої політики у ветеранській сфері» ([№ 11007](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 258.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, можемо одразу: два – за, два – проти? Немає заперечень? Тоді прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Штепа Сергій Сергійович, фракція політичної партії «Слуга народу».

ШТЕПА С.С., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (одномандатний виборчий округ № 77, Запорізька область, політична партія «Слуга народу»).* Добрий день! Прошу передати слово Анатолію Остапенку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анатолій Остапенко. Будь ласка.

ОСТАПЕНКО А.Д., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Шановні колеги, добрий день! Прошу підтримати даний законопроект, тому що відсутність законодавчо визначеної рамки та пріоритетів

політики стосовно ветеранів війни обумовлюють прийняття суперечливих державницьких рішень та безсистемне формування законодавчої бази. Визначення засад внутрішньої політики у ветеранській сфері закладе фундамент для їх належного формування та злагодженої реалізації центральними та місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування. Прошу підтримати даний законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Юрчишин Ярослав Романович, фракція «Голос». Будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Інні Совсун.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Інна Романівна Совсун. Будь ласка.

СОВСУН І.Р., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Шановні колеги, звичайно, ми будемо підтримувати цей законопроект. Врегулювання питання ветеранів є складним, комплексним і потребує системних рішень, у тому числі необхідно розв'язувати проблеми з виплатами для тих ветеранів, які мають ті чи інші групи інвалідності.

Шановні колеги народні депутати, станом на сьогодні ветерани отримують менші виплати за наявності в них групи інвалідності, ніж прокурори. Давайте, прийнявши сьогодні законопроект про ветеранів, подивимося на справедливість виплат і прокурорам-інвалідам. Буду вдячна, якщо ці законопроекти теж потраплять до порядку денного. А цей законопроект треба голосувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Однозначно, ми будемо голосувати за цей законопроект. Фракція «Батьківщина» системно підтримує все, що стосується сектору безпеки та оборони, захисту прав і свобод наших громадян, у тому числі ветеранів.

Думаю, прийняття цього законопроекту буде ще одним кроком до формування якісної роботи Міністерства у справах ветеранів, тому що насправді

це нормативна база того, як захистити ветерана, учасника бойових дій, який повернувся з фронту, як надати йому якісну медичну допомогу, як провести соціальну, іншу реабілітацію, як забезпечити на державному рівні перехід від військового до цивільного життя, як його працевлаштувати, створити йому умови для якісного навчання у разі бажання.

Однозначно, цим законопроектом передбачається виховання молоді на прикладі подвигів наших воїнів-захисників. Тут чітко вказано, як розробити програму вшанування подвигу загиблих ветеранів, учасників бойових дій.

Я дякую авторам цього законопроекту, членам нашого Комітету соціальної політики та захисту прав ветеранів за розробку такого проекту закону. Вважаю, він спонукає Кабінет Міністрів розробляти більше якісних законопроектів на прикладі того, що є.

Безумовно, до другого читання ми будемо його доопрацьовувати, і фракція «Батьківщина» вже готує поправки, тому що він має стати комплекснішим, якіснішим, бути настільною книгою для роботи уряду та органів місцевого самоврядування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Геращенко Ірина Володимирівна, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Шановні українці! Парламентський тиждень починається з блоку надзвичайно важливих законопроектів, які стосуються підтримки ветеранського руху, створення і покращення ветеранської політики. Фракція «Європейська солідарність» усвідомлює важливість цих питань. Але абсолютним блюзнірством є прийняття рамкового законопроекту про ветеранську політику і при цьому в проекті Державного бюджету України на 2025 рік зменшення фінансування Міністерства у справах ветеранів на 60 відсотків. Ви говорите піонерськими гаслами і «речювками» і водночас демонструєте абсолютно інші дії і кроки.

Країну обурює те, що відбувається сьогодні з МСЕК, коли бачить, як пакуються кешем регіональні князьки в той час, коли ветерани роками не можуть пройти нормальне протезування, доводиться битися за виплати, коли у нас є міністерство, і ми вітаємо пані міністерку в залі, але проблем з ветеранською політикою не меншає.

Фракція «Європейська солідарність» запропонувала ключові позиції в проекті Державного бюджету України на 2025 рік. Це має бути бюджет не прокурорів, суддів, чиновників, ДБР, а бюджет армії і ветеранів. І що ви думаєте, хоч одна пропозиція до проекту Державного бюджету України на 2025 рік підтримана? Ні! Там залишається все, що завгодно: збільшення зарплат прокурорів, збільшення фінансування силових структур, а на підтримку

ветеранів не прийнято жодної поправки. Тому ми закликаємо не тільки зараз голосувати за рамкові законопроекти, які стосуються підтримки ветеранів, а насамперед справами, через бюджетну підтримку показувати, що ми країна, де шануються ветерани, яка підтримує їх, дає можливість на відновлення і лікування. За цей законопроект...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, прошу зайняти свої місця. Переходимо до голосування за проект закону.

Друзі, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» щодо формування комплексного підходу до внутрішньої політики у ветеранській сфері» ([№ 11007](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 302.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Наступний проект Закону «Про ветеранське підприємництво» ([№ 10258](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього законопроекту за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 248.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, можемо два – за, два – проти? Тоді прошу записатися на виступи від фракцій і груп: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату Сухову Олександру Сергійовичу, депутатська група «Довіра».

СУХОВ О.С., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 107, Луганська область, самовисуванець). Прошу передати слово Вельможному Сергію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Вельможний. Будь ласка.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 112, Луганська область, самовисуванець). Луганщина, депутатська група «Довіра». Депутатська група «Довіра» підтримує законодавче закріплення комплексного підходу у ветеранській сфері. На нашій землі зараз відбувається найстрашніша війна в Європі з часів Другої світової. Мільйони людей

залишилися без власного житла, вимушені самотійно шукати прихисток, адже держава не змогла забезпечити найнеобхіднішими умовами.

Протягом минулих тижнів ми відвідували Кропивницький і Хмельницький, спілкувалися з переселенцями. Більшість із них виїжджали самотійно, без підтримки влади, без розуміння того, куди вони їдуть. Переважна частина внутрішньо переміщених осіб – це жінки з дітьми. Багато чоловіків захищають нашу Батьківщину. Робота, житло та перспективи – це те, що допоможе соціалізувати ветеранів, вберегти українців у нашій державі. Після війни, як я неодноразово зазначав, настане складний період відновлення. Ми маємо зробити все для того, щоб сотні тисяч мужніх українських захисників і захисниць повернулися з фронту в ту державу, в якій вони матимуть перспективи та чітке розуміння, як далі жити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Демченку Сергію Олексійовичу, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 29, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Тарасу Тарасенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарас Тарасенко. Будь ласка.

ТАРАСЕНКО Т.П., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, прошу звернути вашу увагу на мене. Я зараз стою перед вами у вишиванці, виготовленій підприємцями-ветеранами, які отримали грантові кошти від держави, від Українського ветеранського фонду. Для вашого розуміння, зараз завдяки цьому проекту відкриваються магазини, їх філії в Канаді. На зароблені кошти виготовляють дрони для наших військових. Спілкуючись в Україні з підприємцями-ветеранами, а це наші захисники і захисниці, які повернулися до цивільного життя, я бачу, створивши свої підприємства, вони продовжують працювати на фронт, працювати для своїх побратимів. Тобто вони не залишають своїх, вони не залишають їх сам на сам, вони працюють, тому що хочуть, щоб Україна перемогла, допомагають всіма силами. Це їх також і зміцнює, бо після травм є нова ціль у житті. Вважаю, норми даного законопроекту допоможуть нашим захисникам і захисницям у створенні своїх підприємств, бути економічно незалежними в наших післявоєнних реаліях.

Прошу всіх одноголосно підтримати цей законопроект та подати свої поправки для його доопрацювання, щоб мати найкращий закон в нашому законодавчому полі. Голосуємо за!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бурміч Анатолій Петрович, група «Відновлення України».

БУРМІЧ А.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний Голово! Шановні колеги! Звичайно, ми у величезному боргу перед нашими захисниками, перед тими, хто захищає нашу рідну землю, у тому числі й нас з вами, від агресії ворога. Ще в більшому боргу перед тими, хто загинув чи поранений, перед їхніми сім'ями. І цей законопроект є тим найменшим кроком, який повинні зробити для ветеранів, для сімей загиблих, для всіх тих, хто захищав, захищає і буде захищати нашу землю. Безумовно, цим людям треба допомогти в тому, щоб вони адаптувалися до мирного життя, могли заробляти копійку в мирний час, який обов'язково буде, і Україна буде, і перемога буде, ми в цьому впевнені, вони для цього все роблять.

Депутатська група «Відновлення України» одноголосно підтримуватиме цей законопроект і все робитиме для того, щоб допомогти людям адаптуватися і приносити користь державі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Івченко Вадим Євгенович. Будь ласка. Потім ще виступить Ірина Никорак, і голосуємо.

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Прошу передати слово колезі Цимбалюку Михайлу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Михайлович Цимбалюк. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Шановні пане головуєчий, президіє! Шановна пані міністр у справах ветеранів! Якщо об'єктивно, то ветерани і так ведуть свій бізнес. Цим законопроектом затверджуються на законодавчому рівні певні визначення про те, що таке ветеранський бізнес, інші формулювання, якою має бути підтримка держави. До речі, ми вивчали досвід Сполучених Штатів Америки. Там підприємства ветеранського бізнесу, яких створено понад 60 тисяч, дають 5 відсотків ВВП.

Розраховуючи, скільки в нас ветеранів є і буде в майбутньому, думаю, ветеранський бізнес, який буде створено, становитиме не менше 5 відсотків. Сьогодні центри зайнятості вже надають гранти для створення бізнесу ветеранам або членам їхніх сімей, і вони можуть скористатися такою підтримкою держави. Чи достатньо цього? Однозначно, ні. Ми вважаємо, потрібна комплексна програма підтримки ветеранського бізнесу.

Ще раз підкреслюю, цей законопроект є рамковим, його норми затверджують на законодавчому рівні певні визначення щодо бізнесу ветеранів. Після прийняття такого закону, а я впевнений, що Президент підпише його, завдання Міністерства у справах ветеранів – розробити чітку програму, як потрібно підтримувати ветеранський бізнес на рівні держави підзаконними актами. Органи місцевої влади також мають долучатися. Хоча на сьогодні вони взяли на себе велику частку щодо створення мікроклімату для ветеранського бізнесу. Голосуємо за!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Никорак Ірина Петрівна, фракція «Європейська солідарність». Це завершальний виступ, після цього голосуємо.

НИКОРАК І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Фракція «Європейська солідарність». Шановні колеги, ветеранське підприємництво є темою, яка заслуговує на нашу особливу увагу, тому що вже понад 1 мільйон українців отримали статус ветерана чи ветеранки, в майбутньому їх буде ще більше. Ветеранське підприємництво – це не просто про бізнес чи власну справу. Для когось – це можливість почати життя спочатку, для когось – це шлях подолання важких наслідків у процесі адаптації до цивільного життя, а для когось – це шанс відчутти себе корисним у створенні робочих місць, щоб розвивати економіку.

Фракція «Європейська солідарність» однозначно голосуватиме за із доопрацюванням до другого читання.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до голосування. Прошу зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ветеранське підприємництво» ([№ 10258](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 306.

Рішення прийнято.

Гончаренко – з процедури. Олексію Олексійовичу, тільки з процедури, будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Дякую. По-перше, пане Голово, вітаю вас з днем народження. Бажаю вам всього найкращого. По-друге...

ГОЛОВУЮЧИЙ. З процедури.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Я з процедури. Руслане Олексійовичу, у Верховній Раді зареєстрований законопроект [№ 11531](#), яким пропонується відновити справедливість, а саме: ті, у кого неповнорідні брати, не дай Боже, загинули або зникли безвісти під час відсічі російської збройної агресії, мають право на звільнення. Сьогодні рішенням Верховної Ради (закон прийнятий) дали відстрочку, а права на звільнення немає. Міністерство оборони України своїм офіційним листом підтримало цей законопроект.

Я хочу попросити вас дати доручення Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки розглянути законопроект № 11531 на засіданні комітету, щоб ми могли далі розглядати його в сесійному залі. Прошу поставити на голосування цю пропозицію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не можу дати доручення, можу поставити пропозицію на голосування.

Колеги, пропозицію Гончаренка ви почули. Ставлю її на голосування. Прошу голосувати.

«За» – 159.

Рішення не прийнято.

Рухаємося далі, шановні колеги. Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо уточнення норм, що регулюють питання надання соціальних гарантій особам, яких визнано ветеранами війни та членами сімей загиблих Захисників і Захисниць України» ([№ 11116](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 221.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи від фракцій і груп: два – за, два – проти.

Слово надається Гринчук Оксані Анатоліївні, фракція політичної партії «Слуга народу».

ГРИНЧУК О.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Тарасу Тарасенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарас Тарасенко. Будь ласка. Тарасе, сьогодні ваш день.

ТАРАСЕНКО Т.П. Колеги, прошу також одностайно проголосувати за цей законопроект. Ми повинні врахувати, що в нас іде війна, і коли треба було брати зброю, взяли всі, і тоді не питали, в кого які звання. Хтось пішов добровольцем, хтось пішов в ТрО. У даному випадку ми повинні вирівняти права тих осіб, які стали добровольцями, забезпечити їм належну підтримку, турботу, пенсійне забезпечення. Я вважаю, щоб не допустити дискримінації між військовослужбовцями, між ветеранами, сьогодні ми повинні проголосувати за цей законопроект. Прошу голосувати за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Івченко Вадим Євгенович, фракція «Батьківщина».

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Прошу передати слово колезі Івану Крульку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Крулько Іван Іванович. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановний пане Голово! Вітаю вас з днем народження. Многая вам літа!

Хочу сказати, мені дуже приємно, що сьогодні пленарне засідання Верховної Ради ми розпочали з голосування дуже важливих законопроектів, які стосуються наших ветеранів, захисників і захисниць – всіх тих, хто боронить Україну. Дуже хотілося, щоб в цьому залі засідань Верховної Ради України ми розпочинали всі пленарні тижні з вирішення соціальних питань тих людей, які цього найбільше потребують, а особливо захисників нашої держави.

Законопроект, який ми зараз розглядаємо, є надзвичайно важливим, і фракція «Батьківщина» одноголосно за нього голосуватиме, тим паче, наші колеги Михайло Михайлович Цимбалюк і Андрій Анатолійович Кожем'якін є його співавторами.

У чому суть зазначеного законопроекту? Ним передбачається, щоб ті захисники і захисниці, які з 24 лютого до 25 березня 2022 року брали участь у здійсненні заходів, необхідних для забезпечення оборони України, тобто ті, які пішли в перші дні війни, коли всі були розгублені, не знали, що робити і як захищати Україну, і стали на захист своїх міст, своїх населених пунктів і нашої держави, – наші оборонці мали пенсійне забезпечення, прирівняне до військовослужбовців строкової служби, щоб їм нараховувалися пенсії за інвалідністю або у зв'язку з втратою годувальника, щоб вони відчували, що український парламент турбується про них.

Ми голосуємо за прийняття цього законопроекту за основу. Але я прошу, щоб головний комітет у найкоротші терміни підготував його до другого читання, і ми прийняли в цілому, щоб закон почав працювати, і ті, хто заслужив від Української держави пошану, отримав її не тільки на словах, а й на ділі.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Кубів Степан Іванович. Потім ще буде пані Лариса Білозір, і голосуємо.

КУБІВ С.І. Пане Голово, прошу передати слово Ірині Никорак.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Петрівна Никорак. Будь ласка.

НИКОРАК І.П. Фракція «Європейська солідарність». Шановні колеги, цей законопроект з'явився як результат чисельних звернень від добровольців, членів їхніх родин, а також патронатної служби «Янголи Азову». Я як авторка цього законопроекту хочу подякувати за тісну співпрацю і підтримку даного законопроекту профільному комітету, Міністерству у справах ветеранів.

Що передбачається даним законопроектом? Перше. Призначення військових пенсій у разі втрати годувальника-добровольця особам з інвалідністю внаслідок війни на рівні з військовослужбовцями строкової служби.

Друге. Призначення дострокової пенсії за віком учасникам бойових дій, особам з інвалідністю внаслідок війни, членам сімей загиблих захисників і захисниць. Про це вже було сказано, але я повторю, йдеться про категорію добровольців, які у період з 24 лютого до 25 березня 2022 року брали участь у відсічі та стримуванні збройної агресії проти України, тих, які отримали інвалідність, пов'язану з участю в цих заходах, та членів сімей осіб, які загинули, пропали безвісти. Тобто вони оформили відповідні статуси, але законодавством для них не передбачене відповідне пенсійне забезпечення. Члени сімей загиблих добровольців втратили годувальника, у багатьох залишилися малолітні діти або батьки-пенсіонери і вони потребують матеріальної допомоги і підтримки. Станом на серпень цього року такого статусу набуло 500 осіб із потенційних 2000 осіб.

Я дуже прошу підтримати, бо цей законопроект про справедливе, гідне та рівне ставлення до всіх, хто в силах оборони захищав та продовжує захищати територіальну цілісність і незалежність України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, і завершальне слово в обговоренні – Білозір Лариса Миколаївна, група «Довіра». Будь ласка. Після цього голосуємо.

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Колеги, група «Довіра» однозначно голосуватиме за цей законопроект. Він дуже потрібен, дуже справедливий, тому що, здається, ще в січні 2023 року прийняли закон, відповідно до норм якого до учасників бойових дій віднесли тих осіб, які взаємодіяли із ЗСУ, обороняли Україну, і це справедливо, але залишилося питання щодо гарантій на пенсійне забезпечення, яке передбачено для військовослужбовців. Цим законопроектом, сподіваюся, скоро законом, буде відновлено справедливість. Як вже сказала головна ініціаторка Ірина Никорак, законодавча ініціатива покликана надати всім особам, які захищали Україну, рівні права на пенсійне забезпечення.

Позицію Міністерства фінансів пропоную не брати до уваги, це не велика кількість людей, але справедливість має бути.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до голосування. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо уточнення норм, що регулюють питання надання соціальних гарантій особам, яких визнано ветеранами війни та членами сімей загиблих Захисників і Захисниць України» ([№ 11116](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 298.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо правового статусу громадських об'єднань ветеранів війни» ([№ 11123](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 252.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи від фракцій і груп в обговоренні цього законопроекту: два – за, два – проти.

Гринчук Оксана Анатоліївна, фракція політичної партії «Слуга народу».

ГРИНЧУК О.А. Прошу передати слово Анатолію Остапенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анатолій Остапенко. Будь ласка.

ОСТАПЕНКО А.Д. Шановні колеги, прошу підтримати даний законопроект. З метою забезпечення соціального захисту ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) захисників і захисниць України, сприяння посиленню інституційної спроможності громадських об'єднань ветеранів війни, а також забезпечення участі ветеранів та їх громадських об'єднань у прийнятті і реалізації владних рішень, виникла необхідність у внесенні змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

Законопроектом пропонується: законодавчо врегулювати поняття «громадські об'єднання ветеранів війни»; доповнити пункт 7 статті 10 Закону України «Про громадські об'єднання» щодо власної назви громадського об'єднання, яке може містити інформацію про його статус, зокрема як «ветеранське»; привести у відповідність визначення «громадські об'єднання ветеранів війни».

Розглянувши даний законопроект на своєму засіданні, Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України включити законопроект до порядку денного дванадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за результатами розгляду законопроекту в першому читанні, керуючись частиною першою статті 114 Регламенту Верховної Ради, прийняти за основу.

Прошу підтримати даний законопроект для врегулювання цих питань. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тимошенко Юлія Володимирівна. Будь ласка.

Михайло Михайлович Цимбалюк. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Ми розуміємо законодавчу ініціативу Кабінету Міністрів, який мав на меті привести у відповідність і внести зміни до статті 10 Закону України «Про громадські об'єднання».

Насправді громадські об'єднання ветеранів війни й учасників бойових дій діють. Це великі групи людей, які самоорганізувалися, і вони мають одну відмінність від всіх інших громадських організацій, – в них не повинно бути образ. Члени таких громадських об'єднань мають загострене почуття до справедливості.

Завдання уряду – підтримати ініціативу громадянського суспільства і розуміти, що в разі ухвалення цього законопроекту, який насправді є технічним, – пропонується законодавчо врегулювати визначення громадських об'єднань ветеранів війни – саме він і органи місцевої влади мають знаходити точки дотику в діяльності з цими громадськими об'єднаннями, розуміючи їх силу. Нам треба бути їм вдячними, бо вони інколи скоріше, ніж органи влади реагують на ті виклики, які сьогодні є у ветеранському русі, ветеранській спільноті.

Фракція «Батьківщина» голосуватиме за, і ми вже готуємо поправки до цього важливого законопроекту, щоб до другого читання доопрацювати його і він став комплексним, не тільки технічним, а й важливим, слугував реальному захисту прав і свобод ветеранів війни, учасників бойових дій, членів їхніх родин. Голосуємо за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Приходько Наталія Ігорівна, депутатська група «Відновлення України».

ПРИХОДЬКО Н.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово Антоніні Славицькій.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Антоніно Керимівно.

СЛАВИЦЬКА А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги, понад 1 мільйон наших ветеранів є активними учасниками суспільно-політичного життя. Для вирішення нагальних питань, які турбують цих людей, створюється низка громадських організацій та інших об'єднань ветеранів війни. Водночас запит суспільства засвідчує необхідність оновлення профільного законодавства. Наприклад, передбачити в законодавстві профільні підприємства ветеранів війни. В житті ми вже бачили не один успішний бізнес даної тематики. Це перше.

Друге. Розширення поняття «громадські об'єднання ветеранів війни» для більш комплексного застосування норм профільного закону.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради висловлює певні зауваження стосовно щодо законопроекту, але, ми вважаємо, вони можуть бути цілком доопрацьовані до другого читання.

Депутатська група «Відновлення України» позитивно оцінює дану ініціативу та підтримує її. Ми голосуємо за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Геращенко Ірина Володимирівна, фракція «Європейська солідарність».
Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Прошу передати слово Гончаренку.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Фракція «Європейська солідарність». Шановні друзі, підтримати організації інвалідів, ветеранів – це все чудово, дуже добре. А коли ми підтримаємо військовослужбовців? Коли буде виконано те, що було обіцяно, що буде внесений законопроект про їхню демобілізацію? Коли це буде? Коли ми визначимо терміни служби? Коли це буде? Це було обіцяно. Щойно ви провалили – ганьба! – кричали тут проти прийняття рішення щодо справедливості для неповнорідних братів. У родині вже загинув один за Україну, і просте рішення – дати можливість родичу демобілізуватися. Невже ця родина не має такого права, не заробила на нього ціною втрати життя свого сина? Тим більше, ми дали відстрочку, а право на звільнення не даємо.

Далі. Особам віком від 18 до 25 років дали право на відстрочку законом, а право на звільнення тим, кого встигли мобілізувати, не даємо. Скільки триватиме це знуцання над військовими? Чому таке ставлення? Чому немає ні термінів служби, нічого немає? Виходить Секретар РНБО і каже, що ми хочемо призвати ще 160 тисяч осіб. Це добре. А яке ставлення до тих, кого вже призвали, які в них перспективи? Так не може бути, це не може бути безкінечно, ми не можемо просто ігнорувати їх, що вхід є, а виходу немає в ніякому вигляді. Будь-який законопроект, який сюди вноситься, про те, щоб дати людині право на демобілізацію, валиться, все ховається, робиться вигляд, що цього законопроекту немає. Це нечесно стосовно військових. Дайте право військовим! Дайте терміни служби! Поважайте їх, врешті-решт!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, зараз ще виступ Павлинка на 1 хвилину, після цього перейдемо до голосування.
Будь ласка, Юрію, вам слово.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Дуже важливо, що сьогодні нарешті ми почали розглядати пакетно законопроекти,

спрямовані на підтримку ветеранів, соціальний захист наших захисників і захисниць. Ми підтримуємо кожен законопроект із тих законопроектів, які сьогодні є в порядку денному, у тому числі й цей законопроект щодо діяльності громадських організацій.

Разом з тим є ще дуже багато нагальних питань, прогалин у законодавстві, які необхідно нам у цьому залі вирішити, щоб кожен ветеран, кожен захисник і захисниця відчували підтримку з нашого боку і справедливість щодо тієї роботи, яку вони щоденно здійснюють, ризикуючи своїм життям, втрачаючи здоров'я. Це і пенсійне забезпечення, і можливість отримувати освіту без відриву від робочого місця, і реабілітація, і протезування, і багато чого іншого.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення, переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Шановні друзі, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо правового статусу громадських об'єднань ветеранів війни» ([№ 11123](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 306.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

З процедури? Железняк. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Пане Голово, дозвольте, по-перше, привітати вас з днем народження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, це ж не з процедури.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Тим не менше, це важливо. По-друге, – з процедури. Шановні колеги, хочу звернути увагу, що на минулому пленарному засіданні ми проголосували з якоюсь нестримною швидкістю зміни щодо податків, де були певні юридичні колізії, які не хотіли виправляти. І сьогодні, через два тижні потому, ми зібралися на засідання, а закон не підписаний. Я розумію, що це питання більше політичне, ніж процедурне, але давайте наступного разу не бігти як сліпий лось через ліс, а, якщо виникли помилки, виправляти їх і потім приймати закони. У результаті ми нічого не виграли у швидкості, закон не підписаний, податки не збільшені, але вже передали закон, який має в собі колізії.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення процедур проведення медико-соціальної експертизи» ([№ 11225](#)). Друге читання.

Колеги, тут будуть виступи Цимбалюка Михайла Михайловича – 2 хвилини і Никорак Ірини Петрівни – 2 хвилини, після цього голосуємо.

ЦИМБАЛЮК М.М. Шановні пане Голово, президіє! Шановні колеги! Прошу уваги, тому що, зважаючи на ті проблеми, які існують з МСЕК, законопроект є дуже актуальний, і, проголосувавши його в другому читанні, ми як парламент виконаємо своє завдання. У першому читанні ми розглядали його ще до тих скандалів, які наразі є в державі. Його писали спільно з громадськими організаціями. З вашого дозволу, озвучу рішення комітету.

Комітет Верховної Ради з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів на своєму засіданні 24 жовтня 2024 року розглянув пропозиції та поправки, що надійшли до проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення процедур проведення медико-соціальної експертизи» (№ 11225), прийнятого Верховною Радою 17 вересня 2024 року за основу. Запропоновані проектом зміни є вкрай важливими та нагальними уже сьогодні. Пропонуються нові точкові норми, які захищають права людини під час проходження медико-соціальної експертизи, що убезпечить людину від зловживань та свавілля з боку недобросовісних працівників МСЕК під час проходження експертизи.

Було подано 38 поправок і пропозицій, із яких за результатами їх розгляду 10 пропозицій враховано повністю, 3 – враховано редакційно, 9 – враховано частково, 16 – відхилено.

Шановні колеги, комітет пропонує ухвалити цей проект закону в другому читанні та в цілому, і підтримати текст порівняльної таблиці у запропонованій комітетом редакції.

Від себе ще додам. Шановні колеги, МСЕК ділиться на дві складові частини: медичну і правову. Нормами такого закону ми захищаємо права людей, щоб вони не «ходили по муках» роками. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайле Михайловичу.

Никорак Ірина Петрівна. Будь ласка. Після цього голосуємо.

НИКОРАК І.П. Фракція «Європейська солідарність». Шановні колеги, законопроект надважливий, але його розгляд затягнутий у часі. Приймати документ необхідно було раніше, як і ініціювати реформу МСЕК, а не дотягувати до того, коли вся країна гуділа про ганебний кейс корупції в Хмельницькій МСЕК, і про що продовжують писати міжнародні ЗМІ. Хочеться вчергове наголосити, що вся повнота відповідальності за випадок корупції в Хмельницькій МСЕК, і не тільки, лежить, у тому числі на

Міністерстві охорони здоров'я, яке вчасно не розпочало реформу МСЕК, щоб випередити цю корупцію, а не постфактум займатися галасливістю щодо ліквідації, перейменування чи передачі повноважень центральній МСЕК підвідомчій Міністерству охорони здоров'я установі в Дніпрі. Сама ліквідація МСЕК чи передача її повноважень, на жаль, не розв'язує проблеми корупції. Необхідна повна цифровізація процесу ухвалення рішень, яка дозволить зробити прозорими всі етапи – від діагнозу до остаточного висновку комісії.

До другого читання законопроект вже не є таким, яким пропонуються точкові зміни, він є набагато глобальнішим, ним розв'язуються масштабні проблеми, які на практиці дозволяють нашим військовослужбовцям, захисникам і захисницям, більш прозоро проходити МСЕК. Закликаю підтримати. Фракція «Європейська солідарність» голосуватиме за.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу приготуватися до голосування. Переходимо до нашого волевиявлення. Шановні колеги, дуже важливий законопроект.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення процедур проведення медико-соціальної експертизи» (№ 11225) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 284.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Дякую, колеги.

Михайле Михайловичу, з процедури? Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Шановний пане Голово, я не можу не скористатися моментом, і нарешті також вас привітати, долучившись до всіх привітань, з днем народження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайле Михайловичу, дякую, але це не з процедури.

ЦИМБАЛЮК М.М. З днем народження!

А тепер – з процедури. Шановні колеги, дякую всім, хто підтримав цю законодавчу ініціативу. Звертаюся до Голови Верховної Ради України з проханням про негайне підписання цього закон. Бо поки проводитиметься реорганізація відповідно до рішення РНБО, ми маємо захистити тих людей, які, підкреслюю, місяцями, а дехто роками, чекають рішення МСЕК.

Звертаюся до Кабінету Міністрів: це ж, вибачте, треба було чекати рішення РНБО, щоб нарешті навести лад у МСЕК.

Шановні колеги, прошу підтримати пропозицію про негайне підписання цього закону.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про надання доручення Голові Верховної Ради України Стефанчуку Руслану Олексійовичу щодо невідкладного підписання щойно прийнятого Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення процедур проведення медико-соціальної експертизи» та негайного направлення його на підпис Президентові України. Прошу голосувати.

«За» – 286.

Рішення прийнято.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, рухаємося далі. Наступний до розгляду пропонується проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо особливостей складання кваліфікаційного іспиту» ([№ 11425](#)) та альтернативні законопроекти [№ 11425-1](#), [№ 11425-д](#).

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 241.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, два – за, два – проти? Немає заперечень? Тоді прошу записатися на виступи від фракцій і груп в обговоренні: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату Чорному Дмитру Сергійовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ЧОРНИЙ Д.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 34, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Денису Маслову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Денисе Вячеславовичу.

МАСЛОВ Д.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Фракція «Слуга народу». Шановні колеги, на сьогодні проводиться конкурс на добір 550 суддів апеляційних судів. Думаю, ви всі знаєте про критичну ситуацію в апеляційних судах в регіонах. Наприклад, в Харківському апеляційному суді із 60 суддів наразі є лише 14 суддів, в Сумському апеляційному суді є чотири судді, і така ситуація в багатьох судах. Багато суддів мають право на відставку.

Тому спільно з Вищою кваліфікаційною комісією суддів, власне, за ініціатииви Вищої кваліфікаційної комісії суддів було напрацьовано цю редакцію законопроекту з метою оптимізації процедури добору на посади суддів, щоб ми якомога швидше змогли заповнити суддівські вакансії. Це важливо для всієї нашої держави, це важливо для кожного вашого виборця, бо доступ до правосуддя не може обмежуватися навіть під час війни. Ми будемо підтримувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Бондарю Михайлу Леонтійовичу, який, я так розумію, передає слово Гончаренку Олексію Олексійовичу.

Будь ласка, Олексію Олексійовичу.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Так, прошу передати слово Гончаренку.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Фракція «Європейська солідарність». Друзі, це дуже веселий законопроект. Насправді, там сказано, що маємо оцінити когнітивні здібності суддів. Я вважаю, це правильна історія. Знаєте, не завадить ще перевірити когнітивні здібності тут, у Верховній Раді, деяких народних депутатів. Бо як дивишся, що тут роблять, говорять і як діють, то точно не всі пройдуть цю перевірку. Думаю, треба йти далі і всіх перевіряти.

Хочу нагадати про відео, які потрапили в мережу, про те, як судді відповідали на екзаменах на «дуже складні» запитання типу: коли було прийнято Конституцію України? Деякі кандидати на посаду судді та вже діючі судді, які хотіли підвищити свій статус, не могли дати відповіді на це запитання. То, звичайно, маємо величезну проблему. Але це жодним чином не заважає суддям отримувати одну із найбільших зарплат в Україні. Ми бачимо, що у суддів все нормально, бачимо, що і прокурорам хочуть збільшити фінансування, бо це ж «найзлиденніші» люди в нашій країні, може, тільки після керівників МСЕК. Ми побачили, що там відбувається, наскільки людям

«складно», просто немає вже куди бабло складати. До речі, не заважало б перевірити їх на когнітивні здібності, враховуючи, що вони гроші у вікна викидали.

Друзі, звичайно, нам треба голосувати, щоб не затягувати проведення цих конкурсів, щоб у нас відбувалося судочинство. Але я хочу, щоб перевірялися не лише когнітивні, а й моральні здібності. Бо я бачу, у нас є величезна проблема: це і прокурори-«інваліди», і судді-«інваліди», і головне, вони всі інваліди на совість. Оце величезна проблема.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вельможний Сергій Анатолійович, група «Довіра». Будь ласка.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Луганщина, депутатська група «Довіра». Основною ідеєю законопроекту є продовження руху для повернення довіри до системи судочинства. Недарма я постійно акцентую увагу на тому, що надзвичайно важливим є прозорість і ефективність судової влади. Сотні людей, з якими я щоденно спілкуюся, а це прості мешканці Луганщини, Донеччини та інших областей України, не вірять у судову владу. Хтось читає в новинах про те, що людину, яка за даними слідства розікрала 50 мільйонів гривень бюджетних коштів, випускають під заставу 30 мільйонів, а хтось на собі пережив несправедливість судової системи. Я вважаю, ми повинні постійно звертати увагу на реформування системи судочинства, адже від цього залежить ефективність діяльності правоохоронних органів та результати.

Хочемо збільшити надходження до державного бюджету? Реформа правосуддя сприятиме цьому, адже у разі винесення об'єктивних рішень ми побачимо значно більше прецедентів конфіскації майна, значно вищі штрафи та більші тюремні терміни ув'язнення. Таким чином, люди будуть 100 разів думати, чи варто вчиняти злочин. Усе це в результаті приведе до колосальних позитивних наслідків.

Законопроект підтримуємо за основу з подальшим доопрацювання до другого читання.

Дякую авторам законопроекту за законодавчу ініціативу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, і завершальний виступ. До слова запрошується Славицька Антоніна Керимівна, група «Відновлення України». Після цього будемо голосувати за цей законопроект. Будь ласка.

СЛАВИЦЬКА А.К. Колеги, ні для кого не є секретом, що за результатами всіх наших постійних судових реформ ми маємо дефіцит суддівських кадрів у судовій системі, зокрема в апеляційних судах. Знаємо, що зараз Вища кваліфікаційна комісія суддів оголосила конкурс на зайняття вакантних посад

суддів апеляційних судів. Цей законопроект покликаний оптимізувати процедуру добору суддівських кадрів.

Ідея законопроекту полягає в двох аспектах: самостійний вибір кандидатом спеціалізації тестування у сфері права та практичне завдання і дискреція ВККС у визначенні прохідного балу тесту когнітивних здібностей.

Усі стейкхолдери – Вища кваліфікаційна комісія суддів, Міністерство юстиції, Вища рада правосуддя – в цілому підтримують ухвалення цього законопроекту. Наша депутатська група також голосуватиме за. Але мені здається, що треба подумати над змістом тестів на когнітивні здібності. Я можу вам навести один із прикладів: визначте слово, близьке за значенням до слова «обценьки». Гадаю, більшість народних депутатів не знають значення слова «обценьки». Тобто такі тести мають бути близькі до юридичної, суддівської професій. Ми підтримуємо і голосуємо за.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту, переходимо до прийняття рішення. Будь ласка, займіть свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо особливостей складання кваліфікаційного іспиту» ([№ 11425-д](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 277.

Рішення прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів притягнення юридичних осіб до відповідальності за підкуп посадових осіб іноземних держав» ([№ 11443](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 219.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, можемо два – за, два – проти? Прошу представників фракцій і груп записатися на виступи в обговоренні цього проекту закону: два – за, два – проти.

Я щось не бачу результатів запису. А, все є.

Піпа Наталія Романівна, фракція політичної партії «Голос».

ПША Н.Р., секретар Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 115, Львівська область, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Ярославу Юрчишину.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Романович Юрчишин.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дуже дякую. Справа в тому, що, насправді, у нас відповідальність юридичних осіб фактично вже діє, ми лише максимально посилюємо цей механізм відповідно до рекомендацій GRECO і Організації економічного співробітництва та розвитку, тому доцільно його підтримувати. Наголошую, він стосуватиметься на даному етапі, принаймні, так формує перше читання, лише іноземних юридичних осіб. Розуміємо, що було б доцільно розвивати його і на тих юридичних осіб, які мають реєстрацію в Україні. Але на даний момент нам важливо виконати наші зобов'язання, тому закликаю всіх голосувати за.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народна депутатка Оксана Анатоліївна Гринчук, фракція «Слуга народу».

ГРИНЧУК О.А. Прошу передати слово Сергію Іонушасу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Костянтинович Іонушас. Будь ласка.

ІОНУШАС С.К., голова Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, друзі, ми зробили висновки і доопрацювали законопроект. Хочу звернути вашу увагу, що навіть у назві законопроекту ми зазначили, що він стосуватиметься відповідальності за підкуп посадових осіб виключно іноземних держав. Ви знаєте, що наші колеги з Європейського Союзу і партнери досить суттєво нам допомагають. Це наші міжнародно-правові зобов'язання відповідно до конвенції OECD.

У залі є багато маніпуляцій щодо того, що це застосовуватиметься у випадку підкупу і українських посадових осіб. Ні, шановні колеги, і в назві цього законопроекту зазначено, що йдеться саме про посадових осіб іноземних держав.

Про що важливо сказати? Кримінальна відповідальність наступатиме у разі: вчинення уповноваженою особою, засновником, кінцевим бенефіціарним власником підкупу (хабар); незабезпечення виконання покладених на юридичну особу або її уповноважену особу законом чи установчими документами юридичної особи обов'язків щодо вжиття заходів із запобігання корупції. Про що йдеться? Про те, що юридична особа сама повинна зазначити в установчих документах про те, що вона відповідатиме певним стандартам, і тільки в тому

випадку наступатиме відповідальність або на підставі закону, який разом з вами, можливо, будемо змінювати. Кримінальна відповідальність наступатиме у разі відсутності з боку уповноваженої особи контролю за довіреними особами. Цілком зрозуміло, що керівник відповідає за те, кому він дає довіреність. Якщо особа здійснює якийсь кримінальний вчинок, керівник може відповісти відмовою чи відкликанням довіреності.

Шановні колеги, це перше читання, упевнений, разом ми зможемо доопрацювати законопроект. Зараз давайте проголосуємо за прийняття його в першому читанні, за наші міжнародно-правові зобов'язання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Костянтиновичу. Ви сьогодні такий емоційний, в президії всі це відмітили. Супер!

Геращенко Ірина Володимирівна, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Олексію Олексійовичу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні друзі, будь-який законопроект, який реально бореться з корупцією, має отримати тут повну підтримку, бо країну захлиснула корупція, і ми просто захлинаємося від неї. Щодня повідомлення: МСЕК, ТЦК, прокурори. Хто там ще наступні? Народні депутати? Ціле міжфракційне об'єднання «СІЗО», яке тут сидить, частково вже виїхало за кордон. Це катастрофа!

Це законопроект, як нам тут пояснюють, стосується юридичних осіб, які підкуповують лише іноземних посадовців. А якщо українських, то не треба? Та треба всіх їх! Це важливий законопроект, бо він дає Україні шлях до *Anti-Bribery Convention* – антихабарницької конвенції ОЕСР (Організація економічного співробітництва та розвитку). Це дуже важливо для нас, це показує, що ми цивілізована країна, а не мумба-юмба, в якій оце все відбувається. Ми маємо це робити. Це є і в наших домовленостях із західними партнерами, але мова не про них. Нам має бути соромно за те, що відбувається з корупцією, не перед західними партнерами, а перед громадянами України. Дивлячись їм в очі, маємо сказати: невже ми не в змозі зупинити цю гідру, невже ми не в змозі навести лад у своїй країні і це зупинити? Коли країна стікає кров'ю, зупиняючи російську навалу, водночас всередині країни наживаються, жирують посадовці, урядовці, депутати, міністри, мсеківці, тецекашники, всі інші не знають вже куди бабло засунути. Це ганьба, яка має бути припинена! Нам у Верховній Раді треба щодня приймати закони, спрямовані на боротьбу з корупцією, і гнати тих, хто не здатний їх виконувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кириленко Іван Григорович. Будь ласка.

Власенко Сергій Володимирович.

Шановні колеги, після цього будемо голосувати.

Будь ласка, Сергію Володимировичу.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, пане Голово. Шановні колеги, допоки будемо гаслами говорити про боротьбу з корупцією, ми ніколи її не подолаємо. Я розумію, що можна багато говорити про ті абсолютно ганебні випадки корупції, які є, але давайте серйозно і професійно обговорювати законопроект, який нам запропоновано.

Перше. Інститут відповідальності юридичних осіб – це окрема досить нова для нас субстанція. Він був введений декілька років тому.

Друге. Цим законопроектом пропонується, і це фракція «Батьківщина» не підтримує, притягати юридичну особу до відповідальності без доведення відповідальності представника цієї юридичної особи. Юридична особа, фірма, підприємство існують не самі по собі, а через дії своїх керівників, засновників, власників і таке інше. Якщо керівник, засновник, власник не вчиняли злочину і не доведено в судовому порядку, то, на наш погляд, не можна притягати до відповідальності юридичну особу, бо це може призвести до певної юридичної вакханалії.

І третє. Ключова проблема цього законопроекту – це спроба розірвати відповідальність юридичної і фізичної особи. Це є неприпустимим.

Тому фракція «Батьківщина» не підтримуватиме в першому читанні цей законопроект, але подаватиме належну кількість поправок, щоб цю ситуацію виправити. Якщо до другого читання наші поправки будуть підтримані, тоді ми змінимо свою думку щодо цього законопроекту. А з корупцією, звичайно, треба боротися всіма можливими способами як на законодавчому рівні, так і практично.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу зайняти свої місця. Шановні колеги, дуже важливий законопроект. Це справді наш шлях до ОЕСР. Я звертаюся до всіх народних депутатів з проханням зайняти свої місця і максимально відповідально поставитися до цього голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів притягнення юридичних осіб до відповідальності за підкуп посадових осіб іноземних держав» ([№ 11443](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 268.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України щодо вдосконалення регулювання угод про визнання винуватості у кримінальних провадженнях щодо корупційних кримінальних правопорушень та кримінальних правопорушень, пов'язаних з корупцією» ([№ 12039](#)). Друге читання.

У нас така домовленість щодо розгляду цього питання: 5 хвилин – Власенко... Поправки в кінці поставимо чи спочатку? Добре, тоді давайте так: шість поправок Цимбалюка, 5 хвилин – Власенко, 5 хвилин – Разумков, 5 хвилин – Мамка, і голосуємо. Так, колеги? Ніхто більше не наполягає?

Я запрошую на трибуну Іонушаса.

Будь ласка, Михайле Михайловичу, вам слово. Тільки починайте з номера поправки, щоб ми з Олександром Сергійовичем і Оленою Костянтинівною могли її знайти.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую. Поправки 63, 71, 86, 95 і 110.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправки 63, 71, 86, 95 і 110. Усе вірно?

ЦИМБАЛЮК М.М. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви по 1 хвилині чи вам дати 3 хвилини?

ЦИМБАЛЮК М.М. По 1 хвилині.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 63. Будь ласка, Михайле Михайловичу.

ЦИМБАЛЮК М.М. Шановні колеги, насправді законопроект дуже важливий. Принципова позиція фракції «Батьківщина» – щоб не перевантажувати місця позбавлення волі за економічні злочини, призначати жорсткі покарання у вигляді відшкодування державі всіх збитків і сплати штрафів у десятикратному розмірі, і після цього можна укладати угоду. Те, що пропонує комітет, на жаль, не розв'язує проблеми. Тому я разом з колегою Лабунською у поправці 63 пропоную виключити пункт із статті 77. Прошу підтримати. Враховуючи цю поправку, законопроект, незважаючи на проблеми, стане ціліснішим.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, коротко позиція комітету.

ІОНУШАС С.К. Шановні колеги, цією поправкою пропонується змінити назву статті 77, в якій ідеться про застосування додаткових покарань у разі звільнення від відбування основного покарання. Комітет під час техніко-юридичного опрацювання по-іншому виклав цю статтю, виходячи із суті тексту законопроекту. Поправку відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайле Михайловичу, наполягаєте на голосуванні?

Ставлю на голосування поправку 63 авторства Цимбалюка для її врахування. Комітетом вона відхилена. Позицію ви почули. Прошу голосувати.

«За» – 99.

Рішення не прийнято.

Поправка 71. Будь ласка, Михайле Михайловичу.

ЦИМБАЛЮК М.М. Шановні колеги, мабуть, проблема в тому, що про засідання Комітету з питань правоохоронної діяльності нам, авторам поправок, не було повідомлено, ми не були запрошені на засідання. Якби таке запрошення було, як того вимагають норми Регламенту, ми мали б можливість провести цю дискусію саме на засіданні комітету.

Через те я радив би вам, пане голово комітету, організовувати роботу таким чином, щоб автори поправок могли бути учасниками повноцінної дискусії на засіданні комітету. Тоді, може, ми і не ставили б питання в сесійному залі.

У поправці 71 пропонується відхилити норму, яку запропонував комітет.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету щодо поправки 71.

ІОНУШАС С.К. Шановний колего, я дослухаюся до ваших порад діяти і голосувати разом. На засіданні Комітету з питань правоохоронної діяльності була присутня співавтор цієї поправки пані Лабунська, яка зазначила, що, виходячи з контексту розгляду законопроекту, вона не наполягає на голосуванні цієї поправки, бо немає сенсу. Але на майбутнє я, звісно, дослухаюся до ваших порад, шановний колего. Дякую.

По суті поправки. Поправкою вилучається основна норма, яка надає можливість укладати угоди. Прохання не підтримувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 71 авторства Цимбалюка для її врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 100.

Рішення не прийнято.

Поправка 86. Будь ласка, Михайле Михайловичу.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую. Шановний пане голову комітету, долучення Лабунської до засідання комітету є не вашою заслугою, а наполяганням її та інших колег. Ще раз підкреслюю, відповідно до Регламенту автори поправок мають бути повідомлені про місце і час проведення засідання комітету. Будь ласка, врахуйте це.

По суті поправки 86. Пропонується доповнити запропоновану норму і викласти її в такій редакції: «корупційних кримінальних правопорушень та кримінальних правопорушень, пов'язаних з корупцією за умови викриття підозрюваним чи обвинуваченим іншої особи (осіб) у вчиненні будь-якого корупційного кримінального правопорушення чи кримінального правопорушення, пов'язаного з корупцією, та якщо інформація щодо вчинення такою особою (особами) кримінального правопорушення буде підтверджена доказами, та/або за умови повного або часткового (з урахуванням характеру та ступеня участі особи у вчиненні злочину) відшкодування підозрюваним або обвинуваченим завданого збитку або заподіяної шкоди (якщо такі збитки або шкода були завдані). Прошу колег підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

ІОНУШАС С.К. Шановні колеги, в обґрунтуванні щодо цієї поправки шановний колега зазначає, що в окремих випадках корупційні правопорушення вчиняються однією особою. Хочу вас запевнити, що даний законопроект містить положення, які дають можливість укласти угоди навіть тоді, коли кримінальне правопорушення вчинене однією особою. Ми врахували це з юридичної точки зору по-іншому, тому поправку і відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 86 для її врахування. Прошу голосувати.

«За» – 117.

Рішення не прийнято.

Поправка 95. Будь ласка, Михайле Михайловичу.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую. Шановний пане головуєчий! Шановний голову комітету! У поправці 95 ми також пропонуємо доповнити норму словами: «та/або за умови повного (з урахуванням характеру та ступеня участі особи у вчиненні злочину)». Ми обґрунтовуємо це тим, що в окремих випадках корупційні правопорушення вчиняються однією особою. Така особа не має можливості викрити інших учасників злочину, а відтак відшкодування завданої шкоди є достатньою підставою для укладення угоди між підозрюваним, обвинуваченим та прокурором.

Шановні колеги, у разі ухвалення цієї норми законопроекту в редакції, запропонований комітетом, ви змушуєте ту особу, яка має намір укласти угоду, видумати або, вибачте, оббрехати якусь іншу особу, і тоді судом буде

затверджена вже угода. Як та людина буде доказувати, що її оббрехали. Вибачте, це неправильний підхід.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставлю на голосування поправку 95 авторства Цимбалюка для її врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 115.

Рішення не прийнято.

Михайле Михайловичу, і ваша завершальна поправка 110. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую. Шановні колеги, ще раз підкреслюю, законопроект дуже важливий, і потрібно зберегти угоду. Але за тих норм, які виписані в цьому проекті закону, практично він не буде дієвим. Ще раз підкреслюю, нам потрібен дієвий закон.

Фракція «Батьківщина» наполягає, що якщо скоїв корупційний злочин, то має бути негайне відшкодування завданих збитків, сплата штрафу у десятикратному розмірі, позбавлення права обіймати державні посади на певний період тощо. Це буде справедливо. А так, як виписаний цей законопроект, не буде справедливості, закон не діятиме.

Поправка 110. Ми з колегою пропонуємо доповнити норму такими словами: «розмір шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, узгоджений розмір шкоди, що підлягає відшкодуванню та строк здійснення такого відшкодування, умови часткового звільнення підозрюваного, обвинуваченого від цивільної відповідальності у вигляді...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставлю на голосування поправку 110 авторства Цимбалюка для її врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 119.

Рішення не прийнято.

Дякую, Михайле Михайловичу. Це всі ваші поправки.

Далі три виступи по 5 хвилин: Власенко, Разумков, Мамка, і голосуємо.

Власенко Сергій Володимирович. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний пане Голово. Колеги, я ще раз хочу зазначити, що допоки ми будемо робити якісь речі рекламного характеру під тиском якихось невідомих людей, будемо запроваджувати якісь механізми із космосу, Україна не подолає корупцію. До боротьби з корупцією треба підходити системно і професійно, інакше це все перетворюється в репресії проти бізнесу. Чим більше ми говоримо про боротьбу з корупцією, тим більше корупції і репресій проти бізнесу.

Насправді, механізм укладання угод – це механізм, який існує в усьому світі, ефективний. Тому умови укладання угод повинні бути ефективними, щоб

такі угоди укладалися і в подальшому затверджувалися судами. Водночас законопроектом пропонується низка умов, які призведуть до значного зменшення кількості укладених угод або угод, укладених під тиском обману або обмовляння іншої особи. Колеги, давайте підходити до цих питань професійно.

Нам закидали, що нібито Верховна Рада хоче за гроші когось звільнити від відповідальності. Ніхто нікого не збирається звільняти від відповідальності. Якщо доведено, що людина скоїла корупційний злочин, вона за будь-яких умов зобов'язана відшкодувати заподіяну шкоду і сплатити штраф. За будь-яких обставин ця людина вважатиметься притягнутою до кримінальної відповідальності, а відтак вона не зможе в подальшому обіймати державні посади, буде відлучена від корупційних гідниць. Тобто це все вже зроблено.

Завжди в усій теорії права найефективнішим механізмом покарання за економічні злочини або злочини, які надають економічну або фінансову перевагу, є позбавлення цієї переваги. Якщо людина отримала неправомірну вигоду у розмірі 20 тисяч, вона за цей злочин повинна віддати державі 100 тисяч, і тоді вдруге вона не піде скоювати злочин, бо бачитиме, що це абсолютно непрацюючий механізм. Інші, бачачи невідворотність покарання особи, теж відмовлятимуться від таких злочинів. Натомість ми пропонуємо інше: за економічні злочини запероторюємо людей до в'язниці. Вони не працюють на економіку країни, не відшкодовують завдані збитки, суд перевантажується розглядом цих справ, а угода укладається тоді, коли людина визнає свою провину. Навіщо проводити слідство, якщо людина визнала свою провину? Навіщо проводити слідство, якщо людина відшкодувала збитки і сплатила штраф? Не треба. Тут треба визначити ті умови, які є для укладання угоди, тоді угода зі слідством буде ефективною, ми не перевантажуватимемо місця позбавлення волі. До речі, у нас виконання одного із зобов'язань перед Радою Європи – умови тримання засуджених у місцях позбавлення волі – є негативним. Ми завжди маємо негативні висновки, по суті, в нас немає жодного пенітенціарного закладу, який на 100 відсотків відповідав би європейським вимогам тримання під вартою. Саме тому Європейський Суд найбільше виносить рішень за статтею 3 – тортури, неналежні умови тримання під вартою, і Україна ще через це несе збитки.

Давайте створимо механізм ефективних угод, що ми пропонуємо у своїх поправках, які дадуть можливість наповнювати державний бюджет, будуть превентивними щодо інших корупційних злочинів, щоб їх можна було достатньо легко і ефективно проводити через судові механізми, і всі чітко розуміли, як це працює. Бо якщо є умова, що хтось повинен здати спільника, дати покази на спільника, з якого моменту ці покази вважаються фактичними? А якщо ці покази в подальшому не підтвердяться, якщо це обмовляння або обман?

Тому фракція «Батьківщина» не підтримуватиме оцей космічний законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Дмитро Олександрович Разумков, потім – Григорій Миколайович Мамка, і голосуємо. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Колеги, я не зовсім розумію, навіщо ви розглядаєте законопроекти про боротьбу з корупцією, якщо за вашою логікою корупції немає. Восени 2022 року Президент Зеленський сказав, що корупції в Україні немає, всі корупціонери поїхали. А, може, не всі, багато із них залишилися і сидять сьогодні на Банковій, на Грушевського і, на жаль, в Раді, Кабінеті Міністрів. Це перше.

Друге. Скажіть мені, будь ласка, а як тоді розцінювати позицію керівництва Офісу Президента, що якби ми дійсно були настільки корумповані, як би ми могли протистояти росії? Я засмучу Офіс Президента, не він протистоїть росії, а український народ і українська армія, в якої, на жаль, ті самі корупціонери продовжують красти щодня, і про це знають в Офісі Президента. Міністр оборони, який купував яйця по 17 гривень за штуку, не поїхав послом, не знаю чому, але це креатура Офісу і Президента держави згідно з Конституцією і за фактом.

Скажіть, будь ласка, що відбулося з тими корупціонерами, які на початку війни вкрали мільярди гривень на закупівлю снарядів і мін в Польщі? А потім ці снаряди і міни не приїхали до України і Збройні Сили України не мали чим захищатися. Де ці корупційні справи? Де сидять люди? Хто їх туди попризначав і хто на цьому заробив?

Далі. Скажіть, будь ласка, що з тими зимовими куртками, які стали літніми? Що з усіма іншими корупційними історіями і мільйонами доларів і євро у багажниках автівок? Скажіть, будь ласка, а що з фортифікаціями, які знову недобудовані, як це було на харківському напрямку, а сьогодні – на південному та інших напрямках? Є ті, хто добре виконує свою роботу, і фортифікації будують. Але це треба було робити, починаючи з 2022 року, а не розповідати, що у нас все добре, корупціонерів немає і проблем з тим, що на цьому розікрали кошти, також немає у представників влади.

Скажіть, будь ласка, а що відбувається з вашою МСЕК. Ви сьогодні її героїчно розвалили, розігнали, вірніше, зробили вигляд. Два роки тому міністр охорони здоров'я Ляшко, який сказав, що краще реформувати, а не писати заяву про звільнення, розповідав, що він реформуватиме МСЕК. Два роки! Чи заробляли на цьому Міністерство охорони здоров'я і ті, хто її кришує? Якщо ні, тоді, будь ласка, зробіть як Костін, напишіть заяву і разом з «інвалідами»-прокурорами, не людьми з інвалідністю, а інвалідами, розумовими інвалідами, якими сьогодні є частина влади, ідіть геть займатися чимось іншим.

Скажіть, будь ласка, а що з тим, що влада заробляє від 800 мільйонів доларів до 2 мільярдів доларів (це заява представників влади) на тому, щоб не мобілізувати людей? Що, лише один Борисов накупив будинків в Іспанії за ціною 4 мільйони євро? Інші так само це зробили. А за які гроші і хто сьогодні купує автівки, які заїхали в Україну? Близько 50 авто за перші півроку,

які коштують від 300 тисяч доларів до 10 мільйонів. Давайте подивимося, хто їх купив і хто на цьому заробив, хто займається тією корупцією, яка наповнює ці кишені, хто потім тікатиме з цієї держави, коли повернуться військові, коли вся та правда впливе назовні.

Скажіть, будь ласка, всі добре пам'ятають, що обіцяли в 2019 році? Не буде хабарів, депутати не будуть заробляти, не будуть отримувати «відкати» на будівництві доріг, не допомагатимуть, а блокуватимуть це, не будуть красти на дорогах, як на «Великому будівництві». Взагалі, шановні колеги, керівництво влади розповідає про те, що корупції в державі немає, що всі поїхали, думаю, що, на жаль, не всі, багатьом із них треба було б видати квитки прямо сьогодні і відправити їх куди-небудь. Маємо добре пам'ятати, що риба завжди гниє з голови.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, завершальний виступ. Григорій Миколайович Мамка, до 5 хвилин, після цього голосуємо.

Прошу запросити колег народних депутатів до залу.

МАМКА Г.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Руслане Олексійовичу, прошу дати мені час на виступ і потім поставити на голосування поправку 108, враховану частково, для її повного врахування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, 5 хвилин на виступ і поставимо поправку 108 на голосування.

Будь ласка, Григорію Миколайовичу.

МАМКА Г.М. Шановні колеги! Шановні слухачі, хто дивиться кустарну трансляцію в прямому ефірі! Хочу зазначити дуже прості речі: закон працюватиме, але не з тією метою, не на тих обсягах, які зазначаються авторами законопроекту в пояснювальній записці.

Даний законопроект треба підтримувати і голосувати за, але треба визначатися і на майбутнє. У законопроекті є норми щодо шкоди і збитків, які, на жаль, переплутали, зробили це все разом. У результаті більше зловживань, більше корупції.

Нормою даного законопроекту можна звільнити від відповідальності і заключити інститут угоди з організатором, якщо здадуть іншого організатора. Але забули написати, коли починається і закінчується стадія визнання того критерію, яким слугуватимуться для заключення угоди. Це що, покази, підозра, скерування обвинувального акта до суду, рішення суду? Цього немає.

Я зазначив би дуже прості речі. Так, партнери дійсно просять унормувати інститут угод. Але унормувати, а не створювати нові підходи. На мою думку, цей механізм повинен запускатися, треба всім дозволити заключати угоди зі слідством, з прокурором і затверджувати судом, але є одне «але». Якщо він не запускатися і не працюватиме, його треба терміново ремонтувати.

У моїй поправці 108 ідеться про звичайні, прості речі, передбачені Кримінальним процесуальним кодексом. Комітет її врахував частково. Я наполягаю на повному врахуванні моєї поправки. Нею пропонується, що, якщо існує спецсуб'єкт, стосовно якого відкрито спеціальне провадження, де підписує Генеральний прокурор, то ніхто інший не може заключити угоду. Крапка. Уявіть, починає розслідувати один прокурор, інший ставить кінцеву крапку – скеровує угоду до суду. Це як розуміти? А якщо не буде спільної мови між Генеральним прокурором й іншим прокурором, то що, погоджувати з двома?

Руслане Олексійовичу, я наполягаю на повному врахуванні моєї поправки 108.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Позиція комітету щодо поправки 108. Будь ласка.

Шановні колеги, зараз голосуємо поправку, потім – законопроект.

ІОНУШАС С.К. Шановні колеги, комітет врахував цю поправку частково.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, зрозуміли? Поправку 108 авторства Григорія Мамки комітет врахував частково, але автор наполягає на повному її врахуванні. Думку комітету ви почули.

Ставлю на голосування поправку 108, яку враховано частково, для її повного врахування. Прошу голосувати.

«За» – 178.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, прошу зайняти свої місця, переходимо до прийняття законопроекту в цілому. Шановні друзі, дуже прошу відповідально поставитися до прийняття рішення щодо цього законопроекту.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України щодо вдосконалення регулювання угод про визнання винуватості у кримінальних провадженнях щодо корупційних кримінальних правопорушень та кримінальних правопорушень, пов'язаних

з корупцією» ([№ 12039](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 263.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Вітаю, колеги!

Олександр Сергійовичу, ви щось хочете сказати?

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так. Колеги, цей закон також дуже важливий. Ви знаєте, що його прийняття є частиною *Plan Ukraine Facility* з усіма можливими наслідками.

Тому ставлю на голосування пропозицію про надання доручення Голові Верховної Ради України щодо невідкладного підписання щойно прийнятого Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України щодо вдосконалення регулювання угод про визнання винуватості у кримінальних провадженнях щодо корупційних кримінальних правопорушень та кримінальних правопорушень, пов'язаних з корупцією» та негайного направлення його на підпис Президентові України. Прошу голосувати.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо державної підсумкової атестації та вступної кампанії 2025 року» ([№ 12053](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього законопроекту до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 269.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд даного питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 236.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, є необхідність в обговоренні законопроекту № 12053? Є. Тоді давайте запишемося на виступи два – за, два – проти, щоб обговорити цей проект закону.

Хлапук Максим Миколайович, фракція «Голос». Будь ласка.

ХЛАПУК М.М. Прошу передати слово Наталії Піпі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталія Романівна Піпа. Будь ласка.

ППА Н.Р. Дорогі українці! Шановні колеги, зокрема з Комітету з питань освіти, науки та інновацій! Ми будемо підтримувати цей законопроект, тішимося, що нарешті з 2022 року визначилися з можливостями вступу, з тим, як він відбуватиметься. Але фракція «Голос» наполягає на поверненні ДПА в повній мірі, тобто і в 4-му, і в 9-му, і в 11-му класах. Чому? Цим законопроектом регулюється ДПА в 11-му класі, тому що у нас зараз складають НМТ лише ті діти, які вступають до закладів вищої освіти. Звичайно, наші діти мають великі освітні втрати, бо через росію, навчаються, на жаль, в бомбосховищах під звуки сирен. Але нам все одно потрібні освічені українці. Освітні втрати у нас дуже великі, результати НМТ є невтішними. Коли дитина ні в 4-му, ні 9-му класах не складає жодного іспиту, скласти НМТ в 11-му класі складно. І чи дитина вступає до закладу вищої освіти, коледжу, професійно-технічного закладу освіти, чи влаштовується на роботу після 11-го класу, в неї повинен бути відповідний рівень знань.

Тому ми закликаємо підтримати складання ДПА в 11-му класі в цьому навчальному році, але з наступного року ДПА потрібно повертати і в 4-й, і в 9-й класи, адже після 4-го і 9-го класів діти все одно залишаються в нашій системі освіти, ми кожную дитину приймаємо. Нам потрібні розумні українські діти, тому маємо повертати систему оцінювання, яка насамперед допоможе нашим дітям, а не робитиме ведмежу послугу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Бондарю Михайлу Леонтійовичу, фракція «Європейська солідарність».

БОНДАР М.Л. Дякую. Прошу передати слово Миколі Княжицькому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Леонідович Княжицький. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, фракція «Європейська солідарність»

підтримуватиме цей законопроект, але проблема з освітою, про що казала і попередня колега, є справді актуальною. Ви чудово розумієте і бачите, що відбувається з нашими університетами. Мама вивозять з України синів віком 17-18 років, бо ми не можемо чітко запевнити їх, що ці хлопці зможуть спокійно вчитися в українських закладах вищої освіти. Наразі в школах немає кому викладати. Добре, що зараз чоловіки, які хочуть отримати бронь, ідуть у школи вчителювати, і в цьому є свої плюси. Їх не так багато, але, принаймні, ці хлопці працюють за ту мінімальну зарплату, за яку старші люди і жінки працювати не можуть, звільняються.

Коли ми забрали місцеве ПДФО, який спрямовувався і на фінансування шкіл, тепер школи не мають можливості будувати укриття, відповідно немає де вчити дітей. Величезна проблема з українською освітою.

Далі. Проблема з українською демографією. Я подав законопроект про демографічну політику, комітет його підтримав, але в зал він і досі не виноситься. Зараз в Україні, як кажуть демографи, чисельність населення разом з окупованими територіями становить 32 чи 35 мільйонів осіб, а за межами України – 25 мільйонів. Фактично порівну і там, і там живе українців. Українці, які за кордоном, у тому числі й ті, що виїхали раніше і живуть у діаспорі, теж могли б вступати до наших закладів вищої освіти, але для цього вже зараз потрібно про них дбати, забезпечувати там навчання в школах, підтримувати українські вечірні школи, які є в тій самій Польщі. На жаль, у нас на це немає коштів. Є кошти на зарплати прокурорам, а на українських дітей коштів немає.

Ми підтримуємо цей законопроект, констатуємо сумну ситуацію як з нашою освітою, так і демографією. Можливо, нам треба провести в парламенті слухання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Кириленку Івану Григоровичу.

КИРИЛЕНКО І.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, хочу продовжити думки попередніх моїх колег, які, водночас і підтримують законопроект, і кажуть «але» великими буквами.

Друзі, позитив величезний у тому, що до закінчення навчального року ще дуже далеко, а ми заздалегідь даємо правила гри. Правила гри такі, які були, нічого не змінюємо, і це добре, бо і батьки, і діти, і навчальні заклади все знають завчасно. І все-таки «але». Якби були батьки в цьому залі, вони проголосували б червоними кнопками, ректорська спільнота проголосувала б жовтими кнопками. Друзі, обтяжливо, дуже важко, чотири предмети, спека, навантаження, діти не витримують. Це одна причина.

Друга причина. Ми всі хочемо елітної вищої освіти, куди йшли б кращі. Але не діти винні в тому, що база, середня освіта, слабує в умовах війни. Держава повинна створювати умови. Створила вона їх чи ні? В умовах війни зробити це важко. Але хоча б зарплату вчителю підняли, а не 8 тисяч гривень, що в 20 разів менше, ніж в каральній сфері. Ми ж говоримо про виховну сферу. Батьки це все бачать, за цим усім дуже ретельно стежать, аналізують і роблять висновок, на жаль, не на користь вітчизняної освіти. І вже з 6-7-го класів потихеньку більшість сімей, маючи одну дитину, якій хочуть дати вищу освіту, дивляться туди, «за бугор», де таких жорстких умов немає.

Сергію Віталійовичу, давайте продовжимо дискусію в комітеті і знайдемо кращий шлях для розв'язання цієї проблеми, бо демографія теж не останню скрипку в цьому грає. Втрачаємо безцінне – людський капітал. Це надто велика розкіш.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ще по 1 хвилині Бабак і Бакунець, і після цього будемо голосувати.

БАБАК С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Це той законопроект, який ми щороку приймаємо спеціально для того, щоб визначити умови для вступної кампанії в наступному році. Ми залишили ті самі умови, які були і в тому році. Це збалансована позиція, яка одноголосно була підтримана парламентом рік тому, і, я сподіваюся, так само буде підтримана й зараз. Єдине, що там є технічні поправки для Українського центру оцінювання якості освіти, пов'язані з ефективнішим використанням бюджетних коштів.

Шановні колеги, я і комітет дуже просимо прийняти цей законопроект за основу та в цілому, щоб наші майбутні абітурієнти зараніше мали розуміння того, що і як вони складатимуть.

Щиро вам дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Залишився ще виступ Бакунця Павла Андрійовича, після чого будемо голосувати.

Будь ласка, Павле Андрійовичу.

БАКУНЕЦЬ П.А. Звичайно, ми знову підтримаємо через, на жаль, війну такі умови складання мультитесту в цьому навчальному році. Але я хотів би звернути вашу увагу на проблему, яка є особливо на прикордонні. Більша частина молоді чоловічої статі після 11-го класу, на жаль, покидає нашу країну,

шукає будь-які способи навчання за кордоном. Прошу уряд звернути на це увагу, бо це призведе до великої катастрофи в майбутньому.

Також ще раз нагадую, ми повинні підняти заробітну плату тим, хто готує дітей до мультимедійного тесту, тобто нашим вчителям, нашим освітянам. Треба обов'язково в наступному році підняти розмір заробітної плати вчителів. З обіцяних кількох тисяч доларів їм плюс хоча б кілька тисяч гривень в наступному році. Щиро прошу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту. Пропозиція комітету прийняти за основу та в цілому. Попередньо на засіданні Погоджувальної ради ми погодилися з таким підходом. Ні в кого немає заперечень? Тоді я спочатку – за основу, потім – у цілому.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо державної підсумкової атестації та вступної кампанії 2025 року» ([№ 12053](#)) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 256.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо державної підсумкової атестації та вступної кампанії 2025 року» ([№ 12053](#)) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

«За» – 258.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Дякую, шановні колеги.

Ідемо далі. Наступний проект Закону «Про Єдину інформаційну систему соціальної сфери» ([№ 11377](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 236.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, два – за, два – проти? Прошу записатися на виступи від фракцій і груп в обговоренні: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату України Чорному Дмитру Сергійовичу, депутатська група «Слуга народу».

ЧОРНИЙ Д.С. Прошу передати слово Сергію Штепі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Сергійович Штепа. Будь ласка.

ШТЕПА С.С. Добрий день, шановні колеги, шановний головуючий! Законопроект № 11377 має на меті врегулювати на рівні закону питання введення Єдиної інформаційної системи соціальної сфери, яка на даний час врегульована, але лише на підзаконному рівні, а саме положенням. Водночас її складові, зокрема Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг та Єдина інформаційна база даних про внутрішньо переміщених осіб, створені відповідно вже до законів України. Єдина інформаційна система соціальної сфери давно зарекомендувала себе як ефективна система, тому важливо забезпечити її подальше нормативне регулювання, розвиток і масштабування. Ця законодавча ініціатива є важливою ще й з огляду на те, що буде спрощено всім громадянам України доступ до надання соціальних послуг, підвищено ефективність надання цих послуг.

Ухвалення законопроекту дозволить підвищити дієвість, адресність та ефективність системи соціальної підтримки. Фінансування реалізації цього акта здійснюватиметься за рахунок коштів як державного бюджету, так і міжнародної технічної допомоги, благодійної допомоги та інших джерел, незаборонених законодавством.

Комітет з питань цифрової трансформації рекомендує Верховній Раді України за результатами розгляду прийняти цей законопроект у першому читанні за основу. Якщо пояснити простими словами, норми такого закону дозволять кожній людині, яка звертатиметься за соціальною підтримкою, отримати всі документи, довідки. Вона не шукатиме їх десь, а звернеться в установу, де всі ці документи будуть зібрані в єдиний реєстр, а не розкидані по різних реєстрах. Тому такий закон потрібен як державі, так і кожному громадянину України. Дуже прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Саврасов Максим Віталійович, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

САВРАСОВ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Володимирі Ар'єву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ар'єв Володимир Ігорович. Будь ласка.

АР'ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). А я не знаю, навіщо ми зараз розглядаємо цей законопроект, якщо у нас від Президента є пропозиція дати

кожному по тисячі гривень, незалежно від того, людина потребує її чи ні: вчителю, якому в наступному році не планують піднімати розмір заробітної плати, і прокурорам, розмір заробітної плати яких збільшено більше ніж на 20 відсотків, бо вони, бачите, «бідні», їм не вистачає (мінімальна заробітна плата звичайного прокурора на місцевому рівні становить 85 тисяч гривень, я вже не кажу про тих, хто сьогодні керує прокуратурою), і родині Круп теж буде тисяча гривень.

Тому в даному разі, можливо, цей законопроект і не потрібен. Хоча він потрібен у нормальному суспільстві, де гроші і соціальні виплати роздаються тим, хто їх потребує. Я вважаю, його варто підтримати, але тільки в першому читанні, тому що в цьому законопроекті є одна дуже небезпечна норма, якою дозволяємо доступ до бази даних людей, які потребують соціальної допомоги, підзаконними актами, тобто на розсуд Кабінету Міністрів України, а це має регламентуватися суто законом. Більше того, в законопроекті немає відповідальності за використання даних не для надання соціальної допомоги або аналізу того, чи потребує людина відповідних соціальних виплат, а, наприклад, з метою підкupu виборців на виборах і таке інше.

У даному разі ми маємо зрозуміти одну річ: у першому читанні цей законопроект приймати можна, але в другому читанні, якщо це не буде враховано, в жодному разі, інакше це база для зловживань.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Люшняк Микола Володимирович, депутатська група «Довіра», передає слово Білозір Ларисі. Будь ласка.

БІЛОЗІР Л.М. Шановні колеги! Шановні українці! Шановна пані міністерко соціальної політики! Як голова підкомітету з питань адміністративних послуг та адміністративних процедур хочу сказати, що послуги соціального характеру, зокрема призначення державних допомог, нарахування житлових субсидій, займають найбільшу частку серед усіх послуг, які надаються в ЦНАПах. Нормами цього законопроекту ми врегульовуємо функціонування Єдиної інформаційної системи соціальної сфери, вона працює вже другий рік поспіль. Це правильний законопроект, його потрібно приймати. Думаю, колеги це сьогодні зроблять.

Наразі хочу звернути увагу пані Жолнович і попросити її, щоб міністерство проаналізувало відповідне адміністрування системи, врахувало наявність прогалин, бо дуже багато проблем.

Нещодавно шведський уряд разом з Асоціацією органів місцевого самоврядування провів дослідження щодо функціонування різних систем, реєстрів, яких у ЦНАПах багато. Лідером за зауваженнями є Єдина інформаційна система соціальної сфери, потім послуги для ветеранів і ДРАЦСи (Міністерства юстиції). Послуг соціального характеру надається найбільше, тому, зрозуміло, і найбільше зауважень. Персонал ЦНАПів найбільше потребує

методичної підтримки від міністерства, від суб'єктів надання послуг у сфері соціального захисту населення. Від центрального органу виконавчої влади немає офіційних роз'яснень, тому є потреба в консультаціях. Дуже прошу звернути на це увагу, я надсилала вам не одне звернення. Як багатодітна мама хочу сказати, що оформлення будь-якої допомоги через цю систему може зайняти півдня. Треба зробити її ближче до людей, дати можливість адміністраторам нормально надавати соціальні послуги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, і завершальний виступ. Пузійчук Андрій Вікторович, фракція політичної партії Всеукраїнського об'єднання «Батьківщина».

Будь ласка, Юліє Володимирівно.

ПУЗІЙЧУК А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово Юлії Володимирівні Тимошенко.

Дякую.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Фракція «Батьківщина». Шановні друзі, це черговий законопроект про консолідацію баз даних. Уявіть собі, 31 реєстр консолідується в одну базу. Це така собі піраміда Хеопса. І при цьому оця вся система баз даних практично на кожну людину разом з домогосподарством, з повним аналізом всього, що взагалі людина має у своєму житті, цим законопроектом абсолютно не захищена. Більше того, там чорним по білому написано, що до цієї бази матимуть доступ практично всі, в кого буде бажання: юридичні особи, фізичні особи, вказали навіть – інші особи, не визначаючи хто.

Дорогі друзі, враховуючи те, що бази даних сьогодні – це найцінніше, що є у кожній державі, тут відкривається такий шведський стіл баз персональних даних, з якими можна робити все, що завгодно. Такого ніде у світі не існує.

Тому головне – прийняти новий Закон «Про захист персональних даних». У Регламенті Європейського парламенту і Ради (ЄС) від 27 квітня 2016 року зазначено, що без дозволу людини не можна чіпати її персональних даних. У цьому законопроекті немає цього і близько. Через це наша фракція категорично не голосуватиме за торгівлю, по суті, людьми та їхніми персональними даними. Можу сказати про останній виток інформації щодо БПЛА і РЕБ. Ви це бачили, там злили все. Цими базами даних теж будуть торгувати. Без захисту і без згоди людини не можна за це голосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ще Павленко, 1 хвилина, і голосуємо. Прошу народних депутатів займати свої місця.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Цей законопроект, на жаль, дуже поверховий, скоріше, подібний до дисертації, ніж до законопроекту, який має працювати. І це погана традиція, яку вже тривалий час підтримує Міністерство соціальної політики, надаючи Верховній Раді дуже неякісні законопроекти. Незрозуміло, як працюватиме такий закон, незрозумілі форми, підходи і система, тобто багато загальних фраз і немає чіткої регламентації.

Окремо звертаю увагу щодо Єдиної інформаційно-аналітичної системи «Діти». У законопроекті не прописано, що з нею буде, як вона буде захищена, як обслуговуватиметься. Є згадка лише про служби у справах дітей. Вона може бути в цій системі, але має бути захищеною і самостійною, бо від цього залежать долі дітей.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про Єдину інформаційну систему соціальної сфери» ([№ 11377](#)) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 252.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Будь ласка, Олександр Сергійовичу, вам слово.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до статті 8 Закону України «Про державну таємницю» ([№ 11394](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 217.

Рішення прийнято.

Колеги, два – за, два – проти? Тоді прошу записатися на виступи в обговоренні: два – за, два – проти.

Захарченко Володимир Васильович, фракція «Слуга народу».

ЗАХАРЧЕНКО В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 31, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Федієнку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федієнко Олександр Павлович. Будь ласка.

ФЕДІЄНКО О.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, хочу нагадати, можливо, хто забув і ходить по залу, що війна в Україні триває. Війна триває не тільки на полі бою, а й у кібернетичному та інформаційному просторі. Цей законопроект досить важливий для захисту в подальшому нашої критично інфраструктури від витоку інформації, що наразі, на жаль, відбувається. Нещодавно я, наприклад, знайшов в інтернеті інформацію про всіх виробників засобів РЕБ, БПЛА. Ця інформація важлива чи ні? На мій погляд, важлива, бо, я вважаю, ворог може нею скористатися. Норми цього законопроекту унеможливлюватимуть такі витoki інформації, вводиться відповідна категоризація щодо об'єктів критичної інфраструктури та визначених відповідних об'єктів.

Колеги, звертаюся до вас з проханням підтримати цей законопроект. Він невеликий. Ми плідно попрацювали як з виконавцями, так і з комітетом. Ще раз прошу підтримати цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Саврасов Максим Віталійович, фракція «Європейська солідарність».

САВРАСОВ М.В. Прошу передати слово Фріз Ірині.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріз Ірина Василівна. Будь ласка.

ФРІЗ І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Шановні колеги, з моєї точки зору, дійсно, є певний перелік питань, які ми маємо віднести до питання державної таємниці, стосовно критичної інфраструктури, про що йдеться в цьому законопроекті. Є побоювання, що, заганняючи все такими широкими пластами під державну таємницю, ми унеможлиavimo здійснення відповідного демократичного цивільного контролю за використанням коштів.

Разом з тим, я впевнена, щоб рухатися далі, ми маємо ухвалити цей законопроект за основу в першому читанні та доопрацювати його до другого читання, і в такий спосіб дати можливість здійснювати відповідний контроль щодо унеможливлення доступу насамперед ворога до інформації про нашу критичну інфраструктуру. Фракція «Європейська солідарність» підтримує.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна, група «Партія «За майбутнє». Потім – група «Відродження України», фракції «Батьківщина» і «Голос».

СКОРОХОД А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 93, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Абсолютно корупційний законопроект. У нас мало кради на фортифікаціях? Тепер що, цю інформацію зробимо таємною, будемо красти таємно? А якщо хтось захоче оприлюднити, як за мільярди гривень продають пісок і бетон, то ця інформація буде цілком таємною?

Знаєте, законопроект написаний під одного із помічників «слуг народу» Тихохода. Ця людина є консультантом чи помічником, не знаю ким він є в міністра оборони Умерова. То вони вирішили так: фортифікації наробили на мільярди, які зовсім такими не є, і щоб цього ніхто не оприлюднював і про це не говорив, давайте зробимо інформацію таємною.

Колеги, багато хто із вас має доступ до таємної інформації? Думаю, що не багато. А чого ми від людей маємо утаємничувати, скільки бюджетних коштів витрачається на захист критичної інфраструктури? Чи це виключно тому, що гроші крадуться? То тепер будемо красти таємно? Ну, давайте покажемо всьому світу, до чого ми дожили, і далі будемо продавати бетон і пісок за мільярди гривень.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Славицька Антоніна Керимівна. Будь ласка.

СЛАВИЦЬКА А.К. Прошу передати слово Бурмічу Анатолію Петровичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бурміч Анатолій Петрович.

БУРМІЧ А.П. Шановні колеги! Цей законопроект хоч і невеликий, але дуже важливий. Іде війна, і захист критичної інфраструктури є забезпеченням нашої національної безпеки. Але є моменти. До секретних даних треба мати допуск тим, хто там працює. Мені не зовсім зрозуміло, як, наприклад, підприємства критичної інфраструктури, які знаходяться в приватній власності, отримуватимуть допуск, і чи всі захочуть його мати, тому що допуск накладає обмеження для пересування і таке інше, чи матимуть допуск до тієї чи іншої інформації наглядові ради, до складу яких входять іноземці.

Законопроект дуже важливий, його необхідно приймати, але до другого читання треба врахувати моменти, з якими будемо зіштовхуватися в роботі потім, коли закон запрацює.

Група «Відновлення України» підтримує прийняття законопроекту в першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Івченко, фракція «Батьківщина». Будь ласка, 1 хвилина.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Колеги, ви пам'ятаєте, зовсім недавно, на минулому тижні, інтернетом гуляв перелік підприємств (виток з Міністерства оборони), які виробляють засоби РЕБ і БПЛА? Так ось не хочеться, щоб саме під час війни ворогу здавалися приціли на тих, хто сьогодні в Україні виробляє військові речі.

Але при цьому хочу зауважити (читаю законопроект): забезпечення захисту об'єктів критичної інфраструктури. Ми що, це теж хочемо засекретити? Вам кажуть, що крадуть мільярди. У нас є ТСК, і, я думаю, депутати багато можуть сказати, бо вони безпосередньо туди виїжджали. Навіщо це робити?

Наступне. Ліквідація наслідків кризових ситуацій на об'єктах критичної інфраструктури – це закон. Тому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Железняк Ярослав Іванович, фракція «Голос», і будемо переходити до голосування.

Запросіть депутатів до залу.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги, засекретити організацію, зміст, стан і плани забезпечення захисту об'єктів критичної інфраструктури – оце і весь законопроект. Правда, шизофренічно виглядає те, що на минулому пленарному засіданні ми проголосували за відкриття кошторисів, а зараз хочемо їх засекретити? Саме про це, в тому числі й цей законопроект. Я чудово розумію позицію оборонного комітету і підтримую, що певні моменти на об'єктах критичної інфраструктури можна засекретити, але це треба уточнити в законопроекті. Тому що «Енергоатом» – об'єкт критичної інфраструктури, на будівництві захисних споруд якого ми бачимо завищені ціни в три, чотири рази. Те саме і щодо фортифікацій, і «Укренерго».

Наша фракція не буде підтримувати цей законопроект в такій редакції. З великою повагою до комітету, прошу уточнити його норми, щоб він був прийнятий залом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Переходимо до голосування. Шановні колеги, прошу зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до статті 8 Закону України «Про державну таємницю» ([№ 11394](#)) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 192.

Рішення не прийнято.

На повторне перше?

Ставлю на голосування пропозицію про направлення проекту Закону «Про внесення змін до статті 8 Закону України «Про державну таємницю» (№ 11394) на повторне перше читання. Прошу голосувати.

«За» – 236.

Рішення прийнято.

Законопроект направлено на повторне перше читання.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державну прикордонну службу України» ([№ 12057](#)). Нам треба включити цей законопроект до порядку денного сесії.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії законопроекту № 12057. Прошу голосувати.

«За» – 269.

Рішення прийнято.

Пропоную розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 224.

Рішення прийнято.

Колеги, два – за, два – проти? Немає заперечень. Тоді прошу записатися на виступи в обговоренні.

Стернійчук, фракція «Слуга народу».

СТЕРНІЙЧУК В.О., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день! Прошу передати слово Завітневичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завітневич Олександр Михайлович. Будь ласка.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М. Шановні колеги, дуже маленький законопроект, але важливий для нашої прикордонної розвідки.

Метою законопроекту є усунення існуючої колізії між законодавчими актами України, що регулюють питання ведення військового обліку, та Законом України «Про Державну прикордонну службу України».

Проектом закону передбачається зарахування наших розвідників, військовослужбовців Державної прикордонної служби, в запас прикордонної служби, а не як всіх – в запас військових формувань. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бурміч, група «Відновлення України».

Будь ласка, Анатолію Петровичу.

БУРМІЧ А.П. Шановні колеги, як вже сказав голова комітету з питань нацбезпеки, важливий законопроект, все в ньому правильно. Але скажіть мені, будь ласка, коли ми вирішимо питання, щоб Державна прикордонна служба не входила до складу Міністерства внутрішніх справ? Міністерство внутрішніх справ – це не військовослужбовці, а прикордонники – військовослужбовці. Як таке може бути? Ми пам'ятаємо, що це було зроблено ще за міністра Авакова і з якою метою. Це треба розділити, і вийти на те, щоб військовослужбовці прикордонної служби, ветерани, йшли в запас, як передбачається цим законопроектом, а не гратися в те надумане, що у нас сьогодні є. Я вважаю, комітет з питань нацбезпеки повинен це питання розглянути і нарешті вивести прикордонні війська в окремий підрозділ, в окрему військову організацію.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кириленко Іван Григорович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г. Прошу передати слово моєму колезі Михайлу Цимбалюку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Михайлович Цимбалюк. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Дякую, Іване Григоровичу, за передане слово. Шановні колеги, користуючись нагодою, хочу подякувати всім військовослужбовцям Державної прикордонної служби, які захищають кордони як на західній частині нашої держави, так і на сході, за професійне виконання своїх завдань. Там є бригади, які сьогодні воюють і захищають нашу державу, тому це справді бойові підрозділи.

Я погоджуюся з головою комітету, що законопроект короткий. Чинне законодавство дійсно не передбачає такої норми, тому що раніше в Державній прикордонній службі не було розвідки. Зараз там є розвідувальні підрозділи, і логічно, щоб ці військовослужбовці зараховувалися в запас саме Державної прикордонної служби. Це правильно.

Стосовно того, що Державна прикордонна служба є невід'ємною частиною Міністерства внутрішніх справ. Це європейська модель, і це зроблено дуже правильно для оперативного управління і керування всіма силами і засобами. На сьогодні до системи Міністерства внутрішніх справ входять: Національна гвардія, Державна прикордонна служба, Національна поліція, Державна міграційна служба та інші підрозділи. Ми вважаємо, це правильна європейська модель.

Щодо даного законопроекту фракція «Батьківщина» голосуватиме за, і про це каже член комітету Вадим Івченко.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанишина, фракція «Голос». Будь ласка.
Соломія Бобровська.

СТЕФАНИШИНА О.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Соломії Бобровській.

БОБРОВСЬКА С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, абсолютно правильний законопроект, яким дійсно усувається колізія. І мені дуже хотілося б, щоб ми в залі побачили ще один законопроект, норми якого дадуть можливість Державній прикордонній службі розпоряджатися коштами першого рівня. На сьогодні Державна прикордонна служба є розпорядником коштів другого рівня. Абсолютно правильно колега з групи «Відновлення України» поставив питання: якщо ми хочемо бачити прикордонників не лише в напівцивільному статусі на західному кордоні, а сьогодні наші прикордонні бригади воюють, виконують бойові завдання, тоді якою має бути Державна прикордонна служба або служба державних прикордонних військ: як це було раніше чи якась комбінована історія, але точно не продовжувати максимально інтегрувати прикордонників під парасольку МВС, треба виводити їх, як це було свого часу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріз Ірина, фракція «Європейська солідарність», після цього будемо переходити до голосування. Будь ласка.

ФРІЗ І.В. Дуже дякую. Дійсно, законопроект є вкрай потрібним, ним усувається правова колізія, яка створилася у зв'язку з набранням чинності Закону «Про розвідку». На жаль, розвідувальний орган Державної прикордонної служби України випав із тих можливостей та прав, які мають інші розвідувальні органи держави.

Разом з тим, якщо підтримувати дискусію стосовно того, чи повинна ДПСУ продовжувати своє перебування в системі МВС, хочу підкреслити, що, як сказав пан Цимбалюк, це дійсно європейська модель і ця реформа була зроблена в рамках того, щоб ДПСУ була в складі цивільного міністерства. Тому тут руйнувати нічого не потрібно.

Фракція «Європейська солідарність» вважає за необхідне підтримати цей проект закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до голосування. Прошу зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державну прикордонну службу України» ([№ 12057](#)) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 276.

Рішення прийнято.

Рухаємося далі. Наступний проект Закону «Про внесення змін до статті 4 Закону України «Про правовий режим майна у Збройних Силах України» щодо особливої процедури списання військового майна» ([№ 12067](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення законопроекту № 12067 до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 239.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд даного питання за скороченою процедурою.

«За» – 213.

Рішення прийнято.

Запишіться на виступи: два – за, два – проти. Чи давайте послухаємо Романа Васильовича Костенка, який виступить і від комітету, і від авторів, а потім запишемося на виступи: два – за, два – проти, добре?

Будь ласка, Романе Васильовичу, вам слово.

КОСТЕНКО Р.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Дякую, пане головуючий. Шановні колеги, рік тому, в жовтні, ми прийняли дуже важливий закон (законопроект [№ 10039](#)) про списання військового майна у Збройних Силах. Пам'ятаєте, які тоді були проблеми щодо списання військового майна, наші військовослужбовці практично нічого не могли списати. Після прийняття закону ця проблематика практично зникла. Багато хто із вас їздить по військових частинах і це розуміє. Ми зробили важливий крок, дуже допомогли нашим військовим. Тоді багато хто казав, у тому числі й з Міністерства оборони, що це не спрацює. Ми взяли відповідальність і це зробили, зараз воно працює. Але є невелика проблема. Закон працює з жовтня і відповідно до нього списання відбувається в режимі онлайн, а все те, що було витрачено до цього, списати неможливо, тому що закон не має зворотної дії. Тому я дякую своєму колезі Сергію Таруті, який зареєстрував цей законопроект (я є його співавтором, як і багато народних депутатів, які є тут, у залі), яким дозволяється окремим рішенням Головнокомандувача, командувача окремого виду ЗСУ списати летальні апарати, які фактично є тільки на папері, давно втрачені, і списати їх не можемо. На папері вони так зазначені, наче наша армія ними забезпечена.

Тому ще раз, законопроект важливий, давайте його підтримаємо в першому читанні, до другого внесемо деякі поправки, які його ще посилять і покращать.

Пане головуючий, я можу одразу доповісти і від комітету?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, у вас 4 хвилини, у тому числі й на виступ від комітету.

КОСТЕНКО Р.В. Добре. Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки на своєму засіданні прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України включити проект закону до порядку денного дванадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання і за результатами розгляду законопроекту в першому читанні прийняти його за основу, доручивши комітету доопрацювати зазначений законопроект з урахуванням поправок і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи та внести його на розгляд Верховної Ради України в другому читанні.

Ще раз дякую авторам. Прошу підтримати, це важлива справа для наших захисників.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

І вже в нас є ті, які бажають виступити в обговоренні за процедурою: два – за, два – проти.

Заремський Максим Валентинович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ЗАРЕМСЬКИЙ М.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 202, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»).* Прошу передати слово Черневу Єгору.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Єгор Чернів. Будь ласка.

ЧЕРНІВ Є.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Добрий день, колеги! У принципі, Роман досить чітко розказав про цей законопроект. Дійсно, у нас є проблема, думаю, багато із вас знають про те, що всі засоби РЕБ, БПЛА, «мавіки», FPV, інше озброєння, яке ми з вами, держава, наші партнери передавали нашим солдатам, фактично не списується. Воно списується, але має бути проведено величезне паперове розслідування після втрати будь-якого БПЛА. Нормами даного законопроекту ми прибираємо цю проблему, даємо можливість командувачам видів ЗСУ списати те, чого фактично вже немає на

нашому озброєнні. Бо, коли воно є на папері, це означає, що є на озброєнні Збройних Сил і на таку кількість вони не можуть отримати необхідні БПЛА.

Прошу проголосувати за цей проект і розв'язати цю проблему.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Саврасов Максим. Будь ласка.

САВРАСОВ М.В. Прошу передати слово Ірині Фріз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріз Ірина Василівна. Будь ласка.

ФРІЗ І.В. Шановні колеги! Важко виступати після Романа Костенка, який був автором першого законопроекту, норми якого спростили для наших військовослужбовців процедуру списання. Але разом з тим я хотіла б звернути вашу увагу на цей законопроект, норми якого не просто спрощуватимуть процедуру списання, а можуть внести в неї певний хаос. Тому що використання терміну «списання за винятковим порядком» не дає зрозумілості, в який спосіб визначатиметься, ким, які критерії його застосування, що може призвести до правової невизначеності. Ми вже з вами багато разів у цьому залі ухвалювали поспіхом законопроекти з юридичною невизначеністю, яка потім трактувалася різними суб'єктами на власний розсуд, що призводило до необхідності внесення додаткових змін для виправлення того, що наробили в попередніх ухваленнях.

Отже, під час обговорення цього законопроекту на засіданні Комітету національної безпеки, оборони та розвідки наголошувалося, у тому числі й Міністерством оборони, на необхідності суттєвого доопрацювання, адже є юридична невизначеність, що може містити, зокрема корупційні ризики. Ніяк не визначено, яку саме техніку будуть списувати: ту, яка втрачена під час виконання бойового розпорядження чи яка втрачена під час ракетних атак тощо. Тобто є занадто багато запитань до цього законопроекту в першому читанні. Фракція «Європейська солідарність» залишає за собою право доопрацювати цей проект документу до другого читання і привести його у відповідність із чинним законодавством.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Рудик, фракція «Голос».

РУДИК К.О., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Соломії Бобровській.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соломія Бобровська. Будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А. Я також є співавтором цього законопроекту і вважаю, що він абсолютно на часі і доцільний. Наша задача – максимально спрощувати життя військовослужбовцям, щоб вони тратили мінімум часу на будь-які логістичні моменти, тим паче, знаючи, як довго і важко вони отримують будь-які безпілотники, а потім як довго і важко вони їх списують.

Ті неточності, які озвучила пані Ірина, будуть доопрацьовані до другого читання. Давайте спрощувати життя військовослужбовцям, командирам і робити життя простішим не лише через електронний формат, а й згідно із законодавством приводити все у відповідність, у порядок, щоб ми перестали бути паперовою армією.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо вам.
Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. Прошу передати слово Вадиму Івченку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вадим Івченко. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, я дякую авторам законопроекту Сергію Таруті, Андрію Кожем'якіну, Юлії Тимошенко, Івану Кириленку, Валерію Дубілю. І це тільки з нашої фракції, а законопроект підписала половина парламенту.

Важливо прибрати з армії бюрократію. Ви тільки вдумайтесь, потрібно зробити акт з описом події, а потім керівник військової частини має ще залучити учасників і свідків. Отака бюрократія сьогодні в Збройних Силах.

Так, як сказала колега Ірина Фріз, Міністерство оборони має значні зауваження, ми маємо прибрати корупційні ризики списання та обліку БПЛА, наземних систем радіоелектронної боротьби. Але, як зауважив наш колега Костенко, ми зробили полегшене списання і облік озброєння у 2023 році і в цьому році. А оскільки закон, який прийняли, не має зворотної сили, норми запропонованого законопроекту допоможуть виправити ситуацію і з 2022 роком. Давайте уберемо бюрократію, Збройні Сили підтримують. Ми максимально доопрацюємо, приберемо ті зауваження, які лунають у цьому залі.

Ще раз дякую авторам, прошу всіх підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Можемо переходити до голосування?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до статті 4 Закону України «Про правовий режим

майна у Збройних Силах України» щодо особливої процедури списання військового майна» ([№ 12067](#)) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 269.

Рішення прийнято.

Ірина Володимирівна Геращенко – з процедури. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую, шановний пане головуючий. Ми від нашої фракції також хотіли привітати пана спікера, але, на жаль, його зараз немає в залі, і наголосити на тому, що Голова Верховної Ради України, його заступники є президією всього парламенту, а не тільки монобільшості. Звертаю увагу на те, що зараз розглядатиметься проект постанови щодо призначення керівництва в комітетах. Очевидно, що кожен народний депутат має право працювати в тому комітеті, де він себе бачить, і кожна фракція має право делегувати туди своїх колег. Але право фракції «Європейська солідність» щодо призначення двох наших колежанок першими заступницями голів комітетів, зокрема Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки та Комітету з питань антикорупційної політики, на жаль, блокується монобільшістю.

Я звертаюся до Давида Арахамії з проханням внести до проекту постанови [№ 12157](#) пропозицію стосовно Ірини Фріз...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давиде Георгійовичу Арахамія, ви маєте право на репліку. Будь ласка.

АРАХАМІЯ Д.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Ми завжди підтримуємо ініціативи фракції «Європейська солідарність». Щойно ми закликали Ірину Володимирівну звернутися до мене з листом, ми будемо обговорювати це, і, звичайно, знайдемо консенсусне рішення, як завжди це робимо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за приклад небувалої єдності більшості та меншості в залі засідань Верховної Ради України.

Шановні колеги, переходимо до розгляду проекту Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про обрання голів, перших заступників, заступників голів, секретарів, членів комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» ([№ 12161](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 213.

Рішення прийнято.

Прошу записатися на виступи в обговоренні: два – за, два – проти.

Костюх Анатолій, фракція «Слуга народу».

Кальченко Сергій Віталійович. Будь ласка.

Системі «Рада» не варто «підвисати» на увімкненні мікрофона голови регламентного комітету.

КАЛЬЧЕНКО С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє! Шановні народні депутати! Буду дуже коротко. Закликаю народних депутатів з фракції «Слуга народу» та з інших фракцій і груп підтримати цей проект постанови і проголосувати за.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Івченко Вадим Євгенович. Будь ласка. А, ні, вибачте, Ірина Володимирівна Геращенко, фракція «Європейська солідарність».

Будь ласка, Ірино Володимирівно.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, єдність має бути не на словах, а на ділі. Фракція «Європейська солідарність» за чисельністю є другою депутатською фракцією Верховної Ради України і найпрофесійнішою. Ми наполягаємо на тому, що Ірина Фріз і Вікторія Сюмар є чи не найпрофесійнішими членами комітетів з питань національної безпеки, оборони та розвідки і з питань антикорупційної політики. Це визнають всі колеги в цих комітетах, але вони не в «тій» фракції, тому блокується їх призначення першими заступниками голів цих комітетів, хоча це посилює ці комітети.

А що ми зараз будемо голосувати? По суті, голосуватимемо колапс одного із ключових комітетів – комітету закордонних справ. Питання в голові комітету, який в той час, коли комітет має бути проактивним, проважливим, фактично заблокував і розвалив його роботу. Єдиний комітет, який жодного разу не здійснив жодного адвокаційного відрядження для України. Уже забули, коли відбувалися засідання цього комітету в режимі офлайн, коли ми слухали серйозні питання щодо національної безпеки, дипломатії, міжпарламентської дипломатії. Скоро з того комітету всі розбіжаться.

Тому я закликаю колег звернути увагу на те, що відбувається з Комітетом з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва, на абсолютний розвал роботи, на непрофесійність організації роботи цього комітету, а також на роботу інших комітетів. Це неприпустимо, коли бюджетний комітет не запрошує колег на розгляд поправок до проекту закону щодо

Рахункової палати, те саме роблять й інші комітети. Навчіться працювати, беріть приклад з Фріз і Сюмар, яких рано чи пізно призначите першими заступниками відповідних комітетів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Івченко, фракція «Батьківщина».

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Колеги, фракція «Батьківщина» однозначно підтримає цей проект постанови. Але, пане головуєчий, співпраця між коаліцією і опозицією має бути не тільки на словах, а й на ділі. Я як член Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки дуже хотів би бачити першим заступником голови комітету Ірину Фріз. Вона заслуговує цієї посади, професійно працює в комітеті, підтримує важливі ініціативи Збройних Сил України. Тому важливо, щоб ми обов'язково розглядали проекти постанов щодо призначення на посади членів фракцій, які подає в тому числі й опозиція, і голосували за них.

Цей проект постанови підтримуємо, але чекаємо від вас кроків назустріч опозиції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам. Можу лише переадресувати ваше звернення керівникам монобільшості, які, як відомо, відповідно до чинного Регламенту Верховної Ради України зараз найбільше впливають на рішення Погоджувальної ради.

Юрій Павленко. Будь ласка. Після цього будемо переходити до голосування.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Прошу передати слово Олександру Колтуновичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович Олександр Сергійович. Будь ласка.

Прошу запросити народних депутатів до залу.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановний Олександре Сергійовичу! Шановні колеги! Підтримуючи проект постанови щодо обрання голів, перших заступників, інших членів комітетів, ми хочемо сфокусувати нашу увагу не просто на кадрових змінах, а на посиленні інституційної спроможності комітетів, їх результативності. Якщо брати окремі персоналії, я точно впевнений, що доктор економічних наук Забуранна, яка працює в бюджетному комітеті, посилить його на посаді заступника голови комітету.

Чому так важливі бюджетний та енергетичний комітети? Візьмемо енергетичний комітет. На сьогодні він має забезпечити, в тому числі й проходження опалювального сезону 2024-2025 років. Тому надзвичайно важливо посилити даний комітет, я маю надію, інтелектуально і результативно, щоб він забезпечив нам проходження опалювального сезону.

Далі. Бюджетний комітет. Чому це так важливо? Наразі ми знаходимося в бюджетному процесі – розглядаємо проект Державного бюджету України на 2025 рік. Це надзвичайно важливе питання, тому що сектор безпеки і оборони, який має зупинити негативну тенденцію втрати територій, залежить насамперед від оборонного бюджету. На мій погляд, головний пріоритет воєнного бюджету на наступний рік – це стабілізація фронту, зупинка втрати територій, щоб у 2025 році ми могли рухатися вперед, формувати, вибудовувати економічну, бюджетну політику і ряд інших моментів, які нам дозволять зберегтися фізично.

Тому, підтримуючи проекти постанов щодо посилення інституційної спроможності комітетів та отримання результату, ми маємо не забувати про зміну політики, зміну курсу, щоб рухатися вперед, а не відкочуватися назад.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Шановні колеги, якщо більше немає бажаючих виступити, переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про обрання голів, перших заступників, заступників голів, секретарів, членів комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» ([№ 12161](#)) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 243.

Рішення прийнято.

Вітаємо новообраних керівників та членів комітетів.

Ще раз з процедури? Будь ласка, Ірино Володимирівно. Тільки хотів би нагадати, що виступ саме з процедури передбачає висловлення пропозицій або своєї думки.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дуже дякую вам за нагадування, шановний головуючий. Я також нагадую, що ми як народні депутати – члени фракції маємо право законодавчої ініціативи. Я як співголова фракції «Європейська солідарність» зареєструвала проект постанови [№ 12157](#) стосовно призначення пані Фріз і пані Сюмар першими заступницями голів комітетів з питань національної безпеки, оборони та розвідки і з питань антикорупційної політики.

Щойно, під час обговорення попереднього питання, ми почули позитивні висновки наших колег з різних фракцій стосовно наших колег. Тому прошу поставити зараз на голосування пропозицію про внесення на розгляд залу проекту постанови № 12157, адже регламентний комітет відмовляється його

розглянути на своєму засіданні, тому що вона зареєстрована від фракції «Європейська солідарність» і стосується високопрофесійних, фахових депутаток нашої фракції. Прошу зараз поставити на голосування цей проект постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Віталійович Кальченко. Будь ласка, репліка.

КАЛЬЧЕНКО С.В. Шановні народні депутати, регламентний комітет не відмовляється розглядати ані проект постанови, поданий певною фракцією, ані інші проекти, подані іншими суб'єктами права законодавчої ініціативи. Ми не можемо відмовитися, тому що розглянути – це наш обов'язок.

Тепер по суті. Сьогодні, зранку, на момент проведення засідання проект постанови, про який згадувалося, навіть не був ще розписаний. Як можна розглядати те, що не надійшло до комітету, і комітет не є головним? Коли відповідні питання надходять до нашого комітету і визначаються як головні, комітет їх розглядає.

Дякую. І припиніть, будь ласка, інсинуації.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Сергію Віталійовичу.

Ірино Володимирівно, я не можу поставити на голосування вашу пропозицію. Ви знаєте, порядок денний формується Погоджувальною радою депутатських фракцій і груп, питання має бути підготовлено комітетом. Отже, працюємо далі над цим питанням (*Шум у залі*).

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про лікарські засоби» щодо особливостей державної реєстрації лікарських засобів, які можуть закуповуватися особою, уповноваженою на здійснення закупівель у сфері охорони здоров'я» ([№ 11493](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення проекту закону № 11493 до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 222.

Рішення не прийнято.

Законопроект не включено до порядку денного сесії.

Переходимо до розгляду наступного питання порядку денного – проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підготовки, безперервного професійного розвитку та професійної діяльності за професіями у сфері охорони здоров'я» ([№ 11527](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення законопроекту № 11527 до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 241.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 208.

Рішення прийнято.

Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Перебийніс Максим Вікторович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ПЕРЕБИЙНІС М.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (одномандатний виборчий округ № 212, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Вітаю, колеги! Вашій увазі представлено законопроект № 11527 щодо професійних стандартів в охороні здоров'я та безперервного професійного розвитку. Прошу підтримати цей важливий проект закону, норми якого дозволять унормувати питання навчання наших медиків.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Фріз Ірина Василівна, фракція «Європейська солідарність».

ФРІЗ І.В. Дякую. Прошу передати слово колезі Марії Іоновій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Марія Іонова. Будь ласка.

ІОНОВА М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний головуєчий! Шановні колеги! Даний законопроект про підготовку, безперервний професійний розвиток та професійну діяльність у сфері охорони здоров'я, але він, на жаль, не відповідає європейській директиві. На нашу думку, питання щодо атестації медичних, фармацевтичних працівників та інших працівників сфери охорони здоров'я, зокрема щодо визначення наслідків непроходження атестації, доцільно розглянути у проекті більш детально.

Позиція фракції «Європейська солідарність» – утриматися. Проте хотіла б зазначити, що певні елементи системи безперервного професійного розвитку у сфері охорони здоров'я накреслюються в цьому законопроекті, але більшість із цих питань вже розподілені між Кабінетом Міністрів і МОЗ, цілісної системи поки ми не бачимо.

Окрім того, в цілому, коли ми говоримо і про реєстрацію лікарських засобів, важливо провести серйозні зміни в системі закупівель, у системі реєстрації лікарських засобів і в побудові системи безперервної медичної освіти, що тут розглядаються. Тому ми просили б доопрацювати даний законопроект, щоб він відповідав європейській директиві.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немиря, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

НЕМИРЯ Г.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Прошу передати слово Валерію Дубілю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Валерій Дубіль. Будь ласка.

ДУБІЛЬ В.О., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Фракція «Батьківщина». Головна мета законопроекту – гармонізувати законодавство України з європейським законодавством. Мають бути єдині кваліфікаційні вимоги до всіх працівників, які працюють у сфері медицини. Наша фракція підтримує цей важливий законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Чи є ще бажаючі виступити? Фракція «Голос»? А, ви просто руку підняли. Тоді переходимо до голосування.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підготовки, безперервного професійного розвитку та професійної діяльності за професіями у сфері охорони здоров'я» ([№ 11527](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

«За» – 238.

Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду наступного питання порядку денного – проекту Постанови «Про надання згоди на звільнення Президентом України Костіна А.Є. з посади Генерального прокурора» ([№ 12153](#)).

Дмитро Олександрович Разумков – з процедури. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Олександрє Сергійовичу, а можна поставити на голосування пропозицію щодо процедури розгляду цього питання? Я просив би дати можливість кожній фракції і групі, народним депутатам поставити запитання шановному чи не дуже шановному Генеральному прокурору – до 9 хвилин.

Прошу поставити мою пропозицію на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Справа в тому, що в нас є пропозиція, яку я мав озвучити, підготовлена Погоджувальною радою, щодо процедури розгляду, а саме: надання слова Генеральному прокурору для виступу – до 5 хвилин і виступи: два – за, два – проти. Думаю, можемо поставити на голосування спочатку вашу пропозицію, а потім – мою (*Шум у залі*).

У порядку надходження? Ваша перша? Відповідно до Регламенту першою ставиться на голосування пропозиція головуючого. Якщо вона не набере певної кількості голосів, тоді поставимо на голосування вашу пропозицію.

Шановні колеги, згідно зі статтями 85 та 131¹ Конституції України до повноважень Верховної Ради України належить надання згоди на звільнення з посади Президентом України Генерального прокурора.

Відповідно до пункту 11 статті 106 Конституції України Президент України вніс пропозицію до Верховної Ради України про надання згоди на звільнення Костіна Андрія Євгеновича з посади Генерального прокурора. Відповідні матеріали вам надані.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою з наданням слова для виступу до 5 хвилин Генеральному прокурору. Прошу голосувати. Це процедурне рішення.

«За» – 210.

Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду питання. До слова запрошується голова Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності Сергій Костянтинович Іонушас. Будь ласка, до 4 хвилин.

ІОНУШАС С.К. Шановні колеги, не буду багато забирати вашого часу. Зазначаю, що до Верховної Ради надійшло подання Президента України відповідно до пункту 25 частини першої статті 85, пункту 11 частини першої статті 106 та частини третьої статті 131¹ Конституції України, яким Президент вносить пропозицію щодо надання згоди Верховної Ради України на звільнення Андрія Костіна з посади Генерального прокурора.

Сьогодні, 29 жовтня, на засіданні Комітету з питань правоохоронної діяльності був розглянутий проект Постанови «Про надання згоди на звільнення Президентом України Костіна А.Є. з посади Генерального прокурора» (№ 12153). Перед розглядом цього питання на засіданні Комітету з питань правоохоронної діяльності був заслуханий звіт Генерального прокурора за 2022-2023 роки.

Зазначеним проектом постанови з огляду на положення пункту 25 частини першої статті 85, пункту 11 частини першої статті 106, частини третьої статті 131¹ Конституції України пропонується Верховній Раді України надати згоду на звільнення Президентом України Костіна Андрія Євгеновича з посади Генерального прокурора.

За результатами обговорення відповідного проекту постанови комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України надати згоду на звільнення Президентом України Костіна Андрія Євгеновича з посади Генерального прокурора. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Шановні народні депутати, до слова запрошується Генеральний прокурор України Андрій Євгенович Костін.

КОСТІН А.Є., Генеральний прокурор України. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Насамперед, хочу подякувати Президенту Володимирі Зеленському та парламенту за довіру. Ви як парламент виконуєте історичну місію. Сьогодні впевнено можу сказати, що Україна є першою країною у світі, яка в умовах війни, що триває, не тільки системно документує, а й розслідує воєнні злочини, впроваджує інновації у цій сфері. Станом на сьогодні вже маємо 721 підозрюваного, 514 обвинувачених, 133 воєнних злочинці засуджено.

Окремим фокусом уваги є забезпечення відповідальності агресора за злочини, що спричинили масштабну довгострокову шкоду для майбутніх поколінь. Це воєнні злочини проти довкілля, екоцид, а також злочини ворога проти нашої культурної спадщини. Завдяки системній взаємодії Офісу Генерального прокурора з Міжнародним кримінальним судом видано перші історичні ордери на арешт Путіна та Львової-Белової, а згодом буде видано ще чотири ордери на арешт вищого військового керівництва росії. Вдячний вам за своєчасне ухвалення законів, які дали можливість Міжнародному кримінальному суду активно розслідувати воєнні злочини, та за історичну ратифікацію Римського статуту.

Паралельно триває робота над створенням Міжнародного трибуналу щодо злочину агресії. Поки триває дискусія про його юридичну модель, на базі Євроюсту вже понад рік працює міжнародний центр з переслідування за злочини агресії проти України, в якому 16 прокурорів із шести країн

збирають та систематизують докази для майбутнього трибуналу. Розвиваємо співпрацю на основі принципу універсальної юрисдикції. Вже маємо підозри російським військовим у вчиненні воєнних злочинів від Сполучених Штатів Америки та Литви. Загалом понад 20 держав у світі розслідують злочини країни-агресора. З березня 2022 року працює спільна слідча група на базі Євроюсту за участі семи країн. Таким чином ми формуємо мережу всеосяжної відповідальності країни-агресора.

Наразі всі правоохоронні органи працюють з надзвичайним рівнем координації. Спільні операції різних органів досудового розслідування довели свою ефективність у боротьбі з корупцією та організованою злочинністю. Разом з цим, наша команда продовжила проекти розвитку, необхідні на шляху до європейської інтеграції. Розроблено комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку та план дій на його виконання. Налагоджено співпрацю з партнерами у сферах міжнародної правової допомоги та екстрадиції. Якщо два роки тому деякі країни автоматично відмовляли Україні у видачі осіб, то в 2024 році все більше країн розпочали процеси видачі Україні підозрюваних у вчиненні злочинів.

Ми заклали основи для докорінних змін у філософії роботи системи кримінальної юстиції, зробивши головною метою захист постраждалих. Цей принцип ми впроваджуємо через координаційний центр підтримки потерпілих і свідків, який вже надав допомогу понад тисячі людей.

Офіс Генерального прокурора сьогодні безпрецедентно відкритий до взаємодії з громадянським суспільством. На постійній основі діє Міжнародна рада експертів, яка об'єднує понад 80 громадських організацій з України та інших країн. У межах ради працюють 14 робочих груп за різними напрямками. Цього року було додано ще напрями: захист прав військовослужбовців, ветеранів та захист культурної спадщини.

Також ми системно співпрацюємо з бізнес-спільнотою для захисту прав доброчесних підприємців. Розпочав роботу електронний дашборд, який дозволяє в реальному часі відслідковувати роботу органів правопорядку – кримінальні провадження у сфері бізнесу.

У липні цього року я ініціював масштабну HR-реформу в Офісі Генерального прокурора. Вже працює комісія з добору кандидатів до кадрового резерву на керівні посади в регіонах. Розпочато зміни в системі внутрішнього контролю, Генеральній інспекції Офісу Генерального прокурора. Ці зміни покликані забезпечити не лише реагування на порушення, а й системне попередження.

Триває цифровізація усіх робочих процесів. Вже завершено перший етап розробки комплексної системи електронного кримінального провадження «Смерека», яка підвищує швидкість роботи, гарантує її прозорість та мінімізує можливості для зловживань.

Не всі системні проблеми вдалося розв'язати за два роки моєї роботи на посаді. Тому, за європейською практикою, як особа, яка несе політичну

відповідальність за дії своїх підлеглих, я прийняв рішення подати заяву про звільнення, яку прошу підтримати.

Дякую всім військовим, які захищають нашу свободу. Дякую всім прокурорам, слідчим, детективам, оперативним підрозділам та нашим розвідкам, усім, хто забезпечує правопорядок, розслідує злочини та відновлює справедливість. Дякую нашим міжнародним партнерам за безпрецедентну підтримку.

На нашому шляху до Великої Перемоги можуть траплятися помилки. Та я хотів би, щоб ми завжди пам'ятали і про наші досягнення, адже Велика Перемога складається зі щоденних перемог кожного і кожної, хто захищає нас на фронті та працює заради майбутнього нашої держави.

Дякую вам всім. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава! Дякуємо, Андрію Євгеновичу.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександрє Сергійовичу, дозвольтє, одну секунду.

Шановні колеги, я спеціально зараз повернувся до залу.

Андрію Євгеновичу, від імені Верховної Ради України я хочу подякувати вам за вашу роботу в складний період нашої держави. Дякую вам за те, що дуже багато ви зробили на міжнародному фронті. Зичимо вам, щоб усе вам вдалося.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.
Ярослав Іванович Железняк, фракція «Голос». Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги, то давайте не тільки дякувати Генеральному прокурору, а ще й грамоту йому дамо за те, що він такий «класний». Тільки нагадаю, що він, коли вийшов із цього залу, забув про Верховну Раду і тут не з'являвся, і звіт лише сьогодні подав. А ще займався туризмом, а внутрішніми справами не те, що не займався, а від слова «зовсім».

Це єдиний Генеральний прокурор, який повністю віддав прокуратуру в управління будівлі на вулиці Банковій. Це той прокурор, за керівництва якого бізнес був вимушений настільки відкрито йти на свій захист проти свавілля правоохоронців, що вже Президент втрутився і було прийнято рішення РНБО щодо заборони на три місяці займатися «доїнням» бізнесу, правда, й досі «доять».

Це той Генеральний прокурор, за керівництва якого його друг – заступник – збагатився, і ми його викликали пояснити позицію щодо цього, але ніхто не прийшов.

Це той Генеральний прокурор, за керівництва якого в нас виявилось багато інвалідів серед прокурорів і саме той прокурор, який навіть після скандалу, подавши заяву на своє звільнення, попросив бюджетний комітет підтримати підвищення зарплат прокурорам. Ми ж про нього говоримо, давайте це напишемо в грамоті.

Шановні колеги, я не може неемоційно коментувати це звільнення. Я вважаю, що Костін є одним із найгірших генеральних прокурорів, хоча, вважаю, Україні не дуже щастило з прокурорами. На мою думку, поки ми не призначимо людину, яка буде незалежною, матиме хоч якийсь стержень і скаже іншій будівлі, а також ДБР, СБУ, Нацполу, БЕБ, всім іншим, що вони мають займатися своєю справою, а не кришувати і «обілювати» бізнес, у нас нічого не буде.

Тому із задоволенням проголосую за звільнення. Сподіваюся, все те, про що я сказав, напишете в грамоті від Верховної Ради України так само, як і квиток, куди хоче далі йти туристом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш Павло Васильович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ПАВЛІШ П.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 182, Херсонська область, політична партія «Слуга народу»). Я хочу подякувати Генеральному прокурору Костіну Андрію Євгеновичу. Прошу передати слово голові підкомітету профільного комітету Владлену Неклюдову, який співпрацював з Генеральним прокурором і може більше сказати.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Владлен Неклюдов. Будь ласка.

Друзі, передавайте слово одразу, інакше це вже буде ваш виступ.

НЕКЛЮДОВ В.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Фракція «Слуга народу». Я хочу сказати, що досить складно було Генеральному прокурору Андрію Костіну керувати Генеральною прокуратурою під час війни, про що сказав наш спікер Руслан Олексійович. Ярослав Железняк, думаю, був досить необ'єктивний у своїх оцінках, бо прокурори-інваліди з'явилися не за

керівництва Костіна, а за часів інших генеральних прокурорів, і МСЕК не підконтрольні йому. Але про інше.

Дійсно, Андрій Костін вчинив чоловічий вчинок, коли Президент натякнув на політичну відповідальність, – написав заяву. Не всі ті, кому про це говорили, так зробили. Це свідчить про те, що він відповідальна особа. Робота в нього була нелегка: посилена комунікація з міжнародною спільнотою, зокрема з МКС, організація роботи з документування великої кількості воєнних злочинів, злочинів проти людства, справ щодо геноциду, інших справ. Це дуже і дуже складно.

Разом з тим хочу зазначити, що не все вдалося. Скажімо, як прокурора сприймають цивільні, коли він організовує роботу в прифронтових зонах? Вони не сприймають його серйозно, тому що немає погонів, немає класних чинів. Це, я вважаю, недопрацювання. Прокурор має поважати насамперед себе, тоді його будуть поважати інші. Тому в цьому напрямі ми повинні завершити цю роботу. Законопроекти є, у тому числі й від опозиції, вони на розгляді, і ми маємо їх включити до порядку денного. На засіданні комітету я ставив запитання Генеральному прокурору щодо цього, він підтвердив прийняття такого рішення.

Шановні колеги, дякуємо, приймаємо рішення щодо надання згоди на звільнення Президентом України Генерального прокурора і продовжуємо нашу роботу.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Колтунович Олександр Сергійович. Будь ласка.

СТЕФАНЧУК Р.О., Голова Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Згадувалося прізвище Железняка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Железняк Ярослав Іванович. Будь ласка, репліка.

СТЕФАНЧУК Р.О. Репліка, 1 хвилина, потім – Колтунович.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. По-перше, у вас, в принципі, ніяк не складається з генеральними прокурорами, тому список у нас достатньо довгий.

По-друге, я в жодному разі не заперечую, що в нас Генеральний прокурор чудово був туристом, і про це є дані, що він проводив більше часу за кордоном, ніж всередині країни, не займався справами тут.

По-третє. Шановному колезі, який виступав до цього, не буду називати прізвище, щоб не грати в пінг-понг, хочу сказати, що, якщо все так добре, то,

наскільки я знаю, ви за своїм підписом можете подати на ім'я Голови Верховної Ради України клопотання про нагородження Генерального прокурора грамотою, в якій пропишіть всі заслуги, щойно озвучені, ми це обов'язково підтримаємо. Але ми зараз розглядаємо відставку Генерального прокурора через корупційні скандали, проблеми з відповідями, інші проблеми, які не розв'язувалися два роки і Генеральна прокуратура залишається однією із найскладніших і проблемних органів у системі правопорядку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колтунович Олександр Сергійович, група «Платформа за життя та мир».
Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую. Шановний головуючий! Шановні колеги! Правоохоронний комітет дав фахову оцінку щодо окремих елементів діяльності поки що Генерального прокурора. Я хотів би звернути увагу на те, про що казали окремі наші колеги.

Загалом проблема, яка сьогодні розв'язується, має комплексний корупційний характер. Вона пов'язана з негативною тенденцією щодо МСЕК по всій країні. Тому, якщо вже брати політично і медійно, то маємо сьогодні розглядати не одну заяву, а дві, ще й від міністра охорони здоров'я, і ще одну, наприклад, якщо взяти Міністерство економіки, від міністра економіки. За всієї своєї симпатії до міністра, ми бачили, як букмекерські контори отримують бронювання в цій системі. І ця, повторюся, комплексна проблема, яка на сьогодні існує в цьому питанні, розв'язується частково медійно, але інституційно ми її не розв'язуємо.

Ідемо далі. Якщо вже згадуємо політичний контекст цієї проблеми, давайте згадаємо і про те, що необхідно робити наступному Генеральному прокурору. Насамперед, відійти від тих політично вмотивованих переслідувань, які мали місце за ці роки, проти представників різних політичних партій і груп. Я переконаний, цю проблему на майбутнє також треба розв'язати, щоб ми більше не поверталися до таких питань.

І найголовніше – проблема МСЕК, проблема тієї корупційної піраміди, яка на сьогодні була сформована, має розв'язуватися не однією заявою інституту, де певна кількість людей в одному із регіонів отримали відповідні групи інвалідності, а комплексно по всій країні. На це, я вважаю, треба сфокусувати свою увагу і уряду, і Президенту, і Верховній Раді України.

Ми будемо підтримувати даний проект постанови.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Цимбалюк Михайло Михайлович.

Сергій Володимирович Власенко, фракція «Батьківщина». Будь ласка. І будемо переходити до голосування (*Шум у залі*).

Звичайно, Олексію Олексійовичу, після вас. Без вас ніяк.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую. Шановний пане головуєчий! Шановні колеги! Я хочу нагадати, що за каденцію цієї влади ми розглядаємо третю відставку Генерального прокурора. Третю! Ні першу, ні другу. Жоден Генеральний прокурор не відбув своєї п'ятирічної каденції, законодавчо встановленої. І сьогодні ми розглядаємо заяву про відставку Генерального прокурора через абсолютно ганебну ситуацію з інвалідизацією органів прокуратури. Давайте це також будемо брати до уваги, не треба «заплескувати» цю ситуацію, маємо говорити про неї реально і відверто.

Так, ми бачимо ситуацію, яка склалася на міжнародному фронті. Тут є певні позитиви, їх не можна не відмітити. Але при цьому в цілому, на жаль, органи прокуратури залишилися абсолютно не *friendly* до бізнесу, а, навпаки, тими органами, які руйнують бізнес, наїжджають на нього, створюють умови, коли український бізнес не може нормально працювати. Ми не маємо системного підходу до формування військової юстиції у військовий час, не маємо закінченого циклу з військовою поліцією, військовою прокуратурою і трибуналами, які займалися б воєнними злочинами, не бачимо системної реформи прокуратури.

Тому, звичайно, від наступного Генерального прокурора ми хотіли б очікувати комплексного і системного підходу у вирішенні цих питань. Ми як і все українське суспільство очікуємо, що прокуратура стане правоохоронним органом. За всієї поваги до Генеральної прокуратури треба менше слухати антикорупціонерів, а більше читати Кримінальний, Кримінальний процесуальний кодекси і виконувати їх норми, щоб захищати право, а не нападати на нього.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко, фракція «Європейська солідарність», і будемо переходити до голосування.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Тут пан Костін розповідає про свої фантастичні успіхи в Генеральній прокуратурі, а головний успіх – усе це він зміг зробити з командую прокурорів-інвалідів. Це ж виклик. Де хто ще у світі мав такий виклик перед собою? А він справився.

Я знаю, що пан Костін вже приглядає собі місце якогось посла. Була пані Венедіктова, тепер вона посол України в Швейцарії, пан Костін зібрався в послы. Я пропоную призначити вас представником України у Всесвітній організації охорони здоров'я. Це найкраще місце, де ви проявите всі свої якості.

Тут деякі «слуги народу» стоячи аплодують Генеральному прокурору. Я розумію вас, тому що завдяки йому ви тут, а не в СІЗО. Замість того, щоб бути

в СІЗО, ви в залі і стоячи йому аплодуєте і дякуєте. Повна ганьба! У країні корупція така, якої країна ніколи не бачила, а ви радієте. Ганьба Генеральному прокурору!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, обговорення питання завершено. Переходимо до прийняття рішення.

Відповідно до пункту 25 частини першої статті 85, частини третьої статті 131¹ Конституції України, статті 212 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про надання згоди на звільнення Президентом України Костіна А.Є. з посади Генерального прокурора» ([№ 12153](#)) в цілому. Прошу голосувати.

«За» – 255.

Рішення прийнято.

Дякуємо, Андрію Євгеновичу, за вашу роботу.

Рухаємося далі. Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Рахункову палату» та деяких інших законодавчих актів України» ([№ 10044-д](#)). Друге читання.

Павло Валерійович Фролов на трибуні. Пропоную працювати в такому режимі: Дмитро Олександрович Разумков – 10 хвилин, потім – фракція «Батьківщина» і фракція «Європейська солідарність».

Разумков. Будь ласка, 10 хвилин. Сім хвилин.

РАЗУМКОВ Д.О. Ви зараз хочете зробити з Рахункової палати ще один смітник, фактично знищити орган, підпорядкований і підзвітний Верховній Раді України. Останнім часом все, до чого має стосунок Офіс, перетворюється на сміття. Я зараз не хочу говорити про Рахункову палату, тому що ви її знищите, як зробили з багатьма іншими структурами та інституціями, в принципі, як зробили з Верховною Радою, Кабінетом Міністрів, перетворивши їх на ніщо.

Поговоримо про інше, про «Вовину тисячу». Це тупість найвищого рівня. Ви, коли в цій Раді піднімали податки, волали і бігали навколо, що це робите для Збройних Сил України, тому що грошей для армії не вистачає, немає грошей. Немає грошей, бо ви їх не порахували в минулому році і половину вкрали в цьому. Але виходить, що ви забрали у людей кошти, яких недорахувалися, навіть не для армії, а для підготовки виборів і піару Зеленського. Це дуже погана історія. У нас була вже «Вітіна тисяча». Де Вітя ми з вами добре знаємо. Не хотілося б, щоб ті, хто підтримуватиме цю історію в цьому залі, поїхали до того самого Віті.

Наступне. Скажіть мені, будь ласка, як ви так рахували, коли піднімали податки, забираючи в людей останнє, що маєте отримати, максимум, 58 мільярдів? За вашими оцінками на сьогодні в Україні залишилося

31,7 мільйона громадян. Навіть у рамках програми допомоги Президента в тисячу гривень (24 долари) за один місяць – це 31,7 мільярда. 31,7 мільярда – це половина від того, що ви «віджали» у людей, забрали з їхніх кишень. А якщо ця програма існуватиме в наступному році протягом року, це 380 мільярдів – більше, ніж половина тієї дірки, яку ви зробили, приймаючи бюджет на 2024 рік. Ви підняли податки, знищили економіку, фактично завели її в тінь лише для того, щоб половину витрат спалити за місяць, щоб люди, не маючи грошей, віддали останнє за квитки на «95 квартал» Президента, щоб вони мали можливість витратити цю тисячу на книжки. Про які книжки ми говоримо? Про книжки Зеленського, які він писав місяць перший, місяць другий, місяць двадцять четвертий? Чи, може, все-таки витратити ці кошти на армію і на потреби Збройних Сил України?

Скажіть мені, будь ласка, а що з тими, хто сьогодні боронить лінію фронту, хто тримається за останній будинок в Селидовому? На яке кіно за логікою Офісу Президента мають піти вони? Чи ви думаєте, що там залишилися кінотеатри? А ті родини, які втратили захисників на фронті, на який цирк за логікою ідеологів «тисячі» мають піти, на яку виставу, і чи їм сьогодні до цього? А ті родини, що сьогодні стоять біля Ради, ви щодня повз них проходите і бачите плакати, на яких ті, кого вони чекають з рашистського полону або їх тіла, щоб поховати, на яку комедію за логікою засновників «тисячі» вони мають піти?

Далі. Тарифи підняли двічі. На сьогодні тариф на електроенергію становить 4,32 гривні, в наступному році він зростатиме. Ви підняли тарифи на все, ваша інфляція і корупція з'їдають все. Але, піднімаючи тарифи, порушуючи той мораторій, за накладання якого голосували в цьому залі, який обіцяв Зеленський на початку війни, ви людям як подачку швириєте тисячу. Думаєте, українці туземці, яких можна купити за 24 долари? Ні, українці – розумна освічена нація, як би до них не ставилася сьогоднішня влада, яка забирає в них останнє.

Ви багато голосуєте за закони щодо боротьби з корупцією. Ви голосуєте, але не боретеся з корупцією, робите все для того, щоб вона процвітала, думаєте, що потім за все те, що накрали – мільярди гривень – на оборонці, на дорогах, на всьому іншому, зможете отримати індульгенцію через «штуку», яку роздасте кожному українцю.

Взагалі, я думаю, нам треба змінювати підходи ставлення до людей, до держави, до економіки, до бізнесу, який, на відміну від влади, не втік на початку повномасштабного вторгнення, а як і частина українського народу, частина українських Збройних Сил відстоював міста і села, коли влада сиділа дуже близько до кордону, щоб швиденько втекти, якщо що.

Сьогодні ви зробили все для того, щоб родини, не маючи можливості відбудувати свої будинки, виїжджали за кордон. На це у вас є «штука» людям, а на допомогу для відновлення їх будинків і квартир немає. Це ганьба і сором!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тепер фракція «Батьківщина». Юлія Володимирівна Тимошенко. Будь ласка, 10 хвилин. Потім, одразу після виступу я поставлю на голосування, наскільки я пам'ятаю, п'ять поправок. Вісім поправок? Добре, відразу після вашого виступу я поставлю на голосування вісім поправок.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Фракція «Батьківщина». Шановні друзі, ми сьогодні знову в абсолютно пустому залі розглядаємо поправки до ще одного законопроекту, ключового для життя України, – про Рахункову палату. Відповідно до Конституції України і Закону України «Про Рахункову палату» Рахункова палата має всі права на повну перевірку – від «А» до «Я» кожної копійки, яка витрачається з державного бюджету, щоб знати, є там корупція чи немає. У Конституції прописано, що Рахункова палата є парламентським контролюючим органом. І, я переконана, якби вистачило мужності, чесності, прозорості, якби формування Рахункової палати віддали парламентській опозиції, а не парламентській владі, то не було б ніяких сумнівів у тому, що парламентська опозиція до останньої гривні, до останньої копійки перевірила б всі видатки і країна точно знала б, де є корупція, де немає, де є зловживання, де немає, і хто конкретно цим займається. Ми на цьому наполягаємо достатньо тривалий час, але, на жаль, сьогодні приймається абсолютно інше рішення.

Сьогодні вирішили, що Рахункову палату, яка контролює внутрішні фінанси України, в тому числі таємні видатки, пов'язані з розвідкою, обороною України, таємними даними, які Україна мусить захищати, треба формувати якоюсь абсолютно незрозумілою іноземною консультативною дорадчою радою, що пропонується поданим законопроектом. Дорогі друзі, просто вдумайтесь, що ви робите! Ви формуєте конституційний орган держави іноземними громадянами. Ви не знаєте їх прізвища, звідки ці люди, які вони сповідують інтереси, не знаєте, який у них фах, а найголовніше, ці люди ніким не обрані в Україні, не несуть ні перед ким абсолютно ніякої відповідальності, і вони контролюватимуть всі фінанси держави, включаючи її таємну частину.

Я хочу запитати, кому із депутатів у цьому залі, хто збирається голосувати за цей законопроект, народ України дав право продавати суверенітет України? Кому в цьому залі українці дали право торгувати Конституцією? Це вже десятий орган, вдумайтесь, десятий орган з конституційним статусом, який формуватиметься невідомими іноземними громадянами, фахівцями. Це стосується і Конституційного Суду, Вищої ради правосуддя, яка формує всі суди в Україні, включаючи всіх, хто контролюватиме суди в Україні, митниці, силових структур. У мене запитання: а навіщо ви тут всі, якщо віддали країну на аутсорсинг, в управління невідомо кому, і Україна не знає кому, за якісь конкретні постійні транші? А навіщо тоді Президент, який уже не призначатиме суддів Конституційного Суду? А навіщо уряд, який не призначатиме голову Держмитслужби, керівників всіх наших державних монополій? Уже уряд не буде цим займатися, для цього є іноземні фахівці. А в чиїх інтересах ці фахівці вирішуватимуть питання? Чи ви забули, що кожна країна, кожен народ живе

своїми національними інтересами? Якщо громадяни іноземних держав формуватимуть нам всю владу, здійснюватимуть управління країною, тоді в чиїх інтересах це робиться? Хто може дати відповідь? Покажіть патріотів у цьому залі, які на собі рвуть «тельняшки» і голосують за такі речі, які прямо суперечать Конституції України.

Дорогі друзі, це не жарти. У нас є гарант Конституції, якого обирають, у тому числі й для того, щоб закон, прийнятий без дотримання положень Конституції або в порушення Конституції, був ветоований. А у нас сотні законів, норми яких прямо суперечать Конституції, забирають в Україні її власність, надра, землю, не запитуючи в народу, що він про це думає, забирають органи державної влади, і жоден із таких законів не заветований.

Знаєте, що я вам скажу, щоб ви просто знали: згідно з Кримінальним кодексом України це злочин. Злочин, коли люди свідомо приймають рішення або підписують рішення, які прямо суперечать Конституції України, національним інтересам України, свободам і правам громадян України. Ось чим займається ця Верховна Рада і всі органи влади. Перетворили країну на базар, в гіршому сенсі цього слова, коли, з одного боку, 1,5 мільярда, і здайте, будь ласка, суверенітет, віддайте комусь назовні формувати Конституційний Суд, з іншого боку, 4,5 мільярда, але віддайте Рахункову палату і більше не контролюйте свої фінанси і таке інше. Скажіть, будь ласка, це країна чи це вже принизливий огидний базар?

Я хочу запитати: а за що народ України стояв у 1991 році? За суверенітет, за право нації приймати всі рішення у своїх інтересах, незалежно від інших національних інтересів, а саме, що потрібно нам, стояв за право жити вільним життям. А ось такими законами ви перекреслюєте це право народу України на вільне життя. І знаєте, що страшно? Все це робиться абсолютно легковажно, не звертаючи уваги на всі завоювання України щодо суверенітету і незалежності за 30 років. Вони кажуть, а чого ви переживаєте, ми тут трішечки, капельку, відібрали суверенітету, це так непомітно, зате отримаємо 4,5 мільярда.

У мене таке враження, що ми живимо в королівстві кривих дзеркал, живемо в сюрреалізмі, в нереальній реальності. Я не можу повірити, що в цьому залі сиділи представники Руху, які заносили сюди Державний Прапор України і першу Конституцію України. Я не можу повірити своїм очам, що в цьому залі, де проголошували незалежність, суверенітет, приймали всі ключові засади існування нашої держави, сьогодні голосуються закони, які це перекреслюють невідомо на скільки десятиліть вперед. Нас, Україну, розбирають на органи, а ми, не ми, а діюча влада бере за це гроші, продає. Продає цинічно, як колись папуаси міняли зливки золота на брязкальця. Приблизно так це виглядає.

Соромно і боляче, а, найголовніше, це ще відбувається в пустому залі всупереч Конституції і всім рішенням Конституційного Суду на цю тему. Ось я зараз включу відеокамеру, щоб зняти пустий зал. Бачите, пустий зал? Абсолютно пустий, сидить лише декілька депутатів. Дякую за те, що ви ще тут є. І в цьому пустому залі, де немає 226 депутатів, зараз ставитимуться на

голосування поправки. Яка поправка може бути проголосована, якщо в залі максимум 30 людей, 35? Щойно порахували, дякую. Це означає, що голосування щодо поправок до цього законопроекту відбувається повністю з порушенням норм Регламенту Верховної Ради України. І це говорить про те, що наша команда збере всі оці матеріали, збере підписи всіх «вмняємих» депутатів і піде з цим до Конституційного Суду. Ми зупинимо «беспредел», який «слуги» започаткували в нашій державі. Повірте, так буде. Відповідатимуть усі за такі рішення.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Зараз я ставитиму на голосування низку поправок Юлії Володимирівни і колег. Комітетом вони всі відхилені. Я почергово ставитиму їх на голосування для врахування.

Отже, ставлю на голосування пропозицію...

ТИМОШЕНКО Ю.В. Я буду озвучувати ці поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Поправка 475. Будь ласка, Юліє Володимирівно.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Дорогі друзі, включаю відеокамеру, щоб ви бачили, що в залі немає депутатів, немає, кому голосувати. Це я знімаю для Конституційного Суду, який бачитиме все, як тут у нас є.

Поправка 475 про виключення абзацу першого пункту 13 розділу I цього законопроекту. Ідеться про виключення права іноземних громадян формувати Рахункову палату України.

Я ще раз показую, що в залі немає 226 депутатів. Усі ці записи будемо демонструвати в Конституційному Суді.

Наполягаю на голосуванні цієї поправки, щоб скасувати абсолютно всі елементи щодо формування Рахункової палати шляхом залучення іноземних громадян, невідомих нам, не відповідальних перед українським суспільством.

Прошу шановних 35 депутатів голосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 475 авторства Юлії Володимирівни Тимошенко та колег для її врахування. Комітетом вона відхилена. Автор наполягає на її врахуванні.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні друзі, у вас є шанс хоч так захистити Україну.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу голосувати.

«За» – 31.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Я дякую всім 35 депутатам...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступна поправка 480.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Прекрасно. Поправка 480. Дорогі друзі, ми обговорили запропонований порядок попереднього відбору кандидатів на посаду члена Рахункової палати і визначили, що він є неприйнятним.

Поправкою 480 скасовуються абсолютно всі елементи цього законопроекту стосовно формування Рахункової палати із залученням громадян інших держав. Тобто поправкою 480 це скасовується.

Я вважаю, що зараз ті, хто голосує «за», рятують Президента України, бо, якщо він підпише черговий антиконституційний закон, то відповідатиме за це, коли відійде від влади.

Пропоную поставити на голосування поправку 480.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 480 авторства Юлії Володимирівни Тимошенко і колег для її врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 26.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Дорогі друзі, дуже дякую вам.
Можна мені скористатися процедурними можливостями?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Я хочу попросити Першого заступника Голови Верховної Ради провести зараз сигнальне голосування, щоб знати, скільки депутатів у залі і чому відповідно до рішення Конституційного Суду та Конституції України ми не можемо далі ставити поправки на голосування. Прошу провести сигнальне голосування, щоб знати, хто є в залі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юліє Володимирівно. Вкотре нагадую, сигнальне голосування – це право головуючого, не обов'язок. На даний момент я не вважаю за потрібне цим правом скористатися.

Наступна поправка 483. Будь ласка, Юліє Володимирівно, 1 хвилина.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Будь ласка, дайте мені витяг з рішення Конституційного Суду про те, що категорично не можна голосувати будь-які питання, у тому числі поправки, якщо в залі немає 226 депутатів.

Ось мені дав Сергій Володимирович заламінований витяг з рішення Конституційного Суду. Тут чітко написано, що Верховна Рада України

правомочна приймати закони і реалізовувати інші конституційно визначені повноваження за умови присутності на її пленарних засіданнях на момент голосування не менше тієї кількості народних депутатів, яка згідно з Конституцією необхідна для прийняття відповідного рішення. Тобто те, що робиться зараз – це абсолютно антиконституційно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 483 авторства Юлії Тимошенко та колег для її врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 26.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Ідемо далі, так?

ТИМОШЕНКО Ю.В. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юліє Володимирівно, ставимо на голосування решту поправок?

ТИМОШЕНКО Ю.В. Так. Будь ласка, наступна поправка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 493 авторства Юлії Володимирівни Тимошенко та колег для її врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Дорогі друзі, я хотіла б...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ой, дайте 1 хвилину Юлії Володимирівні.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Дякую. Дорогі друзі, я хотіла б більше ентузіазму в залі. У нас 35 депутатів у залі, 26 – за, ще трохи і буде 35, тоді все буде хоча б справедливо в цьому залі. Але із присутніх більшість уже точно за, а якби тут було відповідно до Конституції 450 депутатів, повірте, ці всі поправки однозначно були б прийняті і не дали б забирати в країни суверенітет.

Друзі, це не жарт, я зафіксувала документально все, що відбувається в цьому залі (я ж не є людиною, яка позбавлена відчуття реальності і наполягає на голосуванні поправок в пустому залі) виключно для того, щоб мати для Конституційного Суду доказ грубого порушення Регламенту, щоб скасувати Закон «Про Рахункову палату» в Конституційному Суді у зв'язку з тим, що він...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рухаємося далі. Сергій Володимирович Власенко. Ви з місця чи з трибуни? З місця. Будь ласка, 5 хвилин.

Ніно Петрівно, зараз фракція «Батьківщина», потім – фракція «Європейська солідарність», і далі всі ваші поправки, як скажете.

Будь ласка, Сергію Володимировичу.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане головуючий. Насправді, питання щодо конституційності участі представників іноземних держав неодноразово розглядалося найбільш експертним, найбільш відомим, найбільш авторитетним органом Ради Європи – Венеційською комісією, яка у своїх висновках неодноразово зазначала, що такий механізм, коли замість конституційного органу якісь невідомі дорадчі ради, хоча за своїм станом вони не дорадчі, приймають рішення, які є обов'язковими для конституційного органу, це є неконституційно. Зокрема, у своєму висновку за аналогічною процедурою стосовно рекомендацій для Вищої ради правосуддя щодо призначення на посади суддів Вищого антикорупційного суду Венеційська комісія зазначила, що її непокоїть, що таке обмеження дискреційного права Вищої ради правосуддя не відповідає положенням Конституції України, оскільки Вища рада правосуддя де-факто буде позбавлена своїх конституційних повноважень у частині прийняття рішень. У цьому висновку замініть слова «Вища рада правосуддя» словами «Верховна Рада України» і ви отримаєте абсолютно негативний висновок з цього приводу.

Також у своїх висновках Венеційська комісія наголошує на тому, що залучення міжнародних іноземних донорів є виключним заходом, а відтак має бути обмежене в часі. Тобто Венеційська комісія чітко зазначає, що такий спосіб формування органів державної влади в Україні є сумнівним з точки зору Конституції України.

Я розумію, і про це неодноразово говорилося, в тому числі й публічно, що текст цього законопроекту запропонований українському парламенту нашими іноземними партнерами. Але в мене просте запитання: в якій країні Європейського Союзу, до якого ми так прагнемо, працює аналогічна система?

Хочу нагадати, коли спікер Палати представників Конгресу Сполучених Штатів Америки лише відчув, що український посол якось впливає на вибори у Сполучених Штатах Америки, ми отримали, по суті, вимогу відкликати посла, оскільки вона, на думку спікера, втручалася у внутрішні справи Сполучених Штатів Америки. У нас ситуація радикальніша. Невже представники українського народу, а це Верховна Рада України, обрані народом, який зі зброєю в руках захищає права європейців на мирне існування, не може самостійно здійснювати контроль за своїм органом? Тобто Рахункова палата є органом, який підзвітний Верховній Раді України, Верховна Рада є представником українського народу. Невже ми не можемо це самостійно робити? Невже українці можуть лише гинути зі зброєю в руках, отримувати каліцтва, захищаючи європейські цінності? Невже ми не можемо? Невже ми не в змозі знайти шість незалежних і чесних людей, які могли б провести аналіз кандидатів і доповісти Верховній Раді своє бачення стосовно цих кандидатів,

щоб Верховна Рада призначила найдостойніших кандидатів на зайняття посад у Рахунковій палаті? Невже ми не можемо цього зробити? Як на мене, це є такою спробою зробити українців меншовартісними, мовляв, зі зброєю в руках ви можете гинути за європейські цінності, а призначити кандидатів на зайняття посад у Рахунковій палаті самостійно ви не можете. Я знаю, що в нас точно є люди, які можуть цю роботу зробити, авторитет яких є беззаперечним. Просто треба набратися політичної волі і призначити цих незалежних людей. До речі, Юлія Володимирівна Тимошенко казала про передачу цих повноважень парламентській опозиції. Партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» ще тоді, у 2007, 2008, 2009 роках, коли ми були при владі, наша команда була у складі парламентської більшості, говорили, що опозиція повинна очолювати низку ключових комітетів, а також формувати низку контролюючих органів Верховної Ради України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна Южаніна. Будь ласка, 7 хвилин замість дванадцяти поправок. Наполягаєте на голосуванні поправок?

ЮЖАНИНА Н.П. Ні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

ЮЖАНИНА Н.П. Про інституційну неспроможність вже колеги досить багато розповіли і розставили крапки над «і». У мене запитання до pana Фролова. Скажіть, ви зараз усвідомлюєте, що робите? Ви бачите в цьому проекті закону якісь пропозиції? Можете мені назвати конкретні пункти, які справді покращать роботу Рахункової палати, вона прозоріше працюватиме, не залежатиме від Офісу Президента, переатестацію пройдуть усі, у тому числі й новопризначені члени, і Рахункова палата далі працюватиме за тими стандартами, яких від нас вимагають? Як виявилось, перезавантажити будь-яку інституцію ми взагалі неспроможні, у нас одні корупціонери. Ми не можемо призначити навіть членів конкурсних комісій із числа українців, бо ми їм не довіряємо, всі продажні. Це так вирішила ця зала.

Але подивіться, як далі працюватиме цей орган. Ви знову захистили тих, кого купили. Подивіться на підвищення заробітної плати, яке ви плануєте. Я зараз звертаюся до всіх людей, до вчителів, лікарів, військових: ви бачили, що пропонується цим проектом закону? Ви бачили, яку пропонує поправку один із заступників голови бюджетного комітету, щойно призначений, який був членом бюджетного комітету, до проекту бюджету і вона врахована – збільшити заробітні плати членам Рахункової палати на 343 відсотки, щоб заробітна плата члена Рахункової палати становила 500 тисяч гривень. Нормально? Я не знаю, де ваша совість. Ви ж сумлінний колега, кажете, берете участь у різних міжнародних заходах, де говорите, що справді намагаєтеся змінити інституції на краще. Оце краще? Я не знаю, як може голосуватися такий бюджет. Як ви

будете відповідати перед людьми, коли у нас у грудні не буде чим фінансувати Збройні Сили, бо всі кредитори, всі міжнародні донори від нас відвернуться. Вони не винесуть те, що ви тут робите. Я не розумію, як ви не чуєте інших. Добре, ви не розумієте опозиції, вам здається, що ми пропонуємо щось неймовірне, але у вас теж є відповідальність і здоровий глузд. Як ви можете єдиний орган, який представляє інтереси Верховної Ради України, змінювати на абсолютно безхребетний орган, члени якого виконуватимуть все, що їм скажуть, і за це отримуватимуть заробітну плату у розмірі 500 тисяч гривень.

Я просто шокована тим підходом, який ви зараз вибудовуєте і пояснюєте партнерам так, що ми виконуємо їх вимоги. Бо насправді був лист від послів G7, де йшлося про надання повноважень проводити аудит всіх публічних коштів відповідно до міжнародних стандартів, про посилення фінансової і політичної незалежності, забезпечення відкритого конкурсу, про кодифікування офіційних парламентських процедур. Нібито все правильно, нібито все те, що потрібно, але в який спосіб ви це робите? І ви це робите постійно. Я не знаю, як ми будемо після вас змінювати і відновлювати цю державу. Ви, дійсно, руйнівники. Руйнівники! Ви знищили те, що робила попередня влада. Правильно, неправильно, але якісь ази закладала. Замість того, щоб нарощувати правильні речі, ви все знищили, вважаєте, що країна має жити за чужими інструкціями і правилами, а своїх взагалі не маєте, вибудовуєте незрозуміло що, але зрозуміло під кого. Вам централізація влади дуже підходить, і ви намагаєтеся все робити для того, щоб управляти з одного кабінету. У вас власна гідність є? У вас є відповідальність і совість перед рідними, коли приходите додому? Ви їм кажете, що як вам сказали, так і зробили? Ну, ви ж маєте все читати і розбиратися.

Я вже не кажу про великий аналіз і звернення до Голови Верховної Ради всіх експертів у цій галузі, і, здається, Державної аудиторської служби України, яка вказала на ті сфери, де пересікаються тепер функції і обов'язки двох інституцій. Зробили найголовнішу із головних Рахункову палату, яка взагалі не має стосунку до аудиторської служби, в них зовсім різні функції та обов'язки. Ми не пересікаємося, ми – законодавча гілка влади, вони – виконавча гілка влади, і є органи контролю в нас і в них. Що ви робите? Ви зараз не можете вплинути на аудиторську службу, то хочете Рахунковою палатою закрити всі питання, які вони контролюють? Ну, просто якісь ганьба і сором.

Я не буду зараз наполягати на розгляді своїх поправок, хоча готувалася по кожній, щоб вам довести, що всі терміни, які ви пропонуєте, не дають Рахунковій палаті великої значущості, лише створюють колізію законодавства, робота декількох органів у багатьох питаннях перетинається.

І найголовніше, ви захищаєте той склад Рахункової палати, який зараз працює, робите все, щоб члени не проходили зараз конкурсний відбір, чого від нас вимагали послы. Я не знаю, як ви їм будете брехати, як будете говорити, що ми все зробили, окрім переатестації п'яťох членів, або скажете, що все зробили, а про п'яťох членів промовчите, але вони колись дізнаються про це. Просто

дуже шкода, що їх реакцію відчує вся країна, ми будемо переживати страшні часи, коли нам ніхто не подасть руки. І таких прикладів дуже багато в історії.

Тому, знаєте, коли ви хочете когось обманути, насамперед обманюєте себе, робите гірше своїй країні. І, незважаючи на те, що, можливо, більшість громадян України в цьому не розбирається, ми будемо доносити це, кожен громадянин відчує на собі ту руйнівну силу, яку сьогодні ви представляєте в країні. Хотілося б, щоб було зовсім навпаки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Юрійович Кучеренко, фракція «Батьківщина». Будь ласка, 5 хвилин. Чекайте, Павло Валерійович Фролов хоче дати відповідь на зауваження. Будь ласка, 1 хвилина.

ФРОЛОВ П.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Стосовно руйнівної сили. Шановні українці, уявіть собі величезну країну Україну в 1991 році. Ви знаєте, що у нас весь час була відкрита, прозора, конкурентна приватизація за гроші. До початку повномасштабної у нас залишилося лише 1/7 державного сектору економіки, 6/7 – 85 відсотків державного сектору економіки було приватизовано відкрито за гроші. Скільки ви думаєте надійшло коштів до бюджету за всі ці 30 років? 11 мільярдів доларів, із яких майже половина – це кошти від продажу «Криворіжсталі».

Шановні колеги, опозиція, яка зараз критикує владу, розпродала величезну європейську країну за шість американських літаків. Зараз наш бюджет отримає 40 мільярдів доларів від наших партнерів, щоб наша країна не задихнулася.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Олексій Юрійович Кучеренко. Будь ласка, 4 хвилини.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Ні, не 4. Чому 4? Давайте...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шість.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я спробую до 6.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сім хвилин.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Шановний головуєчий! Шановні українці! Шановні присутні! Дійсно, питання, яке ми обговорюємо, є тектонічним для існування незалежної держави, ключовим стовпом існування держави, її фінансової

системи, це можливість незалежного від влади фінансового контролю за діями виконавчої влади, інших інституцій щодо використання бюджетних коштів. Нагадаю, немає бюджетних коштів, як сказала політичний класик, є кошти платників податків. Тому не випадково за останні часи країну стрясає безліч конфліктів саме навколо використання цих бюджетних коштів.

До речі, назву вам першопричину цікавої ідеї з тисячею від Президента. Вона пов'язана з абсолютно неправильним запланованим бюджетом. Інституції не встигають освоїти ці кошти, відповідно їх треба терміново запустити за іншою дуже швидкою безконтрольною програмою. Ось вам вся суть цієї тисячі. Повірте мені, якби у вас був хоча б елементарний досвід державного управління, ви зрозуміли б, що рішення на поверхні. Бо ключова структура організації країни – влада і опозиція, про що казала пані Тимошенко, у них конфлікт інтересів. Ті, хто в опозиції, конкурують за право бути владою, і саме вони зацікавлені в контролі за використанням бюджетних коштів, за ефективністю роботи державних інституцій, щоб потім на виборах відстояти своє право бути у владі. Ви замість єдності, про яку нам каже Президент у своїй палкій промові... Хто тут проти єдності? Так, єдність – це внутрішній інструмент єднання всіх політичних сил, єднання українського народу. Ви замість цього знаходите зовнішніх дуже потужних арбітрів, проводите свої тупі, – Павле Фролов, чуєте мене, тупі, нікчемні круглі столи, проплачені європейськими інституціями, робите чергову інституційну пастку для українців. Скільки ви круглих столів провели щодо реформи в енергетиці, реформування незалежного регулятора, житлово-комунальних реформ. Де результат цього? Сотні мільярдів боргів в економіці, газовому секторі, енергетиці. Ось ціна ваших теоретичних сентенцій. І зараз ви пропонуєте повністю віддати інститут фінансового контролю зовнішнім силам. А ви запитали виборця: чи визнає він такий механізм? Це ви визнаєте повну неспроможність самих себе, інших депутатів, які, на жаль, у меншості, контролювати фінанси власної країни. То про яку незалежність можна говорити в цій ситуації?

І останнє. Хочу навести вам один дуже цікавий приклад. Сьогодні з'явилася інформація від Міністерства фінансів стосовно середнього рівня оплати праці керівників, працівників державних органів. Ви можете зайти на сайт Міністерства фінансів і побачити цю інформацію. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг – 288 тисяч гривень на місяць – середній рівень оплати керівників. Скажіть, будь ласка, може ваша Рахункова палата нарешті перевірити, що вона має робити згідно з Конституцією і законом, ефективність цього органу і визнати, що це абсолютно нікчемний орган, який не може виконати своєї функції?

Національне агентство з питань запобігання корупції – 254 тисячі гривень. Не коментую. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку – 236 тисяч гривень, Міністерство культури – 215 тисяч гривень, Рахункова палата – 205 тисяч гривень. Друзі, ваша мета зрозуміла – забезпечити себе, своїх друзів, кумів, сватів посадами, синекурами, виплачувати їм безмежні заробітні

плати, а народу пропонувати ринкові тарифи, ринкові ціни на електроенергію і магічну тисячу, якою ви хочете врятувати сьогодні економіку країни, що виглядає, м'яко кажучи, наївно.

Тепер з процедури. Друзі, погодьтеся, такий серйозний законопроект треба було обговорити насамперед з опозицією на нормальному національному круглому столі. Я особисто разом з командою дуже потужних експертів подав кілька десятків поправок, так само як і мої колеги Власенко, Тимошенко, і це дуже фахові поправки, але ви нам не дали можливості обговорити їх на засіданні бюджетного комітету. Сьогодні в пустому залі, де було, як сказала Юлія Володимирівна, 35 депутатів, а зараз вже 15, ви дали нам можливість спробувати подискутувати з вами.

Підсумовую. Результат цього нікчемного законопроекту буде плачевний для країни, так само як і всіх інших ваших законопроектів. Таке зовнішнє управління заводить Україну в абсолютно глухий кут, і тут, на жаль, треба просто очікувати якоїсь волі українського народу на те, щоб знайти сили змінювати все те, що ви навояли за вже понад п'ять років своєї повної монопольної влади, яку ви отримали в результаті експерименту в 2019 році.

Тому, друзі, сумно констатую, цей законопроект, безумовно, підтримувати в жодному разі не можна. Немає іншого шляху, окрім, як після вашого голосування скасувати рішення в Конституційному Суді. Але ви – моновлада і ви відповідатимете за нього не лише зараз, в своїй каденції, а й після, протягом усього свого життя.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Далі в нас Олексій Олексійович Гончаренко.

А, Фролов – репліка. Будь ласка, 1 хвилина.

ФРОЛОВ П.В. Шановні колеги, щодо зауважень, які лунали. Дивіться, втрата суверенітету – це нісенітниця, тому що призначатиме членів Рахункової палати Верховна Рада України, як передбачено Конституцією України.

Стосовно перевірки на доброчесність та щодо професійних якостей комісії з експертів на перехідний період. Я казав, що українська влада за 30 років призначала таких чиновників в усі інституції, що вся держава була розпродана за 11 мільярдів доларів, а зараз до бюджету надходить допомоги в розмірі 40 мільярдів на рік.

Далі. Було озвучено розмір заробітної плати – півмільйона гривень. Відповідаю, у цьому законопроекті розмір заробітних плат Голови та членів Рахункової палати прив'язано до розміру заробітних плат Директора НАБУ та його заступників.

Стосовно персоналу, аудиторів. Розмір їх заробітних плат прив'язано до розміру заробітної плати детективів НАБУ. Тобто в цьому законопроекті немає нічого такого, що не дозволяє нам голосувати за нього.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко. Будь ласка, 20 хвилин.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ви увімкніть мікрофон, а я вам все скажу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, увімкніть мікрофон Олексія Олексійовича.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую вам дуже.

Шановні друзі, пропоную поставити на голосування кілька поправок, а потім я візьму слово для виступу. Думаю, таким чином ми відпрацюємо.

Тому, якщо можна, обнулить це зараз, дайте 2 хвилини для обґрунтування поправки 498, і будемо голосувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 498 авторства Гончаренка і колег. Будь ласка, 2 хвилини.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Шановні друзі, це важлива поправка. Голосуванням за неї я хочу зафіксувати, скільки у сесійному залі Верховної Ради України залишилося народних депутатів. Верховна Рада не засідала два тижні, навіть більше. Нарешті робочий день, можна було б попрацювати, але всі колеги кудись розійшлися. На мій погляд, це нечесно стосовно громадян України, тому що є дуже багато питань, які країна має вирішувати, і щодо них я буду виступати. А зараз пропоную поставити на голосування поправку, щоб побачити, скільки депутатів є в залі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 498 авторства Гончаренка і колег для її врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 8.

Рішення не прийнято.

Проголосували: за – 8, проти – 2, утрималися – 6.

Олексію Олексійовичу, будь ласка, на трибуну, у вас є 25 хвилин. Ми готові вас слухати 25 хвилин, тільки не дві години. Ми знаємо, Олексій Олексійович – професійний промовець, може управляти своїм часом.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Шановні друзі, щойно ми зафіксували, що у Верховній Раді присутні 16 народних депутатів, інші не знайшли в собі сили відпрацювати тут до кінця. Сильно зайняті. Чим зайняті, чесно скажу, не знаю, хоча певні здогадки є. І чим же зайняті наші колеги? Є варіанти.

Варіант перший: вітають зараз вже колишнього Генерального прокурора, обіймають його, може, плачуть разом з ним, що все-таки звільнили. Деякі кажуть, ще не колишній, може, щось в нього ще просять, щось ще зробить.

Я хочу сказати, шановні колеги, подивіться, що відбувається. В країні катастрофа з корупцією, це вже всі знають, це бачить уся країна, вся країна бачить ці будинки, квартири, набиті баблом, яке так лізе, що це вже неможливо приховати. Але що далі? Хтось намагається з цим щось зробити? Абсолютно ні. Тільки після страшних скандалів прибирають чергового Генерального прокурора, на якого це все покладуть.

Зверніть увагу, сьогодні Генеральний прокурор був звільнений у відсутності Президента України. Знаєте, таке відчуття, що Президент України тут взагалі ні до чого. А хто нам пропонував пана Костіна на посаду Генерального прокурора? Зеленський. А де Зеленський, щоб відповісти, як так цей Генеральний прокурор відпрацював? Де переможена корупція? Де Україна, яка квітне, як він там розповідав у своїй програмі? Де все це? А чого він не прийшов сказати, що так, помилився, не той Генеральний прокурор. Не прийшов.

Те саме було з попереднім Генеральним прокурором Венедіктовою. Де вона? Якщо хтось із глядачів не знає, вона в Швейцарії, в неї все добре. Коли була Генеральним прокурором, з роботою своєю не впоралася повністю. А чи Зеленський вибачився за Венедіктову? Ні. А за Костіна вибачився? Ні. Та він не збирається ні за кого вибачатися. У мене питання: а хто тоді винний? Громадяни України, ви голосували за Венедіктову? Ні. А за Костіна? Ні. Ви голосували за Зеленського, а він провалив свою роботу по боротьбі з корупцією та забезпеченню законності в державі. І де відповідальність? Нуль.

Нам приносять План перемоги. Та нам треба почати з плану перемоги над корупцією, бо без цієї перемоги не буде ніякої іншої перемоги. Це очевидно кожній людині, але Президенту – ні. Він нам не приносить такого плану, а людей, які мали б це зробити, міняють як шкарпетки – забруднилися, іде неприємний запах, то поміняємо на інших, яких теж ніхто не знатиме, потім ще раз поміняємо і ще раз поміняємо. Ганьба!

Далі. Щоб якось перебити цей запах, перебити все, що відбувається в державі, бо люди вже в шоці, вирішили підсластити пілюлю людям – дати їм тисячу гривень. Я в цьому залі, не знаю, яку кількість разів, підіймав питання щодо виплати на дитину, яка становить 860 гривень на місяць. Ще раз, 860 гривень на місяць на дитину до трьох років. Що можна зробити на 860 гривень? Нічого. Коли я підіймаю питання, давайте збільшимо, наш уряд, якого теж немає, каже, що грошей немає. Тобто дати гроші на дитину в умовах демографічної катастрофи в Україні, то грошей немає, а дати від Зеленського тисячу гривень – гроші одразу з'являються, причому ця тисяча гривень передбачається і прокурорам-інвалідам, і Крупі та всій її родині, і бізнесменам великим і малим, і народним депутатам, і самому Президенту. Що, такі нужденні? Ні? Ми тут найнужденніші? Навіщо це робити? Чому реально не

допомогти тим, хто цього потребує: пенсіонерам, які отримують 2 тисячі 361 гривню, як можна на це жити, інвалідам, і можна цей перелік продовжувати. Нічого не робиться. Замість цього отримайте тисячу. Настільки це все ще й низько.

Я нагадаю, ми тут нещодавно голосували, «слуги народу» протягли рішення про підвищення податків. Я не знаю, його щось Президент не підписує поки, може, дасть Бог, не підпише. Але якщо він його підпише, то військовий збір становитиме 5 відсотків. Що це означає? Вчителька, зарплата якої становить 10 тисяч гривень, і це ще непогана зарплата, на жаль, є вчителі, у яких ще менше, я мовчу про дитячі садки, де зарплата – 6-7 тисяч гривень, це просто стыдоба, і багато хто отримує менше мінімальної заробітної плати, тому що їм не дають навіть повної ставки, і тепер із зарплати в 10 тисяч гривень щомісячно вираховуватиметься відповідно до закону, який прийняла ця більшість, і коли його підпише Зеленський, 500 гривень, а тут тисячу з барського плеча одноразово. Як, працює? Або візьмемо «Укрзалізницю». Там провідники отримують абсолютно ганебну зарплату у розмірі 7-8 тисяч гривень. Це ж «Укрзалізниця», на якій все тримається. А якщо ви там працюєте машиністом, можете отримувати зарплату у розмірі 15-20 тисяч гривень, і лише цей податок – з вас братимуть щомісяця тисячу гривень, а тисячу з барського плеча хочуть дати одноразово. Це якесь одноразове знущання. Це, знаєте, щоб обернути ганьбу, яка відбувається в державі, в такий фіговий листочок у вигляді однотисячної купюри, яким хочуть прикрити все, що є. А воно не прикривається, бо дуже погано виглядає і дуже погано працює.

Внутрішньо переміщені особи. У них забирають виплати. Забирають, забирають, забирають, вже не знають, що ще забрати. Кажуть, і внутрішньо переміщені особи отримують тисячу. А що робити з тим, коли не дають на житло, забирають виплати, ті нещасні 2 або 3 тисячі гривень на людину? Що таке 2 тисячі для людини, яка втратила все: квартиру в Маріуполі знищено, нічого не змогла вивезти звідти! То ви забираєте у цих людей навіть ці 2-3 тисячі гривень і тепер хочете дати тисячу з барського плеча? Взагалі ми збираємося щось робити з внутрішньо переміщеними особами чи хочемо, щоб вони або поїхали назад до Маріуполя і якимось там в руїнах жили, або виїхали за кордон, а ми просто будемо казати: де українці, де вони? А ось так ми їх втрачаємо, викидаємо та й все.

Військовослужбовці. Це у нас просто катастрофа. Уряд тут був і сказав: будуть закони про демобілізацію, про терміни служби. Де закон про терміни служби? Скільки ще разів треба про це запитати? Коли ми до цього дійдемо? Ви просто збрехали. Тоді навіщо було це робити? Люди бачать і ці військові є. Де закон про терміни служби? Де повага до військовослужбовців? Де іпотека, яку ви обіцяли? Де все це? Де хоча б просто контракти, які можна заключити на півроку, рік, щоб ті патріоти, які готові служити, прийшли і відслужили у своїй бригаді? Тепер вони вже не готові служити безстроково, хочуть знати, скільки їм служити. Ви їм не даєте це зробити. Замість цього влаштовуєте рейди по

концертах чи ще десь. А яка ефективність цього? Нуль! Ці люди приїжджають на позиції, але не готові воювати.

А що зробила держава, щоб ми мобілізували тих, хто може воювати, готовий, вміє? Що ми зробили, щоб дати їм іпотеку, зарплату, соцпакет, відпустку, зрозумілий термін служби, повагу? Нічого. Простіше просто через систему ТЦК набирати кого завгодно для «галочки». І знов до нас сьогодні приходить Секретар РНБО і каже: нам потрібно ще 160 тисяч людей. Яких 160 тисяч? Обмежено придатних, яким немає що дати в руки? Чим вони будуть воювати? То навіщо ці 160 тисяч людей? Може, вони потрібні на військовому підприємстві? Але ж тоді його треба створити, а не тільки розповідати про це. Може, вони потрібні на будівництві фортифікацій, які ви не будете? І ми бачимо, як щодня втрачаємо місто за містом, місто за містом під гаслами Плану перемоги. Ми навіть вже не говоримо Селидове, ворог наближається до стратегічного Покровська. Я не хочу знати про План перемоги якоїсь, я хочу знати про план захисту Покровська. Будь ласка, зробіть його, а головне, виконайте, захистіть це стратегічне місто, захистіть дорогу до Дніпра. Припиніть розмови, вони вже набридли, вже неможливо все це слухати. Два-три тижні, кава, ще щось, а не ще черговий план, ще три плани, ще три потужних саміти. Давайте Покровськ захистимо. Хочу каву в Покровську, далі буде видно де ще. Ми про це говоримо у Верховній Раді? Ні! Ми це обговорюємо? Ні! Нічого цього тут немає. Наразі 17 година можна працювати, а в залі 16 народних депутатів, 17, ще пан Цимбалюк, гідний депутат, прийшов далі працювати, виходив, я впевнений, по справах, інші депутати, я не знаю, де. Ми вже про це говорили.

Далі. Кордони і корупція. Хочу ще сказати про корупцію. Так, корупція – це погано. Як у всьому світі борються з корупцією? Уявімо дві руки: права – зменшує простір для корупції, ліва – правоохоронні органи, які б'ють по голові тих, хто все одно нею займається. Ось і все, нічого іншого світ не вигадав. Тож якщо ми в Україні хочемо зменшити корупцію, що нам треба зробити? Насамперед, зменшити підстави для неї. Наприклад, кордони. Так, ви не відкриваєте кордон. Чому? Тому що продаєте квитки на перетин цього кордону через МСЕК, систему «Шлях», інші системи, які ви зробили, і така чорна мутна ріка чорного бабла несеться в місто Київ. Не в місто Хмельницький, не в місто Львів, а в місто Київ, Печерський район, треба сказати правду, на вулицю Банкова. І все це несеться, чому? Тому що це дуже зручно. Дуже зручно закрили кордон і сидимо, продаємо квитки. Фантастична схема! Така, знаєте, Північна Корея але з присмаком латиноамериканської корупції. Це нормально?

Далі ми говоримо: а давайте розформуємо МСЕК. Ви знущаетесь? Ви реально «втираєте», вибачте, я не знаю як по-іншому це сказати, що це щось змінить? Давайте переназвемо її, давайте посадимо... Давайте зробимо так, щоб за мсеківцями дивилися дебеєрівці, за дебеєрівцями – есбеушники, а за есбеушниками хто? Це не працює, це треба припинити, треба просто відкрити кордон. Тому що всі, хто хоче, його легко перетинають, купляючи квитки. Треба

припинити цю ганьбу. Ні, не робиться. А другою рукою бийте по голові тих, хто корупцією займається, але спочатку треба зменшити для неї простір. Натомість все робиться навпаки – лише збільшується, збільшується, збільшується. Бронювання – корупція, ТЦК – корупція, кордон – корупція. А що в нашій державі ще не корупція? Я не знаю, яку галузь не візьми. Господи, Національне меморіальне кладовище, і тут примудрилися. «Охматдит». Вся країна «скинулася» грошима за одну добу після обстрілу, а нічого не зроблено. Сьогодні кінець жовтня, все, зима прийшла. Щось зроблено в «Охматдиті»? Нічого. Міністр охорони здоров'я звільнений? Ні, він тепер реформує МСЕК. Спочатку «відбудував» лікарню «Охматдит», тепер реформує МСЕК. У всіх усе гаразд, ніхто не збирається нічим займатися, всіх все влаштовує. І це є катастрофа, тому що так країна жити не може, а найголовніше, так країна не може перемоги, це просто неможливо. Ми не можемо тільки очікувати, що нам хтось прийде і принесе, ми маємо зробити свою роботу, але її ніхто не збирається робити.

Військові. Скільки вже разів тут піднімалося питання щодо повернення військовим «тридцятки». Ми закон прийняли півтора року тому. Ніхто його не підписує, він не вступає в силу. Нам казали, немає грошей на військових. Тобто на роздачу по тисячі – гроші є, дати військовим – немає. Немає на «тридцятку», дайте військовим хоча б 10 тисяч доплати. Ви заморозили зарплати військовим. Ми ж бачимо, ціни не заморожені, а зарплати військових заморожені. Хтось збирається з цим щось робити? Ні. А потім кажуть: бачите, черг немає. Ще є якесь здивування? Чому в країні купа несправедливості? Чому людина, яка утримує дитину-інваліда, слава Богу, має відстрочку. А чому військовий, який утримує дитину-інваліда, не може звільнитися? Чому ми проголосували і дали право неповнорідним братам загиблих мати відстрочку, і правильно зробили, це був мій законопроект, дякую, що хоч його прийняли, а чому не приймаємо про надання цій категорії права на звільнення з лав ЗСУ? Це ж несправедливість! І оця несправедливість на кожному кроці.

Особи віком від 18 до 25 років. Просте питання. Законопроект [№ 11379-д](#) був прийнятий конституційною більшістю. Завтра останній день, коли Зеленський має підписати прийнятий закон. Він підписаний? Ні. А де закон про надання права на демобілізацію? Нам сказали, що уряд, Міністерство оборони принесуть такий закон, дайте їм трохи часу. У моєму законопроекті була і відстрочка, і звільнення. Звільнення прибрали, відстрочку проголосували. Президент щось тягне, не підписує, але сподіваюся, підпише. А звільнення? Чому не розглядається, чому не приймається? Ніякої відповіді немає. І так по кожному пункту постійна брехня, постійний обман. Так не може бути. Найголовніше, довіра, коли люди довіряють одне одному, довіряють владі, тоді в такій державі можна зробити диво. Але держава, в якій постійно намагаються обманути людей, відібрати щось, ніколи не матиме результату, що ми всі чудово розуміємо, але нічого в цьому напрямі не робимо.

Друзі, я можу продовжувати довго. Очевидно, що ми, 16 депутатів, зараз тут нічого не змінимо. Також, очевидно, якщо парламент не стане знову в Україні місцем для дискусій, прийняття рішень, підготовки законопроектів, а буде просто нотаріальною конторою, яка штампуватиме рішення, які принесли, де треба буде просто проголосувати те, що скомандували, бо всі інші рішення не важливі, яка не збиратиметься і не шукатиме шляхи виходу, не працюватиме назовні і всередині, ми не матимемо результату. Не матимемо! І це вже наша з вами відповідальність як народних депутатів України повернути парламенту суб'єктність, почати приймати тут закони, виганяти тих, хто не здатен працювати. Хіба тільки Костін? Підписи за його звільнення я збирав ще півроку тому. До речі, ніхто не хотів ставити підпис, з Генеральним прокурором ніхто не хотів чубитися. А коли ми будемо звільняти міністра оборони? Доки буде той бардак в Міністерстві оборони, ключовому міністерстві? Ніхто про це не говорить, нікому це не потрібно.

Допоки ми не створимо тут уряд національної єдності, уряд національного порятунку, який візьме на себе відповідальність і працюватиме, і парламент, який працюватиме за потреби з ранку до ночі, а не так, що 17 година, а в залі залишилося 17 депутатів, ми не дамо результату. Сидимо і чекаємо. Усе наше життя залежить від того, кого оберуть президентом Сполучених Штатів Америки. Якщо оберуть Трампа – це одне, якщо Харріс – це інше. Так не може жити держава! А якщо там завтра всі скажуть: знаєте, ми втомилися від України, більше не хочемо їй допомагати. Що ми будемо робити? Ми ж маємо в будь-якому випадку країну витягувати, і це наша країна. Ми ж з вами ті, які прийшли сюди 24 лютого і голосували за воєнний стан. Багато хто із вас, колеги, брав у руки зброю, отримував її на вулиці Володимирській, і ми разом стояли, а потім зустрічалися на блокпостах. І ми з вами чудово розуміли, що, якщо сюди прийдуть окупанти, нас всіх повісять на одному дереві, а дітей наших заберуть воювати вже проти інших країн. Нічого не змінилося, всі ті самі ризики є. Але чому ми тоді були готові ризикувати своїм життям, а сьогодні не готові боротися з корупцією, з бардаком, казати в очі і Президенту України також про ті проблеми, які є, і вимагати його присутності тут, у Верховній Раді, не з черговим перфоменсом, а для серйозної розмови щодо призначення на посади людей, які здатні щось зробити, з розподілом обов'язків, з тим щоб врятувати країну від тієї безодні, в яку ми всі з вами падаємо?

Україна в нас, друзі, одна і нікому, крім нас з вами, крім українців, вона не потрібна. Тож давайте схаменемося, поки не пізно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексію Олексійовичу.

Павле Валерійовичу, будете давати стислу відповідь на запитання? Будь ласка, 1 хвилина.

ФРОЛОВ П.В. Стосовно ВПО я підтримую пана Гончаренка, тому що, на жаль, дійсно, в проекті Державного бюджету України на 2025 рік передбачається мінус 9 мільярдів гривень у порівнянні з бюджетом цього року. З моменту підризу дамби Каховської ГЕС кількість ВПО збільшується, а фінансування допомоги на проживання ВПО, на жаль, зменшується. Ми бачимо страшну динаміку: 2024 рік – мінус 17 мільярдів гривень у бюджеті на допомогу і на проживання ВПО, 2025 рік – мінус 9 мільярдів гривень.

Тому наша комісія прийняла рішення не підтримувати проект бюджету, якщо не буде збільшено фінансування для ВПО.

У пана Гончаренка фактично не було запитань щодо законопроекту про Рахункову палату. Складний законопроект і дуже потрібний. Якщо є конкретні поправки, можу прокоментувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Колеги, хтось ще наполягає на врахуванні поправок до законопроекту [№ 10044-д](#)? Ніхто не наполягає. На засіданні Погоджувальної ради ми домовилися працювати сьогодні до вичерпного обговорення та голосування поправок до цього законопроекту для їх врахування. Ми це зробили, тому розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено.

Дякую всім за результативну роботу. Оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую про необхідність непоширення інформації щодо його початку.

Працюємо далі на благо України. Слава Україні!